

Revista ECONOMICĂ

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

**DOCUMENTELE
CONFERINȚEI
NAȚIONALE
A P.C.R.**

Abonarea: Jrd. Hmnd. Dev
SALA DE LECTURĂ

**Amplu program
de acțiune
pentru propășirea
economico-socială
a patriei**

„Am deplina convingere că dezbaterile și hotăririle Conferinței Naționale vor da o orientare și perspectivă clare pentru munca partidului, a întregului nostru popor, în vederea ridicării continue a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, întăririi independenței și suveranității patriei și conlucrării cu toate statele lumii pentru o politică de destindere, independență și de pace”.

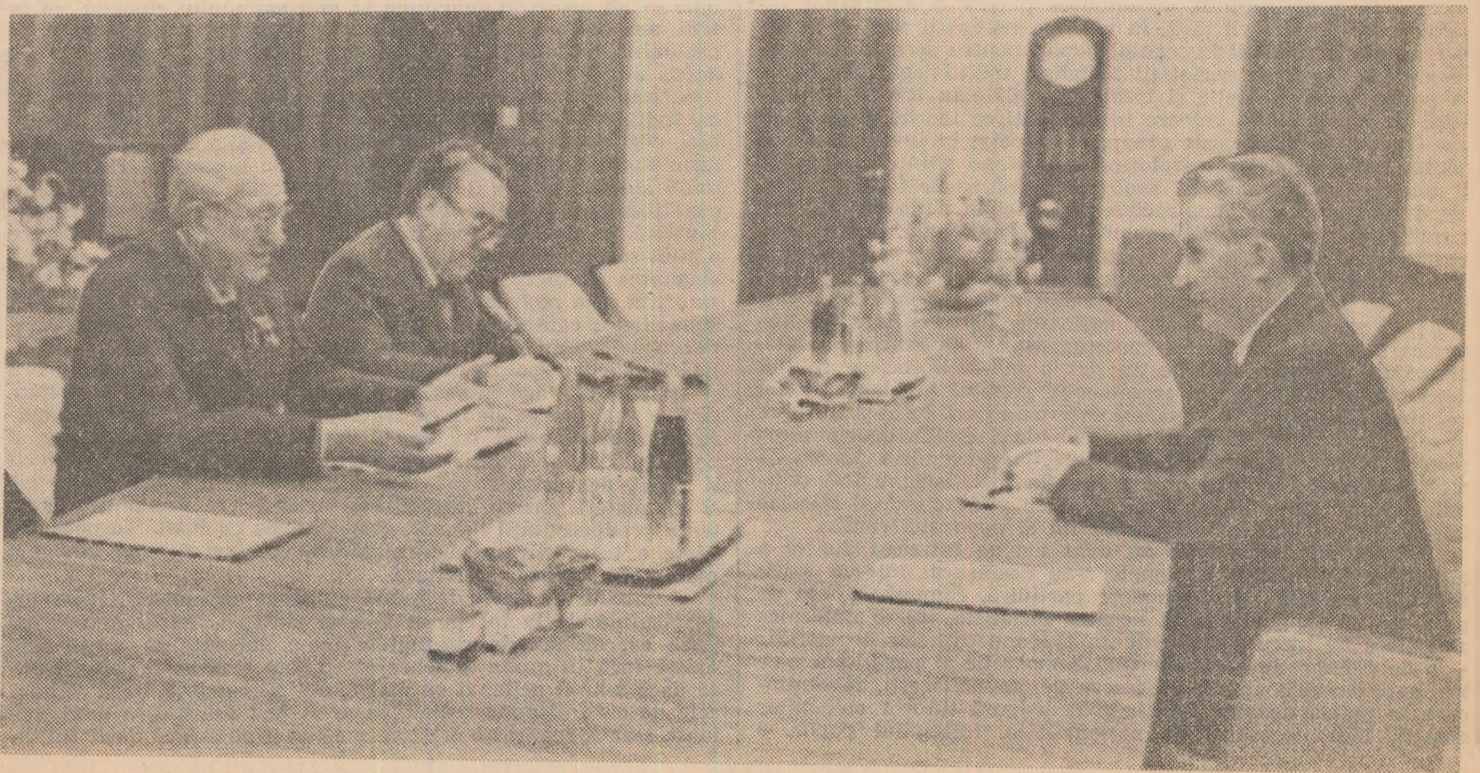
NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R.)

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU,
în fruntea unei delegații de partid și de stat,
a participat la Moscova la festivitățile prilejuite
de cea de-a 60-a aniversare
a creării Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste

Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostind cuvîntarea de salut de la tribuna Palatului Congreselor

Întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iuri Andropov

„Să nu precupețim nici un efort, dragi tovarăși, cetățeni ai României socialiste, pentru a asigura înfăptuirea neabătută a Programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XII-lea. Să avem permanent în vedere că depinde de noi, de munca fiecăruia dintre noi realizarea în cele mai bune condiții a hotărîrilor adoptate”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Documentele Conferinței Naționale a P.C.R.

AMPLU PROGRAM DE ACȚIUNE PENTRU PROPĂȘIREA ECONOMICĂ-SOCIALĂ A PATRIEI

EVENIMENT de o însemnătate deosebită în viața partidului, a întregului nostru popor, Conferința Națională a P.C.R. și-a desfășurat lucrările în perioada 16—18 decembrie a.c. în atenția generală a tuturor oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor României socialiste. Prin documentele programatice adoptate cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politico-educativă a partidului, prin programele și măsurile privind înfăptuirea neabătută a planului cincinal 1981—1985, a hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R., înaltul forum al comuniștilor români a trasat orientări și perspective clare pentru dezvoltarea patriei noastre, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor și întărirea forței patriei noastre socialiste, a independenței și suveranității sale.

Raportul prezentat de secretarul general al partidului în deschiderea lucrărilor Conferinței Naționale, document de o inestimabilă valoare politico-ideologică și economico-socială s-a constituit într-o analiză și sinteză vie a însușitorului tablou al transformărilor revoluționare, a impresiunilor realizării dobândite în toate domeniile vieții economico-sociale de către poporul nostru, sub conducerea comuniștilor. El reprezintă un vast program de mobilizare a energiilor creatoare ale întregii națiuni pentru consolidarea continuă a rezultatelor obținute în construcția socialismului, accentuarea puternică a laturilor intensive ale dezvoltării țării, în vederea realizării unei noi calități a muncii și vieții întregului popor, pentru accelerarea procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Ideile și tezele formulate în Raport, contribuții de inestimabilă valoare la îmbogățirea teoriei și practicii construcției socialiste, ale progresului social în lumea contemporană, relevă spiritul revoluționar, profund științific, dinamic și novator în care partidul analizează problemele fundamentale ale dezvoltării economico-sociale a patriei în noile condiții determinate de conjunctura economică internațională. În ele recunoaștem expresia gândirii originale, umaniste și patriotice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, luptător ferm și neobosit pentru înflorirea țării și bunăstarea poporului român, pentru apărarea independenței și suveranității naționale, personalitate politică de mare prestigiu a lumii contemporane. Și de această dată, partidul, întreaga națiune au dat o înaltă apreciere rolului determinant, hotărîtor al secretarului general în elaborarea și în înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, în soluționarea problemelor complexe ale dezvoltării economico-sociale a țării, exprimându-și satisfacția și mîndria pentru că cele mai mari împliniri în construcția socialistă au fost obținute în anii de cînd la cirna țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și stimat fiu al poporului român.

Dezbaterile ample care au avut loc pe întreaga durată a lucrărilor Conferinței Naționale s-au desfășurat într-un spirit de înaltă exigență și răspundere partinică, comunistă, față de prezentul și viitorul patriei noastre socialiste, într-o puternică atmosferă de lucru și au avut un profund caracter democratic — o nouă expresie a caracterului democratic al partidului nostru, a dezvoltării ample a democrației muncitorești, revoluționare în patria noastră prin care se asigură tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregului popor, o

participare activă și responsabilă la conducerea activității economico-sociale, a societății.

Profunzimea discuțiilor, caracterul revoluționar și angajat cu care comuniștii au dezbătut și aprobat printr-un vot unanim și entuziast documentele Conferinței Naționale elaborate în deplină concordanță cu hotărîrile Congresului al XII-lea și prevederile Programului partidului, minunatele fapte și realizări obținute în muncă cu care întregul popor a întâmpinat lucrările înaltului forum al comuniștilor constituie o expresie elocventă a adevărului deplin a întregii națiuni la politica clarvăzătoare a partidului, ce se identifică cu aspirațiile fundamentale de pace și progres ale poporului român, a unității ferme a tuturor cetățenilor patriei în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general.

Magistralul Raport prezentat Conferinței Naționale, evidențiază, pe baza unei analize profund științifice și realiste, realizările deosebite obținute de poporul român, sub conducerea partidului, în primii ani ai acestui cincinal, în împrejurările internaționale pline de dificultăți. Este concludentă în acest sens continuarea creșterii economice în primii doi ani ai cincinalului, sporirea producției nete industriale și a producției agricole în această perioadă. Dacă la acestea adăugăm, faptul că aproape o cincime din fondurile fixe productive existente în prezent în economie — componentă însemnată a avuției naționale — au intrat în funcțiune în anii actualului cincinal, că în 1981 am realizat o balanță comercială activă, iar în 1982 se prelină o balanță excedentară, că în această perioadă s-a depus o activitate susținută în domeniul cercetării științifice, a reducerii consumurilor materiale și energetice, a creșterii productivității și eficienței, se poate aprecia că economia României, deși confruntată cu multe dificultăți și-a continuat mersul ferm înainte. Este unul din meritele de incontestabilă importanță ale conducerii României socialiste de astăzi, faptul că în condițiile unei crize economice mondiale profunde, într-o lume bîntuită de convulsii, provocări și destabilizări, partidul nostru a știut să găsească răspunsuri la aceste mari probleme nu prin stagnarea creșterii economice, prin opțiuni pentru „creștere zero”, ci prin restructurări semnificative în direcția accentuării elementelor calitative ale dezvoltării. În acest sens o însemnătate aparte o au tezele privind necesitatea imperioasă a consolidării marilor realizări obținute, asigurarea unui nou echilibru și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate pentru înlăturarea unor contradicții și dereglări, pentru asigurarea dinamismului economiei noastre, realizarea în cursul actualului cincinal și în perspectivă a unei noi calități a muncii și vieții, dezvoltarea mai puternică a bazei proprii energetice și de materii prime, dezvoltarea intensivă a economiei, creșterea productivității muncii, gospodărirea cu înaltă responsabilitate a tuturor resurselor materiale, obținerea unei eficiențe maxime în întreaga activitate.

Analizînd în spirit de înaltă exigență comunistă activitatea desfășurată de la începutul acestui cincinal, Raportul evidențiază că, alături de rezultatele bune obținute în acești ani, există încă în multe sectoare însemnate rezerve nevalorificate, că dacă s-ar fi acționat cu mai multă răspundere, dacă mijloacele de care dispune societatea ar fi fost folosite în grad mai înalt, s-ar fi realizat o creștere mult mai puternică decît ritmu-

rile înregistrate. Iată de ce secretarul general al partidului a subliniat necesitatea accentuării în continuare a dezvoltării intensive a tuturor ramurilor de activitate, a ridicării calității producției și a creșterii eficienței economice, pentru o dezvoltare mai puternică decât în primii doi ani, pentru ca pînă la sfîrșitul cincinalului unele rămîneri în urmă să fie recuperate și pentru a ne apropia mult de ritmurile prevăzute în planul pe perioada 1981—1985, precum și cerința sporirii eforturilor în vederea realizării obiectivului trasat de Congresul al XII-lea al P.C.R. privind trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare și realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate sectoarele societății socialiste românești.

Avînd la bază o viziune profund realistă de evaluare a stadiului actual al edificării socialismului în România, a obiectivelor și acțiunilor ce trebuie avute prioritar în vedere pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XII-lea și a prevederilor Programului partidului, problematica pe care o supune atenției Raportul secretarului general al partidului cuprinde practic toate sferele vieții economico-sociale de la asigurarea resurselor de materii prime și energetice pînă la dezvoltarea mai susținută a agriculturii, de la creșterea productivității și a eficienței la noua calitate a muncii și a vieții, de la sporirea aportului cercetării științifice la așezarea întregii activități economico-sociale pe principii autoconducerii și autogestiuunii, de la perfecționarea organizării instituționale la noile dezvoltări aduse teoriei socialismului științific, de la preocuparea consecventă pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor — țelul suprem al întregii activități a partidului, la progresul și pacea planetei Pămînt. Pornind de la studiul atent al condițiilor interne și externe ale dezvoltării construcției socialiste, s-au conturat programe concrete de acțiune practică pentru toate domeniile de activitate, care au în vedere cu prioritate dezvoltarea mai puternică a bazei tehnico-materiale, dezvoltarea în continuare a forțelor de producție și perfecționarea relațiilor sociale.

În acest cadru se are în vedere, în primul rînd, accelerarea dezvoltării bazei energetice și de materii prime, prin amplificarea procesului de punere în producție a resurselor naturale disponibile, chiar a unor minereuri cu conținuturi mai sărace de substanțe utile, prin extinderea tehnologiilor moderne în domeniul minier și petrolier. Energia rămîne o problemă la ordinea zilei pentru rezolvarea căreia sînt concentrate eforturi multiple: de la sporirea producției de cărbune, țitei, gaze, la dezvoltarea noilor surse, și de aici la realizarea centralelor nucleare-electrice. Faptul că încă din anul 1983 peste 90% din consumul de energie primară va fi asigurat cu forțe proprii creează certitudinea că economia românească dispune de resursele necesare devansării prevederilor Congresului al XII-lea al P.C.R. referitoare la asigurarea deplinei independențe energetice. La toate acestea se adaugă, pentru întreaga economie,

necesitatea reducerii cheltuielilor de producție, ceea ce înseamnă, în fiecare întreprindere, la fiecare loc de muncă în primul rînd reducerea consumurilor materiale prin modernizarea tehnologiilor aplicate, perfecționarea organizării, întărirea ordinii și disciplinei, creșterea gradului de creativitate, accentuarea preocupărilor de recuperare și refolosire a materiei.

Se cuvine relevat faptul că în întreaga desfășurare a lucrărilor Conferinței Naționale a partidului, agricultura și preocuparea pentru dezvoltarea ei a fost pusă pe locul important pe care o situează, alături de industrie, tradițiile existente în acest sector de activitate, rezultatele ultimilor ani, capacitatea sa evidentă de a contribui substanțial la creșterea nivelului de trai al poporului, a venitului național, la accentuarea participării României la schimburile internaționale. Jaloanele dezvoltării ei în anii care urmează sînt regăsite în programele speciale de sporire a producției de cereale, legume și fructe, a efectivelor de animale la toate speciile, prin folosirea chibzuită a fiecărui metru pătrat de pămînt, rezolvarea completă pînă în anul 1985 a problemei mecanizării agriculturii, efectuarea la timp și de bună calitate a tuturor lucrărilor agricole, asigurarea densității optime a plantelor la toate culturile, realizarea programelor de irigații, strîngerea rapidă și fără pierderi a recoltelor, realizarea unei baze furajare corespunzătoare. Desigur, toate aceste acțiuni vor trebui să devină operative chiar de pe parcursul anului viitor, pentru că numai realizînd niveluri înalte ale producției agricole în fiecare județ, va fi posibilă satisfacerea corespunzătoare, potrivit programului de auto-aprovizionare, a cerințelor raționale de consum.

O mutație calitativă esențială regăsim și în cadrul programului de investiții prezentat Conferinței Naționale, concretizată în aceea că începînd din anul viitor nu se va mai admite atacarea de noi obiective de investiții sau dotări suplimentare cu utilaje în ramurile și sectoarele în care nu sînt finalizate obiectivele aflate în curs de execuție sau în care nu sînt utilizate integral capacitățile existente, așa cum se mai întîmplă uneori de pildă în unele întreprinderi constructoare de mașini.

Așa după cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la realizarea exemplară a tuturor acestor sarcini majore ale următorilor ani o contribuție esențială este chemată să aducă cercetarea științifică și învățămîntul, domenii în care țara noastră dispune de forțe de înaltă valoare, de un detașament de oameni de știință, capabili să-și asume și să asigure rezolvarea problemelor de care depinde progresul general al țării.

O semnificație deosebită pentru orientarea întregii noastre activități o are necesitatea clar evidențiată în Raport a așezării

Bogdan PĂDURE

(Continuare în pag. 23)

Dezvoltarea bazei energetice, componentă esențială a strategiei economice

DOCUMENT de maximă însemnătate pentru înfăptuirea politicii energetice, **programul privind producerea energiei și dezvoltarea bazei energetice a țării în actualul deceniu**, dezbătut și aprobat de Conferința Națională a partidului, se constituie într-un mobilizator plan de acțiune menit să asigure atingerea obiectivului strategic ca în următorii ani România să devină independentă din punctul de vedere al combustibilului și energiei.

Pornind de la obiectivele generale ale dezvoltării economiei românești în actuală etapă și corelat cu aceasta, de la implicațiile situației energetice pe plan mondial, programul prevede creșterea puternică a producției de purtători de energie, dezvoltarea în perspectivă a bazei energetice a patriei. Totodată se stabilesc sarcini de mare importanță pentru reducerea continuă a consumurilor specifice de combustibili, energie electrică și termică în toate activitățile economico-sociale, pentru sporirea contribuției cercetării științifice și a noilor tehnologii în energetică, concomitent cu extinderea și perfecționarea sistemului energetic național. Prevederile programului energetic urmăresc, de asemenea, eliminarea neajunsurilor și greutăților ce au intervenit în ultimii ani în satisfacerea necesarului de energie al economiei naționale, creează posibilitatea — așa cum arăta secretarul general al partidului la Conferința Națională — ca încă din 1983 peste 90% din consumul de energie primară să se asigure cu forțe proprii.

Mutații structurale în producția de energie

ÎN CONFORMITATE cu strategia energetică a țării în perioada 1983—1990, în dezvoltarea bazei energetice se pune accentul pe intensificarea utilizării combustibililor solizi, extinderea construcției de hidrocentrale, accelerarea execuției centralelor nucleare și folosirea în măsură sporită a resurselor refozibile și noi, restrângându-se la minimum consumul de produse petroliere și gaze naturale. Pe baza sarcinilor de accentuare a reducerii consumurilor energetice în întreaga economie și ținând seama de ritmurile și proporțiile dezvoltării economico-sociale preconizate se estimează că **producția de energie electrică va spori în anul 1985 cu circa 13% și în 1990 cu 30—38% față de realizările din anul trecut.**

Potrivit orientărilor stabilite în asigurarea și utilizarea energiei primare se realizează o serie de modificări în structura producției de energie electrică (tabelul nr. 1). Dezvoltarea produ-

ției de energie electrică și cu precădere a celei obținute din energie hidro, din cărbuni, șisturi bituminoase și energie nucleară va conduce la sfârșitul acestui deceniu la creșterea ponderii energiei primare transformate în energie electrică, apropiindu-ne din acest punct de vedere de țările dezvoltate economic.

Prevederile în domeniul producției de energie se bazează pe mai buna utilizare a capacităților existente, punerea în funcțiune în actualul deceniu de noi agregate în centralele electrice, însumind o putere superioară întregii puteri instalate actuale. Acest program amplu de instalare de noi grupuri implică eforturi deosebite pentru creșterea capacității de execuție a trusturilor de construcții-montaj din sectorul energetic, pentru asigurarea bazei materiale, a forței de muncă și a dotării cu utilaje de înaltă productivitate, în vederea eliminării neajunsurilor ce s-au manifestat în trecut în punerea în funcțiune a unor agregate în centrale pe cărbune și în hidrocentrale. În concordanță cu importante mutații preconizate în structura producției de energie electrică și termică, puterea grupurilor nou instalate este prevăzută a evolua corespunzător (tabelul nr. 2).

Creșterea producției de energie hidroelectrică în actualul deceniu — echivalentă cu întreaga producție de energie obținută în hidrocentrale în cursul anului 1978 — asigură dublarea gradului de utilizare a potențialului hidroenergetic național pînă în 1990. În acest cadru se are în vedere ca puterea instalată în hidrocentrale în acest cincinal să crească cu circa 2 500 MW și cu încă 3 600 MW în perioada 1986—1990, atît prin amenajarea de centrale hidroelectrice cu puteri mari, cît și de microhidrocentrale, valorificînd astfel nu numai potențialul hidroenergetic principal al țării, ci și energia micilor cursuri de apă. Numai în acest cincinal vor fi puse în funcțiune capacități importante, cum sînt cele de la Porțile de

Fier II, de pe Olt, Rîul Mare, Cerna, Siret, Bistrița, Trotuș, Sebeș ș.a., la care în perioada 1986—1990 urmează să se adauge o putere instalată egală cu capacitatea tuturor centralelor hidroelectrice de astăzi, ceea ce explică eforturile cu totul deosebite ce se cer întreprinse în sectorul hidroenergetic. În același timp, în microhidrocentrale se va instala o putere de 160 MW în actualul cincinal și de 230 MW în perioada 1986—1990, materializată în realizarea a peste 1 500 asemenea obiective în toate județele patriei.

Prevederile de o deosebită însemnătate din acest domeniu sînt însoțite de numeroase măsuri referitoare la proiectarea, construcția, asigurarea echipamentelor și exploatarea microhidrocentralelor, măsuri ce antrenează importante forțe umane și materiale prin consiliile populare județene și ministerele economice de profil, asigurînd în cadrul microhidrocentralelor în concepția generală de amenajare a potențialului hidroenergetic național.

EXTINDEREA UTILIZĂRII cărbunilor și șisturilor în centralele termoelectrice se reflectă în creșterea de aproape 2 ori a producției de energie electrică pe bază de cărbune în perioada 1981—1985 care va ajunge la 34,8 mld. kWh la sfârșitul actualului cincinal. Pentru relazarea acestor sporuri de producție eforturile actuale sînt canalizate pe două direcții: pe de o parte, pentru **PUNEREA ÎN FUNCȚIUNE LA TERMENELE PREVĂZUTE A NOI AGREGATE ENERGETICE** în termocentralele Turceni, Borzești, Giurgiu, Craiova, Govora, Iași, București, Suceava, Tr. Severin, Arad, Oradea etc. și, pe de altă parte, la fel de necesar, pentru **eliminarea defecțiunilor la grupurile de 330 și 50 MW** din centralele existente pe cărbune, cunoscut fiind faptul că și în prezent producția de energie electrică a acestor centrale ar putea fi substan-

Tabelul nr. 1

Structura producției de energie electrică	%		
	1981	1985	1990
Producția de energie electrică — total	100	100	100
din care:			
• în centralele Ministerului Energiei Electrice	91,9	95,3	96,0
din aceasta:			
- în hidrocentrale	18,0	20,6	23,7
- în centrale nucleare-electrice	—	—	21,6
- pe bază de cărbune	25,1	44,1	41,2
- pe bază de hidrocarburi	50,0	28,3	5,2
- pe resurse energetice refozibile și surse noi	1,8	2,3	4,3

Evoluția capacităților nou instalate

Tabelul nr. 2

	%	
	1981—1985	1986—1990
Putere nouă instalată		
Total	100	100
din care :		
— în hidrocentrale	31,0	33,4
— în centrale pe cărbuni și șisturi bituminoase	63,0	23,6
— în centrale nucleare-electrice	—	43,0
— în centrale pe resurse energetice recuperate	6,0	—

țial mai mare în condiții de funcționare normală a grupurilor.

Pentru a asigura dezvoltarea producției de energie electrică și termică în centralele pe cărbune, precum și pentru acoperirea celorlalte consumuri din economie, extracția de lignit și cărbune brun urmează să crească cu 115% în 1985 și cu aproape 180% la finele actualului deceniu în comparație cu realizările acestui an. Și pentru că în centralele din bazinele Anina și Doman va fi produsă în premieră energie electrică pe șisturi bituminoase, nivelul extracției acestora urmează să atingă 10 mil. tone în 1985.

Prevederile de dezvoltare a energiei nucleare în țara noastră se referă la lucrările de realizare în acest domeniu a trei centrale nucleare-electrice în Dobrogea, Transilvania și Moldova, ceea ce va face ca la sfârșitul anului 1990 să dispunem de o capacitate de producție nucleare-electrică anuală de 25 mld. kWh, egală — spre exemplu — cu întreaga cantitate de energie electrică produsă în România anulului 1968. Este, de asemenea, de menționat că în aceste centrale vor fi instalate reactoare cu putere unitară de 660 și 1 000 MW.

Reintroducerea resurselor energetice refolosibile în circuitul economic, sporirea aportului surselor noi de energie reprezintă obiective de prim ordin ale programului energetic. Contribuția acestor resurse la acoperirea consumurilor din economie urmează să crească cu peste 50% în 1985 și de 3,3—3,6 ori la sfârșitul deceniului, asigurând astfel condiții suplimentare pentru înlocuirea combustibililor clasici și îndeosebi a hidrocarburilor la consumatori. În această acțiune se va da prioritate valorificării acelor resurse care se obțin cu costuri mai reduse și în cantități mai mari. În acest cadru se prevede obținerea unui volum însemnat de energie refolosibilă din căldura gazelor de ardere, a proceselor chimice și agenților de răcire, din aerul cald evacuat, din deșeurile industriale și menajere, din resursele de suprapresiune disponibile, gradul de recuperare a potențialului estimat în prezent urmînd să ajungă la 81% în 1985 și 86—38% în anul 1990. O deosebită atenție este acordată promovării **energiei solare, coliene, geotermale, a biogazului și biomasei.**

Producerea energiei termice și acoperirea necesarului de căldură din economia națională formează obiectul unui capitol distinct al programului, știut fiind faptul că aproximativ 70% din energia consumată în economie este utilizată sub formă de căldură. Asigurarea consumului de energie termică este concepută în condițiile aplicării

unui regim sever de raționalizare și economisire a căldurii, în condițiile extinderii substanțiale a folosirii cărbunilor, resurselor secundare și noi, altor forme locale de combustibili la producerea căldurii, restrîngîndu-se progresiv utilizarea hidrocarburilor, la sfârșitul acestui cincinal renunțîndu-se practic la consumul de produse petroliere în acest scop. În unitățile Ministerului Energiei Electrice, prin dezvoltarea centralelor electrice de termoficare, energia termică produsă pe cărbuni și șisturi bituminoase va trebui să sporească de la numai 10,4% în 1981 la 29,3% în 1985 și peste 57% în anul 1990.

Programul energetic stabilește modalitățile optime de satisfacere a necesităților de energie termică pe categorii de consumatori: din centrale electrice de termoficare pentru localitățile cu consumuri mari de căldură, din centrale termice de zonă pentru producerea energiei termice la unitățile industriale și în ansamblurile de locuințe, precum și din cazane de capacitate redusă pentru asigurarea consumurilor mici, dispersate. Pe baza măsurilor de raționalizare și economisire preconizate, programul prevede ca în 1985 nivelul producției și consumului de energie termică să fie egal cu cel realizat în anul trecut, în condițiile unei dezvoltări puternice economico-sociale a țării. În acest cadru, un accent deosebit se cere pus în continuare pe reducerea consumurilor, în special tehnologice, a căror pondere depășește 80% în necesarul total de energie termică.

Sporirea eficienței în utilizarea energiei

ÎN PROGRAMUL ENERGETIC, prevederi de mare însemnătate vizează **creșterea randamentelor, a eficienței cu care sînt utilizați combustibilii, energia electrică și termică în toate domeniile.** În actualul deceniu, așa cum se sublinia în Directivele Congresului al XII-lea al partidului, modernizarea structurii economiei naționale, accentuarea măsurilor de economisire a energiei în toate sectoarele de activitate trebuie să asigure obținerea unui venit național pe unitatea de energie consumată la un nivel comparabil cu realizările țărilor avansate economic. De aceea, este necesar a se acționa pentru creșterea continuă a randamentelor la utilizarea tuturor purtătorilor de energie, la producerea lor, în procesele de transformare a energiei de la forma primară la cea în care este furnizată consumatorilor. Trebuie avută în vedere alocarea de energie în cantitățile, forma și de cali-

tatea adecvate procesului de consum respectiv, substituirea unor resurse energetice superioare dar strict limitate cantitativ cu resurse de calitate inferioară, restrîngerea utilizării de materii prime, materiale și echipamente ce înglobează sau a căror fabricație necesită cantități importante de combustibili și energie, mai buna organizare a producției și a muncii etc.

O atenție mai mare urmează a fi acordată normării științifice a tuturor categoriilor de consumuri energetice, urmării riguroase a realizării lor în toate sectoarele de activitate și, în primul rînd, la marile obiective din economie. La Ministerul Energiei Electrice, de exemplu, sînt prevăzute importante acțiuni pentru creșterea producției de energie electrică și termică pe cărbune, în condițiile diminuării continue a hidrocarburilor pentru menținerea flăcării în cazane, prin îmbunătățirea exploatații agregatelor energetice, generalizarea lucrărilor de modernizare a grupurilor cu funcționare pe combustibili solizi, executarea unor lucrări de reparații de mai bună calitate și într-un timp mai redus, creșterea operativității de intervenție în remedierea defecțiunilor în vederea majorării gradului de utilizare a puterii instalate.

Pentru realizarea importanțelor sarcini din program vizînd dezvoltarea producției de energie și gospodărirea judicioasă a acesteia, un rol determinant revine în continuare cercetării științifice, ingineriei tehnologice și introducerii progresului tehnic, chemate să asigure perfecționarea proceselor de producție și de consum din punctul de vedere energetic, crearea de noi materiale și înlocuitori cu consumuri reduse de combustibili și energie, elaborarea de soluții tehnologice îmbunătățite în energetică etc.

În problematica de larg interes a cercetării se vor situa **optimizarea schemelor de amenajare complexă a cursurilor de apă, asimilarea unor echipamente pentru centrale nucleare-electrice, precum și obținerea unor materiale necesare acestora, noi soluții și echipamente pentru recuperarea și valorificarea energiei secundare,** pentru introducerea în circuitul economic a noilor surse de energie. Vor trebui elaborate soluții și procedee noi pentru diminuarea în continuare a hidrocarburilor de adaos la cazanele pe combustibil solid, adaptarea unor grupuri de condensajie la producerea combinată de energie electrică și termică, reducerea consumurilor proprii tehnologice în sistemul energetic. De asemenea, cercetarea este chemată să ofere rezultate pe plan conceptual, amplificînd și perfecționînd instrumentarul de analiză a soluțiilor tehnico-economice din toate sectoarele de activitate, cu considerarea deplină a implicațiilor factorului energetic, a cărui importanță înregistrează o continuă creștere în lumea de astăzi.

Îndeplinirea programului va conduce la dezvoltarea susținută a bazei energetice a țării, va produce importante mutații calitative în structura acesteia, în concordanță cu cerințele actuale și de perspectivă ale economiei naționale.

Nicolae LICIU

Noi dimensiuni ale industriei recuperării și valorificării resurselor refolosibile

DEZVOLTAREA ÎN CONTINUARE a economiei naționale impune lărgirea permanentă a bazei proprii de materii prime, gospodărirea cu maximă eficiență și atragerea în circuitul economic a tuturor categoriilor de resurse materiale refolosibile. Prin orientările înscrise în documentele adoptate de Conferința Națională a partidului, problema reciclării resurselor materiale este ridicată la rangul de obiectiv strategic major al dezvoltării economiei noastre naționale.

În această ordine de idei, este remarcabil modul în care asemenea concepte fundamentale sînt propulsate din sfera teoretică în practica construcției economice din țara noastră. „Noi, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu încă la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din iulie 1979, pornim de la concepția materialist-dialectică potrivit căreia în natură nimic nu se pierde, totul se transformă. Într-adevăr, nici o materie nu se pierde. Dar una este ca materia utilă să se transforme în lum, în praf, în gaze — poluind atmosfera și alta ca ea să fie captată și refolosită... Problema recuperării și refolosirii materialelor este una din problemele de importanță deosebită pentru dezvoltarea noastră viitoare, pentru asigurarea necesarului de materii prime”. Ca urmare a măsurilor întreprinse în primii doi ani ai cincinalului actual, a sporit volumul resurselor materiale recuperate, au fost atrase în procesul de reciclare noi materiale refolosibile, s-au dezvoltat capacitățile de producție pentru valorificarea acestor resurse și au fost finalizate tehnologiile noi de prelucrare. În acest an, volumul materialelor, pieselor și bunurilor recuperate și valorificate va reprezenta peste 42 mld. lei, cu aproape 20% mai mult decît realizările din 1981, asigurîndu-se sporuri însemnate de asemenea resurse la oțel, metale de aliere, metale neferoase, hirtie, cartoane, cauciuc uzat, materiale textile și altele.

Cu toate acestea, economia națională dispune de importante resurse metalice feroase și neferoase, produse chimice, materiale lemnoase, textile și pielărie, substanțe reziduale agroalimentare rezultate din procesele de producție și consum, piese și subsansamble, bunuri de uz casnic de la populație, care trebuie recuperate și valorificate într-o proporție sporită.

Soluții de valorificare specifice fiecărei ramuri

PROGRAMUL pentru intensificarea recuperării și valorificării resurselor materiale refolosibile, pieselor și subsansamblelor uzate, a resurselor energetice secundare pentru anul 1983, dezbătut și aprobat de Conferința Națională a Partidului, prevede ca, pe baza potențialului existent în economie, volumul resurselor materiale refolosibile recuperate în 1983 să crească cu 4,5 miliarde lei față de prevederile cincinalului, ajungîndu-se astfel la un volum total de circa 50 mld. lei, materiale și bunuri care economisesc în mod corespunzător consumul unor resurse noi.

Tabelul nr. 1

Structura recuperărilor pe principalele categorii de produse refolosibile

Resursa	Ponderea în totalul reciclărilor %
Total	100
din care:	
- materiale refolosibile recuperate	60,0
- resurse energetice secundare refolosibile recuperate	17,0
- piese de schimb și subsansamble refolosibile și recondiționate	21,4
- bunuri de folosință îndelungată și de uz personal achiziționate de la populație și recondiționate ; materiale refolosibile din demolări	1,6

Obiectivul principal al programului aprobat îl constituie mobilizarea în mai mare măsură a potențialului de resurse refolosibile din economie, în concordanță cu sarcinile stabilite de Conferința Națională a partidului de a se asigura, în unele sectoare de bază, 50 la sută și chiar mai mult din necesarul de materii prime pe seama recuperării și refolosirii materialelor.

Pentru realizarea sarcinilor prevăzute în program este necesar ca în fiecare unitate să se ia măsuri pentru identificarea, sortarea, prelucrarea și valorificarea tuturor categoriilor de materiale refolosibile. În vederea folosirii cu maximum de eficiență a materialelor, a recuperării și valorificării resurselor materiale refolosibile, va trebui ca, încă de la începutul anului 1983, să se generalizeze în toate întreprinderile, elaborarea de bilanțuri materiale care să evidențieze în mod riguros cantitățile de materii prime utilizate și cele recuperabile.

În acest cadru, întreprinderile, centralele, ministerele, celelalte organe centrale, unitățile de cercetare și proiectare, consiliile populare urmează să acționeze în următoarele direcții principale:

a) **În siderurgie**, participarea resurselor de fier vechi în producția de oțel va ajunge la 53%, iar la fontă la peste 44%. Pentru asigurarea participării fierului vechi la elaborarea oțelului un rol hotărîtor îl are pregătirea corespunzătoare a întregii cantități de fier vechi prin mărunțire, presare, balotare, în scopul reducerii volumului de transport și a consumului de combustibili, energie, electrozi din grafit. În industria metalurgică și în construcția de mașini trebuie să se ia măsuri deosebite pentru selectarea la fiecare loc de muncă a metalului cu conținut de feroaliaje, astfel încît aceste resurse valoroase, obținute din import, să fie recirculate în proporție maxim posibilă.

b) **În industria neferoasă**, prin creșterea volumului recuperărilor din procesele de producție și mai ales din dezmembrări de utilaje și altor mijloace fixe scoase din uz se prevede obținerea în total a peste 150 000 tone de cupru, plumb, zinc, aluminiu ș.a. Obținerea acestor resurse impune măsuri deosebite pentru sortarea în secțiile de producție a metalelor neferoase la unitățile din toate ministerele și îndeosebi din cadrul M.I.C.M. și M.I.M.U.E.E., concomitent cu intensificarea recuperărilor din dezmembrări de utilaje și a colectărilor de la populație.

c) **În industria chimică** se are în vedere intensificarea valorificării materialelor plastice uzate, ajungîndu-se la valorificarea a peste 35 000 tone ; în ceea ce privește anvelopele uzate se urmărește folosirea la întreaga capacitate a instalațiilor de reșapare, obținîndu-se circa 450 000 anvelope reșapate. În vederea valorificării în mai mare măsură a cantităților de cauciuc recuperat, aflate pe stoc, este necesar ca M.I. Ch. să ia măsuri pentru realizarea noilor capacități de reșapare prevăzute în plan, concomitent cu utilizarea la parametrii proiectați a instalațiilor de producere a cauciucului regenerat. La uleiurile minerale uzate se vor recupera și valorifica cantități importante, reprezentînd peste 130 000 t, ceea ce înseamnă recuperarea a circa 98% din uleiurile minerale uzate rămase după utilizare. Pentru prelucrarea întregii cantități de uleiuri uzate recuperate este necesar ca întreprinderile mari consumatoare de uleiuri minerale din cadrul M.I.C.M., M.I.M.U.E.E., M.I.M. și M.T.Tc. să dezvolte capacități proprii de recondiționare a uleiurilor uzate, utilizîndu-se tehnologia aplicată cu bune rezultate în prezent, îndeosebi de întreprinderile de tractoare și de autocamioane din Brașov și întreprinderea de transporturi București.

d) **În industria geamurilor și sticlei**, prin recuperarea și valorificarea a 353 000 t cioburi de sticlă, din care 198 000 t din colectări de la populație și unități socialiste, se vor economisi 15 000 t combustibili convenționali și peste 15 000 t sodă.

e) **În industria materialelor de construcții la fabricarea cimentului, în construcția de drumuri și alte obiective** din această ramură se impune trecerea într-o mai mare măsură la utilizarea cenușilor de termocentrale, ajungîndu-se la 2,1 milioane tone, din care 35% ca adaos la ciment și betoane. În acest scop este necesar ca M.E.E. și M.I.L.M.C. să asigure instalațiile necesare de încărcare și descărcare a cenușilor la termocentrale și unitățile de materiale de construcții.

f) **În industria lemnului, celulozei și hirtiei**, programul prevede recuperarea unei cantități de circa 5,2 milioane mc materiale refolosibile lemnoase, din care aproape 50% destinată ca materie primă pentru celuloză și plăci aglomerate din lemn, precum și recuperarea a 325 500 tone hirtii-cartoane. Este necesar ca unitățile de recuperare din toate județele să asigure sortarea și livrarea pe clase de calitate a întregii cantități de hirtie colectată, iar industria să sporească ponderea maculaturii în fabricarea unor sortimente superioare de hirtie și carton.

g) **În industria ușoară** se are în vedere sporirea cantităților valorificate, concomitent cu utilizarea mai bună a materialelor textile refolosibile prin selectarea țesăturilor, în funcție de fire, culoare și compoziția fibroasă. Prin valorificarea celor peste 100 mii tone textile recuperabile se va asigura obținerea a peste

Tabelul nr. 2

Eficiența refolosirii unor componente ale tractoarelor de 65 CP

Denumirea reperelor sau subsansamblelor	Preț de achiziție (lei/buc.)	Prețul reperului recondiționat (lei/buc.)	%
Set cămăși cilindru motor (4 buc.)	1 554	900	58
Pompă de injecție	1 892	910	48
Pompă hidraulică	800	475	59
Compresor	575	300	52
Demaror	1 272	780	61

Activitatea de recondiționare a subsansamblelor și pieselor de schimb și de refolosire a acestora pentru întrețineri și reparații trebuie însă substanțial intensificată, întrucât un număr important de repere nu au fost încă reintroduse în mod organizat în circuitul economic. Mai sînt situații în care nu se ține o evidență și gestionare corespunzătoare a pieselor recuperate în activitatea de reparații și separat în cea de dezmembrare. Din controalele recente efectuate a rezultat că nu în toate cazurile prevederile legale se aplică în mod corespunzător. Astfel, se livrează din baze, în multe cazuri, subsansamble și piese de schimb noi, fără preluarea celor vechi, sau confirmate prin documente, după constatarea tehnică, că acestea nu mai îndeplinesc condițiile de recondiționare, motiv pentru care bazele de aprovizionare nu emit comenzi și nu încheie contracte cu centrele specializate pentru recondiționare. Din sondajele efectuate în bazele de aprovizionare ale agriculturii din județele Brașov, Finiș, Prahova și Sectorul agricol Ilfov, a rezultat că la repere principale cum sînt: arborele motor, cămăși cilindru, pompe de injecție, demaroare și alternatoare, cantitățile predate spre recondiționare au reprezentat în prima parte a acestui an doar 3—30% față de numărul de repere și subsansamble noi, din aceeași categorie, primite de unitățile utilizatoare. În toate unitățile, recondiționarea subsansamblelor și pieselor să se realizeze numai pe bază de documentație de execuție adecvată, în condițiile unor dotări corespunzătoare cu scule, dispozitive și verificatoare, iar A.M.C.-urile și standurile de probe și încercări să fie supuse cu regularitate controlului metrologic. Este necesar totodată, să se acorde o mai mare atenție utilizării capacităților existente, profilării și specializării unor ateliere și centre de reparații și recondiționare, precum și pentru organizarea centralizată a reparațiilor capitale ale unor mașini și utilaje de serie, ținînd seama că aceasta permite folosirea rațională a capacităților și o mai bună dotare a acestora.

Nu putem încheia aceste rânduri fără a ne referi și la necesitatea reintroducerii resurselor energetice refolosibile în circuitul economic pentru înlocuirea combustibililor clasici și îndeosebi a hidrocarburilor. În ultimii ani s-a acționat pentru recuperarea resurselor energetice, combustibile și termice din unitățile industriale, gradul de valorificare a acestora reprezentînd în prezent 70% din resursele rezultate în procesele de producție. Pentru perioada următoare se are în vedere creșterea în continuare a gradului de recuperare la 81% în anul 1985 și la 88—90% în anul 1990.

În acest domeniu o sarcină hotărîtoare o constituie dotarea tuturor instalațiilor consumatoare de combustibili, în special a cuptoarelor industriale, cu echipamente de recuperare a căldurii. Astfel, urmează a fi introduse și generalizate soluții noi de valorificare a căldurii conținută în gazele de ardere evacuate, produse calde și deșeuri, folosindu-se pompe de căldură, tuburi termice și alte tipuri de echipamente. În scopul creșterii gradului de recuperare și asigurării nivelelor prevăzute pentru valorificarea resurselor energetice refolosibile, se are în vedere accelerarea acțiunilor pentru realizarea și punerea în funcțiune la termen a obiectivelor de dotare cu instalații de recuperare prevăzute în planul fiecărei unități, concomitent cu intensificarea cercetării și grăbirea finalizării de noi tehnologii eficiente și a echipamentelor de recuperare pentru surse care nu au încă soluțiile rezolvate, îndeosebi în domeniul utilizării căldurii conținute de unele gaze de ardere, produse și deșeuri calde, resurse cu potențial termic scăzut. Se impune, de asemenea, scurtarea duratelor de asimilare și introducerea în fabricație a echipamentelor și instalațiilor bazate pe tehnologiile noi finalizate.

Evident, problematica recuperării și valorificării resurselor refolosibile este extrem de complexă. Important acum este să se treacă în fiecare întreprindere la realizarea programului în așa fel încît necesitățile economiei naționale de materii prime materiale și energie să fie satisfăcută într-o măsură mai mare pe această cale.

Ion Gh. BADEA
M.A.T.M.C.G.F.F.

42 500 t fire textile și 32 600 mii t textile neșesute. În acest scop este necesară urgentarea asimilării și realizării în producție a utilajelor de destrămarea care să asigure prelucrarea în proporție sporită în fibre a materialelor textile refolosibile. Totodată, în program sînt prevăzute acțiuni pentru valorificarea cantităților de piele, talpă și blănuri rezultate din recuperări și colectări.

h) În agricultură și industria alimentară sînt prevăzute sarcini menite să conducă la intensificarea extragerii și folosirii substanțelor utile din resursele refolosibile animale și vegetale (zeruri, borhoturi, resturi de abator, puzderii de în și cîneapă); pe această cale se vor obține 750 t lactoză, peste 1 mil. tone furaje, 57 mii tone amendamente agricole, 18 mii t plăci aglomerate din puzderie de în și cîneapă și altele.

Un domeniu de deosebită importanță prevăzut în program îl constituie **creșterea gradului de recuperare și refolosire ca atare sau prin prelucrări simple a materialelor rezultate din procesele tehnologice și din consum**, care asigură economisirea materiilor prime, energiei, combustibililor și manoperei în procesul de prelucrare. În acest sens, este prevăzută creșterea cantității de capete și strairii din profile, țevi și table de oțel reutilizate ca atare la circa 350 mii t, a cantităților de plumb refolosit ca atare (3 300 t), aluminiu (6 800 t), cărămizi refractare (110 mii t), produse din polietilenă (9 000 t), anvelope reparate (205 mii buc.), benzi de transport din cauciuc reparate (500 tone), materiale lemnoase (365 mii mc), hîrtii-cartoane (20 000 t) și altele. Valorificarea acestor resurse impune măsuri deosebite în toate unitățile pentru organizarea sortării și selectării materialelor refolosibile, evidențierea și includerea lor distinctiv în bilanțurile materiale și în gestiune. Aceste resurse urmează să fie dirijate în consum prin balanțele materiale, pe bază de repartiții și norme de consum, cu prioritate pentru utilizarea în unitățile în care rezultă, precum și în alte întreprinderi de profil, și îndeosebi din industria mică.

Presortarea și prelucrarea reziduurilor menajere reprezintă la noi o activitate mult rămasă în urmă. Dezvoltarea industrială și urbanistică au făcut ca pe de o parte producția de reziduuri menajere să fie din ce în ce mai mare, iar pe de altă parte problema colectării, transportului și valorificării acestora să constituie din ce în ce mai mult o preocupare deosebită. În țara noastră anual se produc circa 6,6 mil. t reziduuri menajere și stradale care au în compoziția lor o serie de materii valoroase, cum sînt (procente din total): materii organice — 40—60, hîrtii-cartoane — 10—15, textile — 2—4, frunze + lemne — 2—4, cauciuc, mase plastice — 1—2, oase — 1—2, sticlă, ceramice 2—5, metale — 3—6, pămînt, cenușă, umiditate 40—50. Prin măsuri de presortare și prelucrare a acestor reziduuri menajere, se prevede prin program obținerea în 1983 a 15 mii mc materiale de construcții ușoare 5 100 t metal, 200 t hîrtii-cartoane și altele. În acest sens este necesar ca unitățile de colectare și consiliile populare să organizeze pe întreg fluxul de depunere, colectare, transport și depozitare a reziduurilor menajere și stradale conținere pentru fiecare grupă de material refolosibil.

Recondiționarea pieselor și subsansamblelor uzate

O DIRECȚIE de economisire a materiilor prime de o deosebită însemnătate reprezintă recuperarea, recondiționarea și refolosirea pieselor și subsansamblelor rezultate ca urmare a reparațiilor mașinilor, utilajelor și instalațiilor, a dezmembrării celor scoase din uz. Ca urmare a măsurilor aplicate în aceste direcții, volumul acestor piese și subsansamble refolosite a crescut de la circa 7,5 mld. lei în anul 1981, la peste 8,4 mld. lei în 1982, iar în program se prevede pentru anul 1983 să se ajungă la 10,7 mld. lei, acoperindu-se pe această cale aproape 30% din necesarul de piese de schimb al economiei naționale.

Importanța deosebită a recondiționării și refolosirii constă în realizarea unui important volum de economii de muncă socială, concretizată în materii prime, materiale, combustibili, energie și manoperă, eliberarea corespunzătoare a unor capacități de producție. Eficiența refolosirii este reflectată și în prețurile sensibil mai mici ale pieselor sau subsansamblelor recondiționate, comparativ cu cele noi (tabelul nr. 2).

În majoritatea unităților se desfășoară o muncă susținută pentru transpunerea în practică a sarcinilor și indicațiilor date, pentru mai buna organizare și desfășurare a activității de recuperare, recondiționare și execuție a unui volum sporit de subsansamble și piese de schimb. Au fost însușite și extinse tehnologii eficiente de recondiționare a unei game largi de piese, inclusiv din cele cu grad mai ridicat de dificultate, cum sînt cele pentru arborii motor prin metalizare, pentru blocurile și carcasele din fontă prin procedeul „Metalock” și altele. În anul 1982 au fost asimilate tehnologii de recondiționare a peste 1 500 repere, ceea ce a contribuit la creșterile arătate ale producției pieselor de schimb recondiționate.

Orientări de mare însemnătate pentru dezvoltarea mai puternică a agriculturii

PRODUCȚIA AGRICOLĂ a României socialiste a crescut, în ultimul deceniu, de 1,6 ori, iar în acest an a fost cu 7% superioară celei din 1980, la cereale atingându-se recordul național absolut de 1 000 kg pe locuitor. Astfel de rezultate fac ca și agricultura noastră să se înscrie cu deplină temei în caracterizarea pe care Conferința Națională a P.C.R. a dat-o acestei perioade — aceea de înaintare pe un front foarte larg în dezvoltarea economică. Așa cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, agricultura patriei noastre „poate asigura în tot mai bune condiții necesitățile de consum cu produse agroalimentare ale întregului popor. Viața demonstrează cu putere că agricultura cooperatistă și de stat reprezintă un tot unitar și constituie singura cale pentru progresul continuu și creșterea producției agricole, pentru înfăptuirea noii revoluții agrare“.

Ideile de înaltă valoare principală și practică din magistrul Raport prezentat înaltului forum al comuniștilor de către secretarul general al partidului, concretizările făcute în intervențiile a numeroși delegați în ședințele în plen, în debaterile din cadrul secțiunii pentru agricultură, silvicultură, industria alimentară, gospodărirea apelor și protecția mediului înconjurător au conturat totodată o analiză comparativă realistă între realizări, posibilități și cerințe.

Astfel, în contextul progresului rapid al economiei naționale în ansamblu a apărut o anumită disproporție și contradicție între dezvoltarea puternică a industriei și dezvoltarea mai înecată a agriculturii, reflectată — în condițiile creșterii într-un ritm înalt a consumului — și în apariția unei contradicții între cerințele de consum și posibilitățile existente. Totodată, în ultima perioadă producția agricolă nu a mai putut ține pasul cu nevoile de materii prime ale industriei, iar balanța export-import a ramurii a fost negativă, ceea ce a creat unele greutăți economiei naționale. Pentru a se lichida aceste disproporții, la Conferință s-a indicat ca necesară o acțiune hotărâtă pentru dezvoltarea mai puternică a agriculturii, pentru realizarea unui echilibru, a unei concordanțe corespunzătoare între industrie și agricultură pornind de la principiul că ambele sectoare de activitate sînt hotărîtoare pentru făurirea socialismului și comunismului, pentru ridicarea bunăstării generale a poporului. În acest sens, programele de măsuri privind dezvoltarea agriculturii, în strînsă legătură cu Programul autoconducerii și autoaprovizionării asigură creșterea puternică a producției agricole, satisfacerea în condiții mai bune a necesităților întregului popor și crearea posibilităților unui export mai mare de produse agroalimentare.

Teza înfăptuirii noii revoluții agrare, formulată de secretarul general al partidului ca o componentă inseparabilă a noii calități a muncii și a vieții în actuala etapă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, este o teză esențialmente originală, de mare profunzime, care vizează elementele de structură și laturile calitative ale activității agricole. Acest obiectiv strategic se înfăptuiește printr-un complex de măsuri și acțiuni politice, organizatorice, tehnice și economice care să asigure transformări innoitoare în toate sectoarele din agricultură, în conștiința oamenilor muncii de la sate, transfor-

mări menite să impulsioneze puternic creșterea producției, a productivității muncii și a eficienței economice.

Resurse de mărire a producției

ÎN PERIOADA URMĂTOARE, așa cum s-a subliniat în documentele adoptate de Conferința Națională a partidului, eforturile în domeniul agriculturii vor fi concentrate spre realizarea în bune condiții a prevederilor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului, a planului cincinal, a programelor speciale privind sporirea producției de cereale, dezvoltarea producției de legume, fructe și struguri, extinderea altor ramuri care asigură materii prime necesare industriei ușoare, sporirea producției animale, asigurarea bazei furajere și altele.

Agricultura României a intrat într-o etapă în care numeroasele acumulări cantitative din perioada anterioară se vor transforma într-o nouă calitate, ceea ce va permite realizarea integrală a prevederilor actualului cincinal. Producția agricolă va crește într-un ritm mediu anual de 4,5—5%, ceea ce va permite satisfacerea mai deplină a necesităților economiei. Anul viitor, de exemplu, potrivit planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare, va continua procesul de intensificare și modernizare, care se va concretiza în creșterea cu 5,1—5,6% a producției globale și cu 6,1% a producției nete. În condiții climatice normale, producția totală va ajunge la 25,3 milioane tone de cereale, 9,6 mil. tone de sfeclă de zahăr, 1,2 milioane tone de floarea soarelui, 5,9 milioane tone de cartofi, 6,8 milioane tone de legume, 4,7 milioane tone de struguri și fructe, aproape 2 milioane tone de carne, 55,4 mil. hl de lapte și peste 7,7 miliarde de ouă. Agricultura va fi dotată cu încă 16 800 tractoare, 7 550 combine de recoltat cereale de mare capacitate, combine de recoltat furaje, mașini de recoltat cartofi, precum și alte mașini și utilaje agricole. Se vor folosi 35 mil. tone de îngrășăminte organice, peste 2 mil. tone de îngrășăminte chimice și peste 45 mii tone de pesticide. Suprafața amenajată pentru irigații va ajunge, la finele anului 1983, la aproape 2,8 mil. ha. Se vor executa lucrări de descări pe o suprafață de 190 mii ha, lucrări de combatere a eroziunii solului pe 110 mii ha, lucrări agrofotameliorative de afinare pe 270 ha, de scarificare pe 190 mii ha și de afinare adîncă pe mai mult de 180 mii ha.

Într-un spirit de înaltă responsabilitate și exigență, exprimîndu-și deplina adevărată orientare și indicațiile cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cadrele cu muncă de răspundere și lucrătorii din agricultură, participanți la Conferința Națională a partidului, și-au exprimat hotărîrea de a se acționa cu fermitate pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor stabilite. Printre preocupările prioritare se înscriu: folosirea completă și intensivă a fondului funciar, prin utilizarea în întregime a suprafețelor agricole din unitățile socialiste și a celor deținute de populație; creșterea suprafeței arabile și limitarea strictă a scoaterilor de terenuri din circuitul agricol; eliminarea oricăror forme de risipă, degradare ori folosire neeficientă a pămîntului. Este necesar să se ia toate măsurile pentru a asigura punerea în producție a fie-

cărui metru pătrat de pământ; fiecare locuitor al satelor și, în general, toți cei care dețin, sub o formă sau alta, o suprafață cât de mică de teren agricol trebuie să-l lucreze.

Se vor lua măsuri pentru ridicarea continuă a potențialului productiv al întregului fond funciar, prin executarea de lucrări de protecție, ameliorare, conservare și bună gospodărire a acestora, **organizarea în fiecare județ din zonele colinare a unor perimetre etalon** în care se vor aplica lucrări antierozionale (după modelul și sub îndrumarea Stațiunii centrale de cercetări Perieni) — rezultatele experiențelor urmând să fie generalizate pe toate terenurile în pantă, așa cum prevede Programul de realizare în complex a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, aprobat recent de Plenara Comitetului Central al partidului.

Se va acționa mai energic pentru efectuarea lucrărilor agricole în perioade optime cu respectarea riguroasă a tehnologiilor specifice fiecărei culturi, asigurarea semințelor din categorii biologice superioare și a densității optime a plantelor, aplicarea asolamentelor și a altor măsuri agrotehnice, gospodărirea judicioasă și administrarea diferențiată a îngrășămintelor naturale și chimice, efectuarea lucrărilor de combatere a dăunătorilor și buruienilor. Până în anul 1985 se va rezolva complet problema mecanizării agriculturii, inclusiv a recoltării porumbului și furajelor, ca urmare a dotării agriculturii cu noi mașini complexe și agregate care vor executa simultan mai multe lucrări; paralel cu utilizarea cât mai eficientă a acestei dotări, vor fi luate măsuri severe pentru evitarea pierderilor și reducerea consumului de combustibili, carburanți și lubrifianți.

O preocupare prioritară pentru toți cei ce lucrează în agricultură va trebui să o constituie **îmbunătățirea radicală a activității din zootehnie** — sector în care s-au manifestat multe neajunsuri, mai cu seamă în ce privește asigurarea sporurilor de greutate la tăiere și a producțiilor animale prevăzute. Se impune să se acționeze stăruitor în direcția îngrijirii și furajării animalelor, a activității de selecție și reproducție, precum și a asistenței zooveterinare, pentru creșterea indicilor de natalitate, reducerea mortalităților și sacrificărilor de necesitate, sporirea greutateilor la livrare.

În domeniul bazei furajere vor fi întreprinse acțiuni susținute pentru obținerea unei producții ridicate pe cele 1,2 milioane ha suprafață arabilă destinată cultivării cu plante de nutreț, a celor 4,5 milioane ha de pășuni și finețe, precum și pentru folosirea a circa 3 milioane ha din păduri pentru pășunat, paralel cu reducerea consumurilor specifice de furaje și valorificarea integrală în hrana animalelor a produselor vegetale secundare. Realizarea programului de autoaprovizionare va asigura creșterea efectivelor la toate speciile, buna aprovizionare a populației cu carne, lapte, ouă și alte produse. În acest sens o contribuție sporită trebuie să aducă și gospodăriile populației. Așa cum a indicat secretarul general al partidului, este pe deplin posibil ca fiecare familie din mediul rural nu numai să producă cereale, legume, plante tehnice, furaje și fructe, ci să crească un număr mai mare de animale și păsări. „Trebuie să luăm toate măsurile, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca fiecare gospodărie țărănească, gospodăriile membrilor cooperativelor agricole de producție, toți locuitorii satelor să își crească minimum necesar de animale pentru a-și asigura pe deplin consumul și a putea contracta și vinde la fondul de stat sau pe piață produse agroalimentare. Este necesar ca, în cițiva ani, să facem astfel încât fiecare gospodărie sătească să aibă cel puțin o vacă cu lapte, să-și crească porci, oi, alte animale și păsări, pentru acoperirea deplină a necesităților de consum și pentru a dispune de produse suplimentare, în vederea valorificării prin contractare cu organizațiile economice sau pe piață“. În acest sens urmează să fie aduse îmbunătățiri și statutului cooperativelor agricole, în sensul de a da membrilor cooperatori posibilitatea de a crește, în gospodăriile proprii, un număr oricât de mare de animale.

Autoconducerea și autoaprovizionarea impun sarcini sporite organelor locale

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI a adoptat în unanimitate Programul privind autoconducerea, autoaprovizionarea teritorială, pentru asigurarea populației cu produse agroalimentare, industriale și prestările de servicii în perioada 1983—1985. Programul are în vedere mai buna aprovizionare a populației în tot cursul anului, realizarea unei nutriții echilibrate a tuturor locuitorilor, pe baza unei structuri a consumului pe locuitor științific fundamentate, diferențiată după eforturile depuse în producție, după vîrstă, sex și specificul local al alimentației, în concordanță cu cerințele de menținere și îmbunătățire continuă a stării de sănătate.

Consumurile prevăzute sînt corelate cu cele cuprinse în programul unei alimentații raționale. Ideea centrală care se degajă cu claritate din programul adoptat o constituie întărirea răspunderii comunelor, orașelor și județelor în realizarea bunurilor de consum agroalimentare necesare. În fiecare județ trebuie să se asigure resursele necesare autoaprovizionării populației cu cereale, cartofi, legume, fructe, carne, lapte, ouă și alte produse pentru care dispun de condiții naturale și economice favorabile.

Consiliile populare, ca organe ale autoconducerii teritoriale, poartă întreaga răspundere pentru îndeplinirea integrală a sarcinilor de livrare la fondul de stat centralizat și pentru asigurarea fondului de consum județean. În acest scop programele de autoaprovizionare teritorială și de dezvoltare a agriculturii pentru fiecare comună, oraș, județ vor conține sarcini concrete privind producția, consumul propriu, livrările de produse la fondul centralizat și la fondul de consum. Pentru a se stimula creșterea producției agricole, care constituie baza consumului, s-a stabilit ca depășirile în producție obținute față de prevederile programelor să se constituie ca resursă suplimentară, care să fie utilizată potrivit legii. În condițiile în care se realizează depășirea greutății la tăiere sau a producției medii pe animal stabilite, reducerea mortalităților și creșterea indicilor de natalitate, sporul de producție se constituie ca resursă suplimentară pentru fondul de consum local. Sînt prevăzute și cantitățile de cereale necesare pentru a se asigura aprovizionarea populației care lucrează sau are domiciliul în mediul urban și în localitățile producătoare de cereale. Pentru populația din zonele de deal și munte, precum și din celelalte localități neproducătoare de cereale, necesarul de consum se va asigura în completare de la fondul de stat, producătorii din aceste zone avînd obligația de a produce și valorifica la fondul de stat cantități echivalente de cartofi, animale, produse animaliere și alte produse agricole specifice zonelor respective.

Documentele Conferinței Naționale a partidului acordă o importanță deosebită **creșterii mai accentuate a eficienței economice, ca factor de bază al dinamismului economic și al ridicării nivelului de viață al populației**. Agricultură — ca ramură de bază a economiei naționale — este chemată în acest cîmp să asigure sporirea producției în condiții de eficiență economică ridicată. Ea dispune de însemnate rezerve pentru utilizarea cât mai rațională a resurselor materiale și de forță de muncă, a căror valorificare poate contribui la creșterea mai accentuată a eficienței economice. Pentru realizarea acestui obiectiv va trebui să se acționeze în direcția reducerii ponderii cheltuielilor materiale, sporirii productivității muncii, creșterii eficienței utilizării fondurilor fixe, rentabilizării tuturor sectoarelor și produselor agricole.

În general, după cum s-a arătat la Conferință, se impune să se acționeze cu mai multă răspundere și să se întărească ordinea și disciplina în toate sectoarele agriculturii. Cooperatorii, specialiștii, toți oamenii muncii, toate consiliile de conducere și organele agricole trebuie să acționeze cu cea mai mare hotărîre pentru realizarea noii revoluții agrare.

Ovidiu POPESCU
director adjunct la
Ministerul Agriculturii și
Industriei Alimentare

EXPORTUL ROMÂNESC ÎN FAȚA UNOR NOI EXIGENȚE

Politica de inovație la baza îndeplinirii planului de export

ÎNTRE problemele de mare însemnătate care au fost abordate la Conferința Națională, cele referitoare la export au ocupat un loc aparte. Realizarea unei balanțe comerciale active, acționându-se cu toată hotărârea în vederea reducerii importurilor și sporirii exporturilor, creșterea competitivității mărfurilor românești constituie sarcini prioritare pentru îndeplinirea cu succes a planului cincinal. În acest cadru, întreprinderile din industria construcțiilor de mașini trebuie să-și intensifice eforturile pentru promovarea progresului tehnic, prin asimilarea în țară a

mașinilor și utilajelor necesare economiei naționale, contribuind, totodată, cu produse de înalt nivel tehnic și competitivitate la dezvoltarea schimburilor economice externe.

În spiritul acestor exigențe, întreprinderea „Electrotimiș” Timișoara desfășoară în continuare acțiuni menite să-i consolideze locul pe care l-a obținut pe piața internă, cât și pe cea internațională prin realizarea unor produse de înaltă performanță, majoritatea în premieră în industria noastră electrotehnică.

FIRMA și marca de fabrică „Electrotimiș”, la numai 10 ani de la crearea acestei întreprinderi timișorene specializată în producția de matrice, scule și utilaje tehnologice pentru electrotehnică, se poate considera reprezentativă pentru nivelul tehnic ridicat și competitivitatea produselor realizate de industria noastră electrotehnică la ora actuală.

Dominantă în activitatea întreprinderii, a întregului colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri este preocuparea pentru promovarea noului, pentru introducerea în fabricație, cu curaj și responsabilitate, a noi și noi mașini și dispozitive, produse pentru prima dată în țară.

Cu un ritm mediu anual de înnoire a producției de circa 75 la sută (trei sterturi din nomenclatorul de fabricație se modifică anual), în special datorită producției de serie mică și unicat, „Electrotimiș” și-a propus realizarea a 3 obiective de bază:

1. **Contribuția la reducerea efortului valutar al țării, prin fabricarea unor variate mașini și echipamente care se aduceau anterior din import, cum sînt:** mașinile de prelucrat prin electroeroziune cu electrod masiv și filiform, mașinile de trefilat pentru industria electrotehnică, blocuri finisoare, instalații de fabricat hirtie de mică, instalații de vulcanizat benzi transportoare și multe alte produse. Valoarea însumată a acestora, în intervalul de zece ani de cînd funcționează întreprinderea, echi-

valează cu o economie la importuri de circa 20 milioane de dolari.

2. **Participarea substanțială, prin utilajele și sculele realizate, la dezvoltarea unor noi capacități de producție în industria electrotehnică, cum sînt:** Întreprinderea de conductori electricei emailați Zalău, Întreprinderea de aparataj și motoare electrice Sf. Gheorghe, fabrica de acumulatori și cea de cabluri din Bistrița — ca și din alte ramuri, de pildă: întreprinderile metalurgice din Beclean, Focșani, de autoturisme „Oltcit” Craiova ș.a. care la rîndul lor au devenit exportatoare pe piața internațională. În prezent, întreprinderea are ca sarcină să asimileze și să execute unele utilaje și matrice necesare noilor capacități de producție ce se vor realiza la: Întreprinderea optică Timișoara, Întreprinderea de autoturisme Pitești, Întreprinderea de cinescoape București, Întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă Buzău ș.a. Mașinile și utilajele ce se vor fabrica la „Electrotimiș” în 1983 pentru noile capacități de producție la obiectivele menționate vor conduce la economii valutare pentru țară de peste 25 milioane de dolari.

3. **Creșterea an de an a exportului de utilaje și componente fabricate pînă la circa o șesime (nivel stabilit pentru anul 1983) din volumul total al producției marfă fabricate.**

De remarcat că toate aceste obiective vizează asigurarea, pe cale directă sau indirectă, de aport valutar, fie prin

export propriu, fie prin exportul întreprinderilor dotate cu mașini și utilaje de înaltă calitate.

A participa la schimbul de valori materiale în cadrul diviziunii mondiale a muncii constituie, fără îndoială, un obiectiv de prestigiu și un criteriu de eficiență al fiecărei întreprinderi. Apreciam că, de asemenea, constituie o performanță tehnică deosebită a realiza în țară utilaje pentru noile capacități de producție prevăzute în programul de investiții, care vor asigura, în sistem de producție de mare serie, produse atât pentru nevoile interne, cât și pentru piața externă. În felul acesta înțelege colectivul de la „Electrotimiș”, în frunte cu comuniștii, să răspundă sarcinilor trasate întreprinderilor industriale de către conducerea superioară de partid și de stat, de a valorifica cât mai bine și complet potențialul tehnic cu care a fost înzestrată întreprinderea.

Pentru realizarea produselor din nomenclatorul de fabricație, pe lângă aportul inteligenței tehnice a inginerilor, muncitorilor și tehnicienilor unității, întreprinderea „Electrotimiș” colaborează pe un plan larg, pe bază de contracte, cu: Institutul politehnic „Traian Vuia” Timișoara, Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice București, Universitatea din Timișoara, Institutul de cercetări pentru tehnologia construcțiilor de mașini București I.S.I.M. — Timișoara, I.P.A. București și alte institute. De aseme-

Un factor indispensabil
pentru ridicarea
calității produselor

ACTUALA etapă de dezvoltare intensivă a economiei românești impune cu prioritate, pentru toate domeniile producției materiale, sarcina trecerii la o nouă calitate.

Expoziția republicană de design, deschisă recent în sala „Dalles” din Capitală, invită la o redefinire a calității producției prin prisma contribuției directe pe care designul o aduce în cele mai diferite ramuri economice — de la construcții de mașini pînă la jucării.

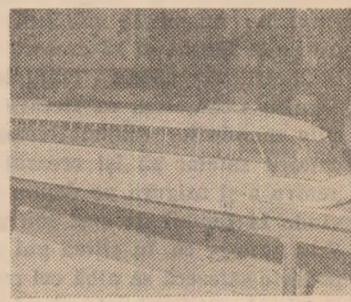
Importanța economică a designului a devenit pe plan mondial un lucru comun, deținerea cu prioritate a unor modele industriale (automobile, articole de modă, ambalaje, etc.) echivalînd ca valoare cu importante invenții tehnice.

Și în fapt este vorba tot de un proces inovațional, care nu se reduce însă la îmbunătățirea funcționalității produsului, ci și la „umanizarea lui”, designul căutînd să anihileze cât mai mult contradicția „om-mașină”.

Din aceleași materii prime, cu același consum de energie, prin intervenția designerului — așa cum dovedesc imaginile alăturate — se obțin produse de o calitate mult superioară proiectării clasice (ingineresti) de produs.

Cheltuielile implicate de proiectarea de produse într-o viziune de design sînt practic neglijabile față de creșterea valorii unitare și totale a producției obținute.

Practica internațională, generalizată, de utilizarea pe scară largă, ca element de bază în strategia concurențială, a designului impune ca fiecare exportator din țara noastră, indiferent de domeniul producției materiale în care lucrează să-și apropie cunoștințele de design fie sub formă de consultanță, fie prin compartimente cu activitate permanentă, în funcție de diversificarea producției și ritmul de înnoire specific.

MAGNIBUS 002 — tren cu susținere magnetică.

Design: arh. Ioan Popa; arh. Vlad Calboreanu

AMPLU PROGRAM DE ACȚIUNE

Tabelul nr. 1

Caracteristici	ELER-01 și 02	D 400 Charmilles
Dimensiunea mesei de lucru	600x400 mm	600x400 mm
Cursele mesei	410x225 mm	450x225 mm
Precizia de deplasare în coordonate	0,01 mm	0,01 mm
Cursa automată a capului de lucru	200 mm	200 mm
Precizia de urmărire a adâncimii	0,01 mm	0,01 mm
Uzura electrodului	1%	1%
Rugozitatea minimă	Ra 1	Ra 1

nen, în realizarea noilor produse am beneficiat de colaborarea unor întreprinderi de prestigiu din țară. Altfel nici nu ar fi fost posibilă realizarea unor echipamente de complexitate tehnică ridicată, competitive pe plan extern și pentru prima dată fabricate în țară, așa cum sînt cele mai multe din produsele noastre. Tot pe baza sprijinului institutelor menționate a fost posibilă realizarea unor producții în regim de serie foarte mică și unicat, ceea ce, altfel spus, înscamnă înnoirea producției în fiecare an.

Pentru a da o imagine, fie și sumară, asupra dinamicii procesului de înnoire în întreprindere ne vom referi la geneza seriei de mașini de prelucrat prin electroeroziune, tehnologie de vîrf în construcțiile de mașini. În anul 1975 s-a introdus în fabricație prima mașină ELER-01, proiectată de I.C.T.C.M. București pe baza cercetărilor efectuate împreună cu I.C.P.E. București și Institutul politehnic „Traian Vuia” — Timișoara. Pe baza rezultatelor obținute în exploatare la beneficiari, în decursul

și mulți alții și-au adus cu perseverență și dăruire contribuția la îmbunătățirea performanțelor mașinii, făcînd-o competitivă cu mașini produse de firme cu tradiție. În acest sens considerăm semnificativă compararea caracteristicilor mașinilor ELER-01 și 02, produse de „Electrotimiș”, cu cele ale mașinii D 400, produse de firma Charmilles din Elveția (tabelul nr. 1).

În anul 1980 a fost introdusă în fabricație mașina de prelucrat prin electroeroziune cu electrod filiform și comandă numerică tip ELEROFIL-10. Proiectul a fost elaborat de I.C.T.C.M., în colaborare cu I.P.A. și I.C.P.E. București. La realizarea acestui proces dinamic de înnoire, o contribuție deosebită din partea întreprinderii „Electrotimiș” au adus colectivele de specialiști conduse de inginerii Dinu Badea, Gheorghe Nani, Henric Drobny și șeful de echipă Gheorghe Drăgan. Caracteristicile mașinii ELEROFIL-10, fabricată la „Electrotimiș” și ale mașinii „DEM-25” AGIE, fabricată în Elveția, sînt redată în tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2

Caracteristici	ELEROFIL-10	DEM 25 AGIE
Dimensiunea maximă a piesei de prelucrat	570x475x 80 mm	570x475x 80 mm
Cursele pe direcțiile „x” și „y”	250x250 mm	250x250 mm
Mărimea pasului de erodare	0,001 mm	0,001 mm
Corecția de traiectorie	± 0,999 mm	± 0,999 mm
Ciclul de funcționare	automat	automat
Rugozitatea minimă	Ra 2	Ra 2

anilor s-au adus acestei mașini continue îmbunătățiri de către colectivul de specialitate de la „Electrotimiș”. Astfel, maestrul Gheorghe Nedescu, inginerii Cătălin Popescu, Henric Drobny

Ca dovadă a performanțelor ridicate ale produselor fabricate de „Electrotimiș”, la expoziția Electro '82 de la Moscova (iulie 1982), mașina de prelucrat prin electroeroziune cu electrod

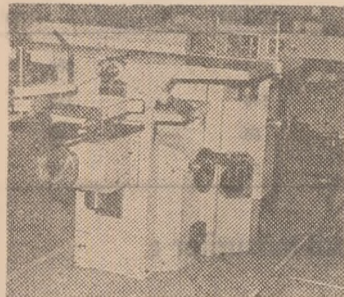
filiform ELEROFIL-10 a fost premiata cu „Diploma de participare activă”, iar la Tîrgul internațional București, din toamna acestui an, produsele au fost apreciate atât de specialiștii întreprinderilor industriale din țara noastră, cit și de reprezentanții ai firmelor străine, prezenți la tîrg. Bunăoară, mașina de prelucrat prin electroeroziune cu electrod masiv tip ELER-2,1, a cărei producție de serie este pregătită, a fost deja solicitată de 4 întreprinderi din țară (care în acest fel vor înlocui importul în valută liber convertibilă) și a surtat, totodată, interesul unor firme străine.

În vederea onorării exemplare a contractelor și sarcinilor de export pe anul 1983, specialiștii de la „Electrotimiș”, împreună cu întreprinderile de comerț exterior de specialitate „Electronum” și „Tehnimportexport”, urmăresc săptămînal realizarea unui program complex de măsuri, atât comerciale cit și tehnico-productive. Acestea se referă la desfășurarea unui program sistematic de ofertare, în care producătorul, adică întreprinderea noastră, este un participant activ în ceea ce privește asigurarea documentației tehnice, a materialelor pentru tipărirea publicitară, asistență în tratarea aspectelor tehnice de producție-execuție, adaptări ale produselor. În etapa ulterioară încheierii fiecărui contract cu beneficiarii externi organizăm colective și întocmim grafice de lucru pe fiecare compartiment al întreprinderii, pentru a urmări desfășurarea producției pentru export, modul în care decurg asimilarea noilor produse, realizarea adaptărilor solicitate de parteneri.

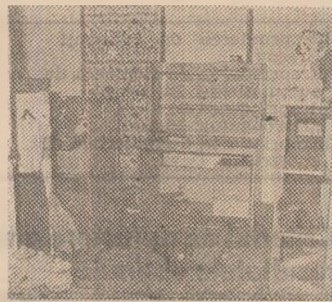
Cu măsurile luate pînă în prezent și bazați pe realizările din acest an, în contextul preocupărilor majore ale colectivului de oameni ai muncii din întreprinderea noastră pentru îndeplinirea sarcinilor ce decurg din documentele Conferinței Naționale a P.C.R., considerăm că dispunem de toate condițiile necesare pentru a ne onora la scadență obligațiile contractuale asumate la export, iar prin contracte pe anul viitor, vom mări în continuare contribuția noastră la promovarea exporturilor țării.

Marin TANASE

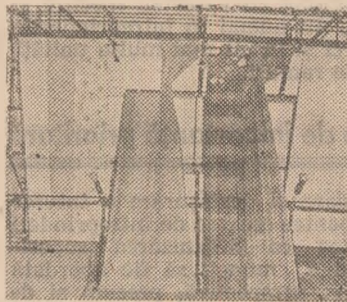
director adjunct al întreprinderii „Electrotimiș” Timișoara

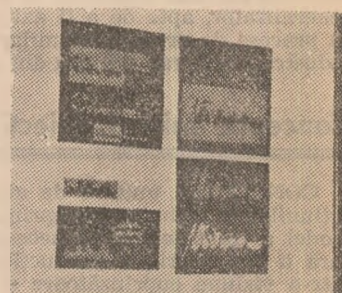
Utilaj multifuncțional de prelucrare a lemnului
Design + analiza valorii: Colectiv coordonat de ing. Ion Olaru

Mobilier pentru cameră de copii
Design: Valentina Ionescu, Mircea Bivolaru

Teșături ale întreprinderii textile Dunăreana
Design: Daniela Cosac, Cesarina Stenghel

Model pentru marcă de fabrică
Beneficiar: Întreprinderea NIVEA Brașov

Fotografii: Nicolae STELEA

ORGANIZAREA PRODUCȚIEI ȘI A MUNCII —

LA NIVELUL DOTĂRII TEHNICE A ÎNȚEPRINDERILOR

DOCUMENTELE PROGRAMATICE de excepțională însemnătate ale Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român au pus un accent deosebit pe principala coordonată a dezvoltării intensive a economiei și societății românești în următorii ani — valorificarea deplină și cu eficiență maximă a resurselor materiale, tehnice și umane. În Raportul prezentat Conferinței Naționale — magistrală jalonare științifică, realistă a direcțiilor și căilor de urmat pentru accelerarea procesului de trecere a României socialiste în rândul țărilor cu o dezvoltare economică medie — secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia :

„In îndeplinirea obiectivului trasat de Congresul al XII-lea privind realizarea unei noi calități a muncii și vieții, este necesar să acordăm o atenție deosebită creșterii productivității muncii sociale. Pe baza bunei organizări a producției și muncii, a mecanizării și automatizării, a folosirii metodelor moderne în toate sectoarele de activitate, trebuie să obținem o creștere substanțială a productivității muncii, propunându-ne ca pînă la sfîrșitul acestui cincinal să ajungem din urmă cîteva din țările dezvoltate“.

Abordînd acest obiectiv de maximă însemnătate pentru fătura societății socialiste multilateral dezvoltate, trebuie să avem în vedere că economia noastră în ansamblu, industria îndeosebi, dispun de o bază tehnică modernă, peste 80 la sută din fondurile fixe existente în prezent fiind realizate în ultimii 15 ani. Esențial este acum aspectul calitativ, al modului în care este folosită dotarea actuală. Pe bună dreptate aprecia secretarul general al partidului că dacă în primii doi ani ai cincinalului s-ar fi lucrat cu mai multă răspundere, dacă s-ar fi acordat mai multă atenție folosirii mijloacelor de care dispune societatea noastră, s-ar fi realizat o creștere mult mai puternică a economiei naționale.

O astfel de creștere, care să ne aducă în timp cît mai scurt la un nivel competitiv cu orice economie dezvoltată, este condiționată într-o măsură determinantă de rezolvarea pe baze științifice a problemelor organizării conducerii, producției și muncii — probleme a căror sferă devine tot mai cuprinzătoare și față de care se pun, astăzi, exigențe tot mai înalte. Din acest punct de vedere, o importanță aparte prezintă acumularea unei experiențe avansate proprii în domeniul organizării, adecvată specificului, posibilităților și obiectivelor economiei românești, studierea și generalizarea sistematică a acestei experiențe, pentru a aduce toate întreprinderile la nivelul celor frunțate, pentru a crea și consolida capacitatea de a soluționa rapid și cu forțele proprii problemele.

În legătură cu aceasta, doresc să insist asupra experienței cu deosebită valoare de exemplu, pe care o constituie acțiunea de organizare a unor întreprinderi industriale ca unități model — acțiune demarată în 1979, la inițiativa secretarului general al partidului și asupra rezultatelor căreia se pot desprinde, în momentul de față, concluzii elocvente. Ea a avut în vedere stabilirea celor mai adecvate și eficiente direcții, căi, mijloace care să asigure organizarea superioară a conducerii, a producției și a muncii în condițiile actuale, corespunzător stadiului atins în dezvoltarea economiei noastre socialiste și selecționarea, pe baza rezultatelor obținute, a soluțiilor cu caracter specific și generalizator, apte de a fi extinse nu numai în întreprinderile cu procese de producție similare, ci și în cît mai multe unități industriale din ramură sau din alte ramuri.

Concepție unitară, obiective de importanță prioritară

CONCEPȚIA unitară de abordare și desfășurare a tuturor acțiunilor ce trebuiau întreprinse pentru crearea de întreprinderi model a ținut seama de necesitatea ca organizarea superioară a conducerii, a producției și a muncii să fie abordată într-o viziune cuprinzătoare și în perspectivă, precum și de largul front de probleme ce trebuiau atacate în toată diversitatea și specificitatea lor. De asemenea, pentru obținerea unor soluții cu înalt grad de generalizare și aplicabilitate, s-a urmărit ca unitățile respective să se diferențieze între ele în ce privește apartenența de ramură (subramură) industrială, amplasarea în teritoriu, caracterul producției lor (de la serie mare la serie mică și diversificată), complexitatea produselor, procesele tehnologice și dotarea cu mijloace de muncă, gradul de do-

tare cu tehnică de calcul electronică și de folosire a acestora în gestiune, în conducerea proceselor de producție și în proiectarea constructivă și tehnologică a produselor, iar organizarea conducerii, producției și muncii la data începerii acțiunii să se situeze la un nivel mediu.

Într-o primă etapă s-a optat pentru organizarea ca model a 4 unități : **Întreprinderea de elemente de automatizare București, Întreprinderea de rulmenți Brașov, Întreprinderea de stofe „Dorobanțul“ Ploiești, Întreprinderea de materiale de construcții Deva.** Pe baza rezultatelor obținute, într-o a doua etapă, acțiunea a fost extinsă la încă 20 de unități industriale, urmînd ca, în raport cu concluziile reieșite, să se treacă la generalizarea pe întreaga industrie.

Obiectivul general al acțiunii în unitățile model a fost definit astfel : „utilizarea superioară a potențialului tehnic, material, uman și financiar de care dispun întreprinderile, pentru creșterea accentuată a eficienței economice a întregii activități“. Pentru realizarea lui s-a impus și stabilirea următoarelor obiective derivate :

- ridicarea substanțială a nivelului tehnic și calitativ al produselor și al tehnologiilor de fabricație. Aceasta necesită în primul rînd rezolvarea următoarelor probleme de bază : proiectarea, re-proiectarea și modernizarea produselor, perfecționarea tehnologiilor de fabricație, dezvoltarea activității de autoutilare ;

- creșterea mai accentuată a productivității muncii și folosirea mai bună a personalului muncitor. În afara factorilor de influență pozitivi rezultînd din primul obiectiv derivat, aceasta impunea în mod deosebit : asigurarea continuității proceselor de producție pe întregul flux de fabricație, utilizarea mai bună a capacităților de producție, folosirea judicioasă a personalului muncitor, introducerea și dezvoltarea sistemelor de prelucrare automată a datelor.

Sub conducerea Consiliului Organizării Economico-Sociale, în toate cele 4 întreprinderi au fost constituite **colective de lucru pe probleme specifice**, în principal din personalul existent, urmărindu-se intensificarea efortului propriu de gîndire și de mobilizare a energiilor creatoare ; au participat, de asemenea, specialiștii din ministerele și centralele tutelare, din institute de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică de profil, din instituții de învățămînt superior, Academia „Ștefan Gheorghiu“, cabinetele teritoriale de organizare.

În faza următoare s-a efectuat **analiza-diagnostic** (globală și detaliată pe domenii de activitate) a fiecăreia din cele 4 întreprinderi, în raport cu situația existentă și în perspectiva dezvoltării pînă în 1985 ; au fost elaborate apoi **programe unice de măsuri**, desfășurate în timp, pe fiecare întreprindere și colectiv de lucru în parte, determinîndu-se totodată resursele materiale și financiare necesare realizării lor. Aceste programe au avut un caracter deschis, urmărindu-se îmbogățirea și îmbunătățirea lor permanentă (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Unitatea	Nr. de măsuri cuprinse în programele unice	
	inițial	final
Întreprinderea de rulmenți Brașov	188	200
Întreprinderea de elemente de automatizare București	146	157
Întreprinderea de stofe „Dorobanțul“-Ploiești	65	83
Întreprinderea de materiale de construcții Deva	51	57

Criteriul de apreciere a valorii măsurilor : rezultatele obținute

VIABILITATEA ansamblului de măsuri stabilit este reflectată în rezultatele obținute. Astfel, pe linia asimilării, re-proiectării și modernizării produselor, în perioada iulie 1979—iulie 1982 s-a înregistrat o dinamică ascendentă și continuă, crescînd substanțial ponderea produselor noi și modernizate în valoarea producției marfă (tabelul nr. 2).

Efectul economic obținut prin asimilarea de noi produse,

AMPLU PROGRAM DE ACȚIUNE

Tabelul nr. 2

Unitatea	Nr. produse noi asimilate	Ponderea în valoarea producției marfă a produselor noi și modernizate (%)		
		1980	1981	1982
Întreprinderea de rulmenți Brașov	466	62	77,7	90
Întreprinderea de stofe „Dorobanțul” Ploiești	535	33,5	31,2	39,4
Întreprinderea de elemente de automatizare București	52	30	50	80

reproiectarea și modernizarea celor existente s-a concretizat în reducerea efortului valutar, a consumurilor de materii prime, materiale și energie, creșterea gradului de valorificare a materialelor, mărirea competitivității la export.

De exemplu, prin asimilarea a 122 tipuri de rulmenți și cuzineți, întreprinderea de specialitate din Brașov a contribuit la reducerea importurilor pe ansamblul economiei cu peste 45 milioane de lei valută liber convertibilă și peste 9 milioane de lei valută clearing țări socialiste și și-a mărit cu 37,5 la sută producția destinată exportului; introducerea în fabricație a produselor noi la „Dorobanțul” Ploiești a permis diminuarea importurilor cu peste 3 milioane de lei valută liber convertibilă și peste 600 mii de lei valută CTS. Reproiectarea și modernizarea produselor a avut ca efect: la întreprinderea brașoveană (pentru 198 tipuri de rulmenți) — o economie absolută de metal de 200 t/an și o reducere a manoperei directe echivalentă cu o economie relativă de 150 persoane; la „Dorobanțul” — o economie de 1.392 t materii prime textile; la întreprinderea de elemente de automatizare București — scăderea consumului de metal cu 38 la sută (de la 1,585 la 0,981 t/milion lei producție).

Perfecționarea tehnologiilor de fabricație, extinderea mecanizării și automatizării proceselor de producție au avut, de asemenea, repercusiuni directe foarte favorabile în creșterea productivității muncii și reducerea consumurilor de materiale, manoperă și energie.

Dintre tehnologiile performante aplicate la întreprinderea de rulmenți Brașov pot fi menționate: matrișarea fără bavură și extrudarea la rece a inelelor de rulmenți pe prese automate cu transfer (rezultând o creștere a productivității muncii cu 26 la sută și o economie de metal de 170 t/an), tratamentul termochimic de nitrurare la temperatură joasă a coliviilor cu ace pentru rulmenții de autovehicule (care a mărit cu 40 la sută durabilitatea acestora), înlocuirea procesului de ambutisare din tablă cu procedeul de sudare din bandă la execuția coliviilor de rulmenți tip bușe (măsură care a mărit de peste 30 de ori productivitatea muncii la realizarea acestui reper), realizarea prin autodotare a unui centru de prelucrări pentru execuția coliviilor de rulmenți oscilanți (înlocuind 4 prese clasice, acesta a mărit de peste 500 de ori productivitatea muncii); pe ansamblu, perfecționarea tehnologiilor de fabricație la această unitate asigură creșterea productivității fizice cu 10,6 la sută, o economie relativă de personal de 513 oameni și reducerea consumurilor anuale cu 470 t metal, 4.400 tcc combustibil și 3.000 MWh energie electrică.

La întreprinderea de materiale de construcții Deva, perfecționarea tehnologiilor s-a concretizat în importante economii de materiale, combustibili și energie, creșterea productivității muncii prin scăderea consumului de timp la fabricarea panourilor prefabricate de la 14,4 la 13,2 ore/mc, reducerea manoperei cu 30 la sută la elementele din beton precomprimat și cu 39 la sută la vată minerală în comparație cu mediile realizate pe centrala industrială tutelară (pe această bază, necesarul de personal a fost diminuat cu 334 muncitori, din care 120 indirect productivi, redistribuiți la o nouă capacitate de producție din întreprindere), micșorarea consumurilor de combustibili cu 33 la sută la fabricarea precomprimatelor și cu 29 la sută la execuția tuburilor din beton. La întreprinderea de elemente de automatizare București, îmbunătățirea tehnologiilor de prelucrare și montaj la 70 de produse, a condus la o creștere a productivității muncii cu peste 14 la sută, reducerea cheltuielilor de producție cu 4 milioane de lei și eliberarea pentru alte activități a 21 la sută din muncitorii direct productivi.

Ca element important al progresului tehnic, dezvoltarea activității de autodotare a adus o contribuție de seamă la creșterea eficienței economice a unităților model.

La întreprinderea de rulmenți Brașov, pină la jumătatea acestui an au fost realizate prin autoutilare 284 de mașini și utilaje (centre de prelucrare, linii de transfer, strunguri automate, cuptoare de tratamente termice etc.), rezultând o economie de peste 30 mil. lei valută, iar la întreprinderea de elemente de automatizare București, prin punerea în funcțiune a unor linii semiautomate de implantat componente electronice, a aparatului de testare automată a plachetelor circuitelor imprimate și a altor dotări concepute și executate cu forțe proprii, s-a obținut o economie la cheltuielile de producție de peste 10 mil. lei.

Realizări deosebite pot fi semnalate și în organizarea rațională a fluxurilor de fabricație, a transportului intern, manipularii și depozitării.

Reorganizarea fluxurilor de fabricație la 4 linii tehnologice pentru prefabricate din beton armat de la întreprinderea de materiale de construcții Deva a determinat sporuri de producție de 6.300 mc/an. La întreprinderea de rulmenți Brașov, prin reamplasarea utilajelor, mecanizarea transporturilor interoperaționale etc. la tratamentul termic secundar al bilelor mici din oțel inoxidabil s-a obținut creșterea productivității cu 45 la sută; la strungărie, legarea în linie de transfer a strungurilor monoax executate prin autodotare (înlocuind un import de 4,2 mil. lei valută), a dus la creșterea productivității muncii cu 30 la sută, iar la secția role, prin introducerea liniilor automate de transfer productivitatea muncii și volumul producției s-au mărit cu peste 25 la sută. În cadrul întreprinderii de elemente de automatizare din București, prin reorganizarea montajului pe linii tehnologice specializate pe grupe de produse, s-a înregistrat un spor de 6 la sută al productivității muncii, iar prin raționalizarea unor spații de depozitare și circulație, suprafața productivă a crescut cu 1.200 mp.

Soluții eficiente au fost aplicate și în dezvoltarea poliservirii mașinilor, cu rezultate bune oglindite în asigurarea continuității proceselor de producție, reducerea personalului direct productiv și creșterea productivității muncii.

La întreprinderea „Dorobanțul” Ploiești, zona de servire de către un muncitor la mașinile de recepționat și de spălat a crescut în medie cu 25-50 la sută, ceea ce echivalează cu o economie de 33 muncitori productivi; indicele de poliservire la întreprinderea de rulmenți Brașov a crescut de la 1/1,73 la 1/1,83 om/mașină, reducându-se necesarul de forță de muncă calificată cu 30 de persoane.

În acțiunea de organizare model a celor 4 întreprinderi, introducerea, aplicarea și dezvoltarea produselor informatice în gestiune și proiectare a constituit o preocupare majoră.

Astfel, la întreprinderea de rulmenți Brașov au fost introduse 15 aplicații informatice vizând conducerea unor activități (planificarea, aprovizionarea, desfacerea, financiar-contabilitate, întreținere-reparații ș.a.), ca și fabricația bilelor de rulmenți (normarea stocurilor pe dimensiuni și toleranțe, programarea producției pe baza variației stocurilor de bile pe toleranțe de montaj) — realizându-se o creștere a producției în secția de montaj cu 30 la sută și o economie de 50 de persoane. La „Dorobanțul” — Ploiești, aplicațiile informatice au condus la reducerea consumurilor specifice (prin măsurile de corectare a cantității de fir folosită pe metru liniar de țesătură crudă, utilizându-se datele furnizate de calculator referitoare la abaterile de la greutatea prescrisă a țesăturilor crude) și la îmbunătățirea calității producției (prin urmărirea zilnică a calității țesăturilor pe faze de fabricație, tipuri de utilaje, cauze de defecte etc.); de asemenea, datorită urmăririi zilnice a producției în secțiile de filatură și țesătorie cu ajutorul teleprelucrării și prin obținerea datelor în tip real, s-au putut lua operativ măsuri corective, ceea ce a contribuit la creșterea producției cu peste 2,5 milioane lei/an (creindu-se și posibilitatea unei economii relative de 41 de persoane).

În ceea ce privește folosirea judicioasă a personalului muncitor, în afara rezultatelor menționate privind economia de personal direct și indirect productiv, redistribuit în alte activități productive, s-au urmărit îmbunătățirea organizării și mai buna delimitare a atribuțiilor și răspunderilor ce revin personalului TESA. Au fost întărite compartimentele de concepție și producție, prin redistribuirea personalului, îndeosebi a celui cu pregătire tehnică superioară, astfel încât personalul de conducere, administrație și funcționari reprezintă 3,0 la sută la întreprinderea de rulmenți Brașov, 2,9 la sută la „Dorobanțul” — Ploiești și la întreprinderea de materiale de construcții Deva — ponderi situate sub media pe subramurile respective.

Unele concluzii

● SOLUȚIILE elaborate, căile, metodele și tehnicile utilizate la cele 4 întreprinderi au permis stabilirea a 77 de măsuri generalizabile, dintre care 18 pentru unități cu profil de producție similar, 48 pentru alte întreprinderi din sistemul centralelor tutelare și 11 pentru ansamblul subramurilor respective.

● Finalizarea acțiunii de organizare a unităților model reclamă intensificarea extinderii și generalizării tuturor măsurilor pozitive rezultate, astfel ca toate întreprinderile din economie să se poată situa la nivelul acestor unități.

● Acțiunea de organizare superioară a conducerii, producției și muncii trebuie să aibă un caracter continuu, să fie în permanentă concordanță cu noile condiții din economie și în pas cu noile euceriri ale științei și tehnologiei.

Acțiunea a demonstrat o dată mai mult că antrenarea în mai mare măsură a efortului propriu al întreprinderilor socialiste, organizarea superioară a producției și a muncii amplifică efectele economice ale introducerii progresului tehnic.

Stelian GRINDEANU

CREȘTEREA EFICIENȚEI ÎN ÎNTREAGA ACTIVITATE ECONOMICĂ

LUCRĂRILE Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, axate pe probleme majore ce vizează continuarea dezvoltării economico-sociale a țării, au reliefat pregnant rolul dezvoltării de tip intensiv. În acest cadru o atenție deosebită a fost acordată posibilităților de economisire a muncii sociale, de reducere a costurilor de producție, ca una din modalitățile concrete de dezvoltare eficientă a economiei românești, de diminuare a influențelor pe care criza economică mondială le exercită asupra economiei noastre.

La Conferința Națională a partidului s-au adoptat programe de importanță majoră pentru dezvoltarea economico-socială a țării noastre în perspectiva imediată, și anume: programul de reducere suplimentară a consumurilor de materii prime, materiale și energie pentru anul 1983; programul pentru intensificarea recuperării și valorificării resurselor materiale refolosibile, pieselor și subansamblelor uzate și a resurselor energetice secundare în anul 1983; programul privind creșterea productivității muncii, organizarea și normarea științifică a producției și a celorlalte activități. Pe baza acestor programe s-a elaborat și programul pentru reducerea costurilor și a cheltuielilor materiale în perioada 1983—1985, perfecționarea sistemului de planificare, evidență și calculare a costurilor de producție și de stabilire a prețurilor. Prevederile tuturor acestor programe converg în direcția economisirii muncii sociale, a reducerii costurilor și cheltuielilor materiale pe unitatea de produs, problemă majoră în etapa actuală. Dealtfel, planul național unic pe anul 1983, aprobat recent de Marea Adunare Națională, a urmărit în construcția sa, soluții cu eficiență sporită în domeniul de importanță hotărâtoare pentru progresul nostru economic. Avem în vedere obiectivele ce urmăresc reducerea la maximum a consumului cantitativ al factorilor de producție, punerea în valoare a laturilor de ordin calitativ și sporirea mai accentuată a eficienței în toate domeniile de activitate, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, creșterea competitivității paralel cu lărgirea bazei proprii de materii prime și energetice, dezvoltarea intensivă a agriculturii și promovarea în continuare a unei politici ferme de gospodărire rațională și valorificare superioară a materiilor prime și energiei.

Reducerea costurilor pe unitatea de produs

COSTURILE DE PRODUCȚIE constituie factorul hotărâtor al creșterii eficienței economice. Ca indicator sintetic-calitativ al planului național unic, nivelul costurilor de producție reflectă gradul de gospodărire a fondurilor de producție în întreprinderi și centrale, determină mărimea rentabilității produselor și constituie criteriul hotărâtor al mărimii prețurilor de producție, de livrare și cu amănuntul. Activitatea pentru reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale pe unitatea de produs constituie, totodată, o acțiune pentru sporirea și creșterea nivelului de trai, pentru dezvoltarea economico-socială a țării. „**Trebuie să acționăm cu toată fermitatea**, se subliniază în Raportul prezentat la Conferința Națională de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru creșterea mai puternică a produsului social, a venitului național, pentru reducerea ponderii cheltuielilor materiale, creșterea producției nete, a venitului național — singura cale de asigurare a mijloacelor necesare dezvoltării societății și ridicării bunăstării poporului”.

În primii doi ani ai cincinalului s-a obținut în industria republicană, grație eforturilor de reducere a costurilor, un volum cumulativ estimativ de circa 40 miliarde lei economii, din care peste 25 miliarde lei economii din reducerea cheltuielilor materiale. În transporturi, cheltuielile la 1 000 lei venituri vor fi mai mici cu aproape 8 lei/1 000 lei venituri față de 1980, iar în agricultură de stat, în condițiile anului agricol bun pe care l-am încheiat, cheltuielile vor fi reduse cu peste 90 lei la 1 000 lei producție marfă.

Rezultatele obținute sînt efectul eforturilor depuse de colectivele de oameni ai muncii din întreprinderi și centrale pen-

tru reducerea consumurilor specifice, valorificarea superioară a materiilor prime, creșterea productivității muncii și, în general, pentru gospodărirea cu eficiență sporită a fondurilor de producție. Eliberarea fondului de retribuție în funcție de producția netă a stimulat amplificarea efortului pentru creșterea aportului fiecărei unități la creșterea venitului național și a determinat o preocupare sporită pentru reducerea cheltuielilor materiale.

Cu toate rezultatele pozitive obținute pe ansamblul industriei, este de subliniat că în unele subramuri industriale prevederile cincinalului în domeniul reducerii costurilor nu au fost îndeplinite, înregistrându-se rămîneri în urmă în industria energiei electrice și termice, industria minieră, industria metalurgică, industria lemnului și materialelor de construcții. Realizările puteau fi mai bune dacă nu acționau o serie de factori cu efect nefavorabil asupra nivelului costurilor totale și materiale: s-a înregistrat un volum de rebuturi cu mult peste limitele admisibile, s-au pus în funcțiune cu întârziere unele capacități de producție la care se scontă a se obține produse cu cheltuieli mai reduse, concomitent cu nerealizarea parametrilor proiectați la o serie de obiective noi, nu s-a îndeplinit producția fizică și valorică la nivelul și structura prevăzută prin plan.

Unele conduceri de întreprinderi și centrale, prin obiectivele care și le-au prevăzută în planul tehnic, nu au sprijinit în mod corespunzător acțiunea de reducere a costurilor prin măsuri tehnice și tehnologice. De asemenea, nu au fost aduse la îndeplinire în toate întreprinderile indicațiile privitoare la promovarea unor metode evaluate de planificare, calculare și evidență a costurilor (normativă, standard, cost-oră-mașină), care să permită urmărirea operativă a realizărilor și luarea în timp util a măsurilor pentru înlăturarea neajunsurilor. Sînt și situații care relevă că unele conduceri de întreprinderi și centrale nu s-au îngrijit pentru încadrarea corespunzătoare a compartimentelor de costuri cu cadre tehnice și economice cu experiență, precum și de creșterea nivelului profesional al cadrelor existente.

Ținînd seama de toate acestea și de prevederile din programele amintite în legătura cu reducerile suplimentare de consumuri și intensificarea revalorificărilor și recuperărilor de materii prime și materiale, la Conferința Națională s-au adoptat hotărîri pentru reducerea mai accentuată a costurilor de producție și a cheltuielilor materiale (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

— miliarde lei —

	Volum economii față de 1982		
	1983	1984	1985
Prevederi din plan	15,7	26,3	44,2
Rezultate în urma Conferinței Naționale	25,4	58,5	93,7
Reducere suplimentară	9,7	32,2	49,5

Ca atare, pe întreaga perioadă 1983—1985 urmează a se obține peste 91 miliarde lei economii, contribuindu-se astfel la sporirea beneficiilor, a venitului național, la dezvoltarea economico-socială pe mai departe a țării noastre. Din acest volum de economii, peste 88 mld. lei reprezintă economii la cheltuielile materiale, partea principală revenind industriei republicane (peste 63 mld. lei). Amplificarea eforturilor de reducere a costurilor materiale pe produs se concentrează îndeosebi în industria constructoare de mașini, metalurgie, chimie, ușoară, prelucrarea lemnului și materialelor de construcții.

În industria republicană factorii principali pe seama cărora urmează să se materializeze volumul de economii materiale în perioada 1983—1985 sînt redați în tabelul nr. 2.

libru și o concordanță cit mai depline între forțele de producție și relațiile de producție, între diferitele sectoare ale activității economico-sociale. Este accentuată astfel necesitatea punerii depline în valoare a dialecticii luptei dintre nou și vechi în cadrul societății noastre socialiste în sensul inovării curajoase a organizării și conducerii sociale la toate nivelurile.

Această necesitate este cu atât mai evidentă cu cât în toate domeniile dezvoltării noastre sociale s-au acumulat elementele cantitative necesare trecerii la o nouă calitate a dezvoltării sociale. Pe plan economic România a atins astăzi un prag tehnologic și organizatoric ce permite un salt calitativ de amploare, care să situeze țara noastră în rîndul țărilor cu un stadiu mediu de dezvoltare. În ultimii 17 ani țara noastră a ajuns să se situeze pe locul trei între țările socialiste europene, privind venitul național pe locuitor, făcînd, astfel, un salt considerabil de pe ultimul loc pe care îl ocupa în 1965. În ceea ce privește produsul intern brut decalajele față de țările capitaliste dezvoltate s-au redus după cum urmează: de la 7 la 1 față de S.U.A., în 1965 la 3,5 la 1 în 1978; de la 7,6 față de Elveția la 3,4; față de Suedia, de la 6,8 la 3,2; R.F. Germania, de la 5,4 la 3,0; Regatul Unit, de la 4,3 la 2,1; Austria, de la 3,9 la 2,5. În același timp, au crescut considerabil performanțele tehnice ale activității industriale, s-a accelerat activitatea tehnico-stiințifică de cercetare și creație. La recenta Conferință Națională a partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția asupra faptului că „există o anumită contradicție între dezvoltarea puternică a forțelor de producție și dezvoltarea relațiilor sociale și de producție, acestea manifestînd o anumită tendință de rămînere în urmă”, accentuînd totodată exigența perfecționării în continuare a acestor relații de la cele de proprietate și pînă la relațiile inter-umane ce se stabilesc în procesul muncii, dar și în întreaga viață socială. Principala cale a acestei perfecționări o constituie întărirea și dezvoltarea autoconducerii ca o calitate nouă a sistemului nostru de conducere socială, știut fiind faptul că numai participarea directă socială și politică a oamenilor muncii, că numai exercițiul direct al unor responsabilități sociale pot provoca în conștiința oamenilor mutații de natură să producă modificări de atitudine și comportament în concordanță cu actualul stadiu de dezvoltare materială a societății românești. Dealtfel, problema conștientizării politice reprezintă una din prioritățile afirmării noului în contextul relațiilor sociale. Trecerea de la acțiunea umană conflictuală la un nou tip de acțiune, conștientă și cooperativă, care presupune un control eficient asupra activităților sociale prin participare democratică bazată toamă pe conștientizare este, poate, cea mai importantă înfăptuire necesară în acest domeniu. Este vorba de adîncirea conștiinței revoluționare — orientată spre angajare și acțiune, străină oricărei izolaționism individualist, precum și oricărei orientări sectare, legată de interese individuale, sau de grup.

Obiectivul central al acțiunii politice socialiste este, după cum se știe, dezvoltarea multilaterală a societății și a omului — construcția, deci, a unei noi condiții umane. Tehnicile presocialiste ca și tehnicile noi inventate în capitalismul contemporan nu pot fi eficiente în realizarea acestui obiectiv. De aceea, cîmpul inventivității este, mai ales în acest domeniu, nelimitat. Este adevărat că, uneori, prioritățile economice grevează receptivitatea față de nou în acest domeniu și de multe ori se crede că problemele puse de înnoirea relațiilor sociale vor fi rezolvate de la sine pe măsură ce avansează procesele de dezvoltare economico-socială. Numai că procesele de conștientizare sînt și ele de natură obiectivă, ele se produc indiferent dacă prioritățile de dezvoltare cuprind preocuparea față de ele sau nu, indiferent dacă acțiunile de educație politică sînt eficiente sau nu, dar ele pot lua o direcție dăunătoare dacă sensurile spre care se îndreaptă sînt altele decît cele urmărite prin activitățile de propagandă sau de educație politică.

Importanța lor poate fi pusă pe același plan cu cea a activităților productive mai ales că acestea din urmă ajung să fie condiționate din ce în ce mai mult de procesele de conștientizare. Iată de ce mi se par de excepțională însemnătate sarcinile stabilite de Conferința Națională privind perfecționarea relațiilor sociale inclusiv prin declanșarea unor procese de conștientizare eficiente și orientate pe deplin spre valorile societății noastre socialiste.

Întreaga noastră viață socială trăiește acum un moment de sinteză, determinat de acumulările din toate domeniile realizate în anii socialismului și accelerate în ultimii ani. Orice moment de acest tip este dificil intrucît el cere mijloace noi. De capacitatea de creație a sistemului social și a oamenilor depinde valorificarea sa deplină și generarea unei noi calități a procesului de dezvoltare multilaterală a societății. În condițiile dificultăților accentuate de conjunctură internațională nefavorabile, chiar amenințătoare, valorificarea uriașului potențial de inteligență

și creativitate de care dispune poporul constituie o condiție fără de care resursele acestui moment pot fi irosite. Socialismul se afirmă și se dezvoltă prin eliberarea valorii autentice și a capacităților noi, în cadrul confruntării dialectice dintre nou și vechi, pe care dezvoltarea istorică le-a produs și acumulat. În societățile întemeiate pe exploatare, orientate cu precădere spre pragmatism și manipulare în capitalismul contemporan, știința și potențialul creativ al maselor populare sînt deturnate și falsificate. În socialism, ele se cer valorificate integral și onest, ceea ce constituie astăzi, de fapt, prima condiție a unui act revoluționar.

Lupta dintre nou și vechi nu se înfățișează întotdeauna ca o magistrală pe care noul, ca valoare autentică, circulă fără opreliști. Dimpotrivă, caracterul ei este pe alocuri de complex pe cît de complexă este viața socială modernă. Rămășițe ale trecutului mai apropiat sau mai îndepărtat nu numai în mentalitățile oamenilor ci și în funcționarea instituțiilor sociale; existența, în lume, a unor sisteme social-politice opuse, a unor concepții religioase, etice și filosofice diferite; „contradicțiile de creștere” ale societății noastre; automatismele vieții sociale cotidiene; sentimentele și resentimentele umane ș.a. generează piedici și dificultăți în calea decantării și afirmării noului, descurajează uneori atitudinile creative. Legarea organică a activității creative cu cele de organizare și conducere în toate domeniile societății noastre a devenit, cum de atîtea ori atrăgea atenția secretarului general al partidului, condiția de netrecut a eficienței și progresului oricărei activități sociale. De aceea: stimularea economică, politică, socială, culturală, psihosocială a afirmării noului este o tendință de cea mai pură modernitate, iar spiritul creativ, probat în activități nemijlocite, tehnico-stiințifice ori cultural-artistice este un criteriu de neevitat al promovării sociale.

În condițiile actuale este necesar un deosebit discernămint în evaluarea realităților contrarii. Este necesar să sporim prudența în față ideilor noi pentru a nu bulversa în mod periculos liniile de siguranță ale unui domeniu sau altul dar, în același timp, să evităm să devenim refractari noului purtător de progres.

În acest context caracterul deschis și realist al teoriei și practicii politice a partidului și statului nostru obține valențe deosebite. Se atestă, o dată mai mult, că trăsătura cea mai importantă a unei gândiri revoluționare autentice o constituie concordanța sa intimă cu realitatea în continuă schimbare.

„Lichidarea contradicțiilor”, sublinia secretarul general al partidului în Raportul la Conferința Națională, stabilirea unei concordanțe cit mai depline și dezvoltarea armonioasă a societății constituie o necesitate obiectivă pentru mersul înainte în înfăptuirea Programului partidului, în ridicarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație, în creșterea bunăstării generale, materiale și spirituale a poporului, în întărirea suveranității și independenței României”.

Experiența istorică a socialismului, greșelile și dificultățile inerente în edificarea unei societăți noi (o societate, oricît de amplu și profund este concepută, nu poate fi considerată infailibilă decît în perspectiva idealist-subiectivă, pentru că ea este opera oamenilor, iar orice activitate umană în desfășurarea ei istorică este o dialectică complexă a succesului, dar și a impasului) demonstrează că nici o afirmație sau teză nu sînt atît de importante, încît, pentru a păstra coerența formulării lor inițiale, să recurgem la mutilarea realității. Se poate spune chiar că socialismul științific este prima concepție în istorie care face posibilă gîndirea, înțelegerea și dirijarea conștientă a evoluției sociale, inclusiv în forma sa cea mai radicală — revoluția; este chiar o concepție care consideră transformarea revoluționară a lumii ca premisa sa fundamentală, ceea ce înseamnă că textele sale nu sînt valabile decît în corelație continuă cu desfășurarea concretă a acestei transformări, deci în schimbare. Este, astfel, mai degrabă revoluționară o ipoteză originală care se bazează pe analize și înțelegeri noi, dialectice, decît o reacomodare a unor teze vechi, valabile în contexte istorice depășite, la realități noi, reacomodare care se produce fatalmente prin „ajustarea” noii realități la care sînt aplicate, fie că această ajustare se produce voluntar sau inconștient.

Așa cum reiese din experiența noastră revoluționară, din întreaga operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fi revoluționar, a crede în comunism nu are nimic a face cu vreun sentiment religios; a fi revoluționar, a crede în comunism înseamnă, înainte de toate, a gîndi, a concepe și a acționa în condiții noi, cu fapte mereu noi, cu idei și concepte noi, adică, în cadrul unei realități concrete care înseamnă schimbare, transformare, devenire și a stabili repere, regularități, legități noi ale unor stadii noi ale schimbării, transformării, devenirii.

Nicolae LOTREANU

Realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domenii de activitate

CONFERINȚA Națională a Partidului Comunist Român, ale cărei lucrări s-au desfășurat săptămîna trecută, se înscrie ca un eveniment de o semnificație deosebită în viața partidului, a întregului nostru popor. Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, înfățișează realizările obținute în primii doi ani ai actualului cincinal și direcționează dezvoltarea economico-socială a țării în anii

următori a cărei coordonată esențială o reprezintă creșterea eficienței întregii activități, trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, la o nouă calitate a muncii și vieții întregului popor. Subliniind faptul că în ultimele trei cincinale, îndeosebi în deceniul 1970—1980, România a înregistrat o înaintare foarte rapidă, pe un front larg, în Raportul prezentat Conferinței Naționale tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza că obiectivul stabilit de Con-

gresul al XII-lea al partidului privind realizarea unei noi calități trebuie înțeles în sensul de a lua „toate măsurile necesare pentru consolidarea marilor realizări, asigurarea unui nou echilibru și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate, pentru înlăturarea unor contradicții și dereglări ce s-au produs și crearea condițiilor necesare înaintării în continuare spre înaltele culmi ale civilizației comuniste“.

Un amplu proces de înnoire și progres

INFAPTUIREA unei noi calități a muncii și a vieții în societatea socialistă românească este un proces de mare complexitate, atât ca întindere cit și ca profunzime, presupunind mutații profunde, înnoiri și progrese pe toate planurile existenței noastre, în întregul mod de viață al poporului român. Sintetic, se poate spune că aceasta vizează perfecționări, salturi calitative, în două mari direcții: a) în domeniul **rezultatelor** activității umane, în sensul creșterii cantitative și îmbunătățirii parametrilor calitativi, în condițiile progresului factorilor fundamentali ai producției — forța de muncă și mijloacele de producție —, al modului de alocare, de combinare și de consumare a acestora, al organizării etc.; b) în **creșterea continuă a nivelului de trai** material și spiritual al poporului.

În concepția partidului nostru, realizarea unei noi calități a muncii trebuie să aibă loc în **întreaga activitate economică**, în toate compartimentele ei.

Dezvoltarea calitativă este înțeleasă în triplă accepțiune: criteriu, rezultat și condiție a progresului. Ea este înțeleasă ca un **criteriu**, în sensul că, în actuala etapă, în procesul dezvoltării, calitatea muncii depuse, a efectelor obținute — fie ele materiale, valorice, social-politice, culturale, ecologice etc. — constituie elementul esențial în aprecierea activității, în emiterarea unei judecăți de valoare asupra efortului alocat. Astfel, factorul calitate, ca preocupare, străbate întregul sistem al muncii sociale, la toate structurile sale. De aici și concluzia că realizarea unui salt calitativ în dezvoltarea economico-socială a României, ca un singur tot, apare ca rezultată comună a efortului calitativ mai bun, desfășurat la toate subdiviziunile muncii sociale. Munca fiecărui om, indiferent de complexitate și importanță, trebuie să se integreze organic în marele efort ce se desfășoară, sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru ridicarea țării noastre pe noi trepte de progres și civilizație. Dar, o nouă calitate a muncii apare și ca **rezultat**, ca expresie nemijlocită a nivelului condițiilor de producție — forță de muncă mai calificată, mijloace de producție perfecționate, un grad superior de organizare a producției și a muncii etc. Obținerea de rezultate mai bune depinde, evident, de calitatea și competența oamenilor și de gradul lor de conștiință și responsabilitate, de nivelul tehnic al mașinilor, utilajelor, instalațiilor etc., de promovarea a ceea ce este nou și eficient în organizare și conducere, de gradul de valorificare a acestora, în fiecare etapă. În sfârșit, trecerea la o calitate nouă constituie o **condiție** a dezvoltării rapide a economiei, a ridicării eficienței economice, a economiei de muncă socială și a creșterii nivelului de trai și a calității vieții oamenilor. O calitate mai bună, de exemplu, a mașinilor și utilajelor, pe lângă creșterea productivității muncii, scutește unitățile economice de cheltuieli mari destinate reparațiilor frecvente, de întreținere costisitoare etc., ceea ce se reflectă într-un beneficiu sporit și posibilități mai mari de largire a producției și de cointerensare materială a lucrătorilor etc. Se are în vedere, aici, efectul multiplu și propagat al calității superioare a muncii în cadrul legăturilor, al interdependențelor dintre ramurile producătoare de bunuri și servicii, pe de o parte, și ramurile consumatoare, pe de altă parte, dintre producția socială și nevoia socială, dintre economia națională și economia mondială. Preocuparea continuă a partidului nostru de îmbunătățire a calității muncii nu constituie un scop „în sine“, ci are o finalitate socială și politică; ea izvorăște din grija permanentă pentru binele și prosperitatea poporului român, pentru afirmarea tot mai puternică a prestigiului României pe plan mondial.

În spiritul hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului, trecerea la o nouă calitate presupune și luarea în considerare a caracterului dinamic al echilibrului economic în dezvoltarea continuă a țării noastre; de fiecare dată, în condiții noi, trebuie să se acționeze și într-un mod nou. Astfel, marile succese dobîndite în construcția socialistă, îndeosebi în perioada 1970—1980, au asigurat înaintarea rapidă a României pe un front foarte larg; în etapa actuală se impune **realizarea unui nou echilibru și a unei dezvoltări armonioase a tuturor sectoarelor de activitate** care să ducă la înlăturarea unor dereglări, în condițiile consolidării marilor succese obținute, ale accentuării laturilor intensive ale dezvoltării.

Creșterea eficienței economice — expresie sintetică a noii calități a muncii

O **NOUĂ CALITATE** a muncii, practic, se exteriorizează în produse și servicii mai multe, mai bune și mai diversificate, capabile să satisfacă la un nivel mai înalt necesitățile de consum productiv și neproductiv, nu oricum, ci în condițiile unei valorificări raționale a întregului potențial de resurse umane, materiale și financiare. Este cuprinsă, aici, caracteristica esențială a creșterii eficienței — obținerea de foloase, de rezultate crescînde la fiecare unitate de efort, inclusiv ideea de bună gospodărire, de raționalitate în alocarea și consumarea resurselor, de economisire a lor, care străbat întreaga politică a partidului nostru. Fiind vorba de o nouă calitate a activității depuse, înseamnă că în vederea sporirii venitului național și a produsului social se apelează, preponderent, nu la mărirea cantității de forță de muncă și mijloace de producție, ci la aspectele calitative ale acestora, adică la creșterea productivității muncii lucrătorilor și a eficienței utilizării fondurilor fixe, materiilor prime etc. Astfel, **noua calitate a muncii echivalează cu dezvoltarea economică intensivă**.

Pe ansamblul economiei naționale, **primordialitatea factorilor intensivi** ai dezvoltării se reflectă în dinamica unor indicatori și a unor corelații economice, în aportul lor la progresul economico-social. În acest context, menționăm, mai întii, orientarea politicii partidului nostru în direcția unui aport mai mare al **creșterii productivității muncii la mărirea venitului național**. În vederea sporirii rodniceii muncii se acordă atenție ridicării calificării cadrelor, extinderii mecanizării și automatizării producției, îmbunătățirii normelor de muncă în toate ramurile, întăririi ordinii și disciplinei la fiecare loc de muncă, creșterii spiritului de răspundere etc. Referindu-se la necesitatea și importanța creșterii productivității muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului din 16—18 decembrie a.c., spunea „Este necesar să înțelegem că nu putem vorbi de fărîmarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, de înaintarea spre comunism, de ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului fără a realiza o înaltă productivitate a muncii. Trebuie să facem astfel încît economia noastră socialistă să realizeze o productivitate superioară, devenind competitivă și din acest punct de vedere cu orice economie dezvoltată“.

În aceeași direcție, a unei calități superioare a muncii, a accentuării laturii intensive a dezvoltării, un mare rol are și respectarea următoarelor **corelații**: creșterea mai accentuată a venitului național față de creșterea produsului social, respectiv creșterea mai accentuată a producției nete față de producția globală. Așa cum preciza secretarul general al partidului la Conferința Națională, date fiind condițiile crizei economiei mon-

diale, deși în următorii ani nu vom putea realiza ritmurile înalte stabilite în planul cincinal, se va acționa, totuși, pentru o dezvoltare mai puternică decât în primii doi ani ai actualului cincinal. Totodată, se subliniază că, primii doi ani ai cincinalului au scos în evidență faptul că unele sectoare ale industriei se bazau prea mult pe importul din străinătate și nu au fost pregătite să facă față rapid soluționării problemelor cu forțe proprii. „Am considerat însă, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, că este mai bine să realizăm ritmuri mai mici de dezvoltare, punind accentul pe soluționarea unor probleme de forțe proprii, reducând astfel dependența față de importurile din străinătate”.

Factorul calitate în activitatea economică se oglindește, de asemenea, în atenția sporită ce se acordă creșterii eficienței utilizării potențialului material al producției — fonduri fixe, materii prime, materiale, combustibil, energie etc. Se disting, în acest cadru, două direcții de acțiune: a) folosirea cu maximum de eficiență a capacităților de producție de care dispunem, urmărind, în acest cincinal, nu atât crearea de noi unități economice, cât mai ales ridicarea nivelului tehnic și calitativ al potențialului existent și folosirea lui la întreaga capacitate; b) utilizarea rațională a materiilor prime și materialelor, care să ducă, pe de o parte, la diminuarea cheltuielilor materiale la 1 000 de lei producție-marfă, iar, pe de altă parte, la valorificarea superioară a lor, la obținerea de produse la nivel calitativ mondial.

De o mare importanță pentru creșterea eficienței utilizării resurselor este preocuparea partidului și statului nostru pentru gospodărirea judicioasă a investițiilor. Cel puțin, două aspecte rețin atenția în mod deosebit: a) asigurarea unei anumite structurări a efortului investițional, pe sectoare și ramuri, ținând seama de necesitățile concrete ale etapei, ca, de exemplu, în prezent, — pentru sporirea bazei proprii de materii prime și energetice, dezvoltarea agriculturii, valorificarea resurselor recuperabile și refolosibile, asimilarea de noi produse care să ducă la reducerea importurilor; b) sporirea eficienței folosirii fondului de acumulare, a tuturor investițiilor, astfel încât să se obțină efecte mai mari la fiecare unitate de efort alocat.

Un loc deosebit de important în dezvoltarea calitativă, intensivă, a economiei, în actuala etapă, ocupă asigurarea unor anumite structuri și priorități în evoluția ramurilor și subramurilor economice, avându-se în vedere aportul lor la impulsivitatea progresului, la gospodărirea și economisirea resurselor, la diminuarea efortului pe unitatea de efect util, la acoperirea necesităților în condiții de maximă eficiență. Se manifestă cu putere modul de abordare științifică, de pe poziția bunului gospodar, în dezvoltarea economică actuală, promovându-se raționalitatea atât în noile alocări de resurse, cât și în folosirea capacităților deja existente.

În ansamblul dezvoltării economice, partidul și statul nostru, asigurând progresul rapid al tuturor ramurilor, au în vedere rolul hotărâtor al unor anumite sectoare, dezvoltarea mai accentuată a bazei proprii de materii prime și energetice, precum și dezvoltarea mai puternică a agriculturii.

Totodată, realizarea unei noi calități a muncii, a dezvoltării intensive se întemeiază, în concepția partidului nostru, pe un aparat de producție, pe o bază tehnică-materială avansată în toate domeniile, capabilă să ducă la produse de calitate superioară, la creșterea productivității muncii, a eficienței economice. Aceasta situează în actualitate dezvoltarea în continuare a producției industriale, adâncirea gradului de prelucrare a materiilor prime și materialelor, valorificarea superioară a lor. În același timp, în interiorul industriei, ca și al altor ramuri, se realizează anumite diferențieri în creșterea și diversificarea producției, în dependență de însemnătatea pe care ele o au.

O altă componentă esențială a politicii partidului nostru privind realizarea unei noi calități a muncii o constituie promovarea permanentă a cuceririlor științei și tehnicii moderne, situarea în prim plan a dezvoltării științei ca factor determinant al progresului economico-social. O economie modernă este de neconceput în afara aportului masiv al celor mai noi realizări ale muncii de cercetare; perfecționarea mijloacelor de producție și a forței de muncă, înnoirea structurii producției, elaborarea de noi tehnologii de fabricație, diminuarea consumurilor specifice, măsurarea și urmărirea cit mai fidelă a cheltuielilor și rezultatelor etc., etc., sînt indisolubil legate de factorul știință. Dar, nu numai atât; se are în vedere rolul deosebit al promovării progresului științifico-tehnic în realizarea ritmului rapid al mișcării economice și, prin aceasta, în comprimarea etapelor dezvoltării, în micșorarea și lichidarea decalajelor. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, dezvoltarea cercetării științifice proprii permite punerea în evidență a capacității creatoare a poporului român și contribuie tot mai mult la rezolvarea problemelor progresului economiei românești, prin soluții originale de certă valoare. Totodată, se are în vedere afirmarea științei ro-

mânești pe plan internațional, mărirea aportului ei la îmbogățirea tezaurului științei mondiale.

Dezvoltarea calitativă, intensivă a economiei naționale este condiționată și de aplicarea noului mecanism economico-financiar, a pîrghiilor și instrumentelor lui, menite să stimuleze interesul și răspunderea materială în utilizarea resurselor de care dispunem, îmbunătățirea calității, creșterea eficienței.

Dezvoltarea calitativă, intensivă a economiei naționale are un rol hotărâtor în afirmarea dinamică a României, în circuitul economic mondial. În termeni practici, calitatea muncii pe plan intern se reflectă nemijlocit în calitatea și în eficiența schimburilor noastre economice cu alte țări.

Noua calitate a vieții în strînsă legătură cu dezvoltarea economică

MARILE SUCESE înregistrate în creșterea forțelor de producție, în dezvoltarea producției de bunuri materiale și servicii, în sporirea venitului național, în perfecționarea relațiilor de producție socialiste asigură ridicarea nivelului de trai și a calității vieții întregului popor, fără deosebire de naționalitate, la orașe și sate. Devenind considerabil mai bogat, societatea noastră socialistă oferă condiții superioare de bunăstare și civilizație.

Ridicarea nivelului de trai și a calității vieții oamenilor este un proces cu un conținut larg, ce pune în relief mutații radicale de ordin economic, cultural, social-politic; el evidențiază creșterea veniturilor, a consumului de bunuri și servicii, a gradului de instruire profesională și culturală, a condițiilor de muncă și odihnă, a stării de sănătate, precum și poziția socială nouă a oamenilor, drepturile și atribuțiile ce decurg din tripla calitate a oamenilor muncii — de proprietar, producător și beneficiar —, relațiile de cooperare și întraajutorare tovarășească, asigurarea locului de muncă, promovarea spiritului de etică și echitate socialistă etc.

Partidul și statul nostru promovează politica de corelare a veniturilor oamenilor muncii cu creșterea productivității, cu rezultatele obținute de fiecare. În strînsă legătură cu dezvoltarea puternică a economiei, cu întărirea forței materiale a țării, în anii socialismului au avut loc schimbări radicale în condițiile de muncă și de viață ale poporului român.

În anul 1980, față de 1950, venitul național pe locuitor era de 11 ori mai mare, retribuiția reală atinsese nivelul de 418%, iar veniturile reale ale țărănimii provenite din munca în C.A.P. și din gospodăria personală — 434%; vînzările de mărfuri erau de 15 ori mai mari. Conform prevederilor, la sfîrșitul anului 1983, retribuiția reală va crește cu 4% față de 1980. Pe întreaga perioadă 1981-1985, se va asigura o creștere a retribuiției cu circa 8-10% și o sporire a veniturilor țărănimii cu 12%. În anul 1983 față de 1982, desfacerile de mărfuri cu amănuntul vor crește cu 3,0%, iar prestările de servicii pentru populație — cu 12%. Este de remarcant faptul că în actualele condiții grele ale situației economice internaționale, cînd în multe țări ale lumii se iau măsuri de reducere a consumurilor și veniturilor, în țara noastră se asigură, în continuare, sporirea veniturilor oamenilor muncii, ale populației, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

În contextul general al perfecționării mecanismului economic, al creșterii eficienței activității economice, al trecerii la o nouă calitate a muncii, în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, prezentat la Conferința Națională a partidului, se subliniază necesitatea aplicării mai ferme a principiului socialist de repartiție în raport cu munca depusă: „Retribuiția și veniturile fiecărui om al muncii trebuie să reflecte mai bine munca depusă, contribuția adusă la realizarea planului de producție... Trebuie să aplicăm cu mai multă fermitate normele eticii socialiste. Legile țării, după care fiecare cetățean are datoria să depună o muncă utilă, conform cărora nici un om valid nu poate trăi fără muncă”!

Realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului popor este condiționată de activitatea și aportul fiecăruia în procesul dezvoltării, necesitînd manifestarea unui puternic spirit de răspundere din partea tuturor ca adevărați proprietari, producători și beneficiari ai rezultatelor ce se obțin. „Depinde de munca noastră, a fiecăruia dintre noi, a întregului popor, ca viața să devină mai bună, mai îmbelșugată, ca societatea să fie tot mai înfloritoare...” arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului. Este calea prin care îndeplinind obiectivele și sarcinile stabilite de Congresul al XII-lea și de recenta Conferință Națională a partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială, se va asigura trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, pe o nouă treaptă de progres și civilizație socialistă.

prof. dr. Constantin ENACHE

O POLITICĂ EXTERNĂ CONSACRATĂ ASIGURĂRII PROGRESULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

ÎN STILUL propriu secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, caracterizat prin investigarea atentă și studiarea multilaterală a proceselor și fenomenelor noi, prin luciditate și realism, printr-o excepțională capacitate de sesizare a sensurilor reale ale mutațiilor ce au loc în lume, raportul prezentat Conferinței Naționale a P.C.R. oferă un nou și minunat exemplu de analiză și sinteză asupra realităților și perspectivelor lumii contemporane, din care se desprind cu o deosebită claritate marile probleme ce confruntă omenirea și căile de soluționare a lor.

Pornind de la adevărurile incontestabile că în viața internațională au avut loc profunde prefaceri revoluționare, naționale și sociale, că s-au produs noi schimbări și că modificarea raportului de forțe între diferite state și grupări de state continuă, că se manifestă cu putere vechile contradicții, apărând totodată, altele noi amplificându-se contradicția dintre țările bogate și cele sărace, care devine cea mai puternică contradicție a lumii contemporane, că s-a prelungit și s-a accentuat criza economică mondială — care, prin proporțiile ei, depășește deja marea criză economică din 1929—1933 —, la aceasta contribuind și politica financiară și rata dobânzilor mari, fără precedent în societatea modernă, că se dezvoltă cu o forță irezistibilă criza socială și politică a imperialismului și a capitalismului în general, că am asistat la o serie de manifestări ale politicii de forță, de amestec în treburile altor state, că s-au produs noi conflicte militare, s-a intensificat cursa înarmărilor, ceea ce a dus la o agravare considerabilă a relațiilor internaționale, la creșterea pericolului unor conflicte militare, unor războaie, inclusiv a unui război mondial atomonuclear, tovarășul Nicolae Ceaușescu concluzionează că „străbatem o epocă foarte agitată, omenirea fiind zguduită de cutremure, furtuni și uragane economice, politice și militare de mari proporții, care pun popoarele la grele încercări, le provoacă mari pagube și suferințe“.

Apărarea dreptului la viață, la o existență liberă și demnă

ÎN SPIRITUL înaltei responsabilități și profundului umanism ce-i sînt proprii, secretarul general al partidului atrage atenția atît asupra menținerii valabilității tezei privind posibilitatea preîntîmpinării unui nou război mondial, cît și asupra pericolului pe care-l prezintă unele teze și iluzii despre ireversibilitatea destinderii, despre dispariția pericolului de război. Desigur, popoarele, această uriașă forță făuritoare a istoriei, acționînd unite, pot împiedica noi războaie, un nou război mondial, pot să asigure reluarea și continuarea politicii de destindere, dar trebuie avut în vedere, totodată, că în lume se menține pericolul unui nou război mondial, că politica de destindere nu a devenit ireversibilă, nu a triumfat pe deplin. În lume continuă și va continua să se manifeste încă vreme îndelungată confruntarea dintre cele două tendințe diametral opuse, dintre politica imperialistă — de forță și dictat, de ingerință în treburile altor state, de menținere și împărțire a sferelor de influență, de dominare, care duce la creșterea pericolului unor războaie, inclusiv a unui război mondial — și tendința spre lichidarea politicii imperialiste, colonialiste, a sferelor de influență, de amestec în treburile interne, tendința de instaurare a unor relații noi între state. În aceste condiții, așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „este necesar să acționăm cu hotărîre pentru unirea tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor forțelor realiste, a tuturor popoarelor în vederea respingerii politicii care împinge omenirea spre un război nimicitor, spre catastrofă, în vederea promovării unei politici noi, care să asigure fiecărui popor dezvoltarea economico-socială independentă, o colaborare egală între toate națiunile lumii, triumful păcii și cooperării internaționale“.

Într-o viziune științifică, realistă asupra multiplelor și complexe probleme internaționale, într-o abordare ale cărei valențe denotă principialitate și caracter constructiv, consecvență, spirit de inițiativă și implicarea directă în marea operă de asigurare a păcii, de apărare a dreptului fundamental al popoarelor la viață, la existență liberă și demnă, raportul aduce

în fața comunității internaționale propuneri concrete în asemenea probleme fundamentale cum sînt preîntîmpinarea războiului și dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, lichidarea tuturor conflictelor și stărilor de tensiune pe cale pașnică, prin tratative, înfăptuirea securității europene, lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini internaționale.

Astăzi, cînd cursa înarmărilor a luat proporții uriașe, cheltuielile militare depășind anul acesta imensa sumă de 600 miliarde dolari, iar arsenalul nuclear pune în pericol însăși civilizația, existența societății omenesci, nu există țel mai înalt decît dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, asigurarea securității fiecărei națiuni, a păcii mondiale. Iată rațiunea supremă a propunerilor României, ale altor state pentru înfăptuirea dezarmării, pentru elaborarea programului global de dezarmare sub control internațional. Pe deplin justificat, raportul secretarului general al partidului prezentat Conferinței Naționale a P.C.R. cheamă la realizarea unui acord cît mai rapid în problema opririi amplasării de rachete nucleare cu rază medie de acțiune în Europa, retragerii celor existente, la încheierea unui acord de reducere a armamentelor, înghețarea cheltuielilor militare și trecerea la reducerea lor, diminuarea rolului blocurilor militare și trecerea la desființarea simultană a N.A.T.O. și Tratatului de la Varșovia. Ca prim pas în această direcție detașîndu-se limitarea activității militare a celor două blocuri. Deosebit de important ar fi, subliniază secretarul general al partidului, dacă statele celor două blocuri ar trece, de comun acord, la reducerea cu 20% a cheltuielilor militare pînă în anul 1985 față de nivelul anului 1982, la retragerea trupelor militare de pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare de pe teritoriul altor state, și-ar asuma angajamentul solemn de a nu amplasa arme nucleare de nici un fel pe teritoriul altor state și dacă s-ar acorda garanții statelor care renunță la arme nucleare că în nici o împrejurare aceste arme nu vor fi folosite împotriva lor. Înțelegînd multiplele valențe ale ideilor exprimate de secretarul general al partidului, Conferința Națională a P.C.R. și-a însușit propunerea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu și a hotărît ca cheltuielile militare ale țării noastre să fie limitate pînă în 1985 la nivelul cheltuielilor din 1982, ceea ce constituie nu numai o dovadă în plus că România îmbină vorba cu fapta, dar și un bun exemplu pentru toate statele din cele două blocuri.

Deoarece pe continentul european s-a acumulat cel mai puternic arsenal de arme atomonucleare și clasice, care reprezintă un pericol de moarte pentru toate popoarele, de o deosebită însemnătate este să se ajungă la încheierea cît mai grabnică cu rezultate pozitive a reuniunii de la Madrid, să se organizeze o conferință de securitate și încredere pe continent, să se asigure continuitatea reuniunilor începute la Helsinki în interesul unei Europe fără rachete sau alte arme nucleare, al unei Europe unite de dorința de a conlucra pentru dezvoltarea economico-socială a fiecărui popor, pentru colaborarea internațională. O contribuție importantă la realizarea încrederii pe continent ar aduce-o transformarea Balcanilor într-o zonă fără arme nucleare și baze militare străine, într-o regiune a colaborării pașnice, a conlucrării în direcția progresului economic și social al fiecărui popor. Organizarea unei conferințe la nivel înalt a statelor din Balcani consacrată realizării acestor obiective a devenit de reală actualitate.

Întrucît în lume continuă să existe zone de încordare, raportul secretarului general al partidului reaffirmă poziția consecventă a României care se pronunță cu hotărîre pentru încetarea conflictelor militare dintre state, pentru trecerea la soluționarea problemelor numai pe calea tratativelor. În același timp, este subliniată necesitatea de a se pune capăt politicii de mare putere, de hegemonie și de amestec în treburile interne ale țărilor mici și mijlocii, politicii de forță și dictat, presiunilor și sancțiunilor economice, toate statele, și în primul rînd marile puteri, trebuind să-și asume obligația solemnă de a se călăuzi în relațiile internaționale și de a respecta principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

diale, deși în următorii ani nu vom putea realiza ritmurile înalte stabilite în planul cincinal, se va acționa, totuși, pentru o dezvoltare mai puternică decât în primii doi ani ai actualului cincinal. Totodată, se subliniază că, primii doi ani ai cincinalului au scos în evidență faptul că unele sectoare ale industriei se bazează prea mult pe importul din străinătate și nu au fost pregătite să facă față rapid soluționării problemelor cu forțe proprii. „Am considerat însă, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, că este mai bine să realizăm ritmuri mai mici de dezvoltare, punind accentul pe soluționarea unor probleme cu forțele proprii, reducând astfel dependența față de importurile din străinătate“.

Factorul calitate în activitatea economică se oglindește, de asemenea, în atenția sporită ce se acordă creșterii eficienței utilizării potențialului material al producției — fonduri fixe, materii prime, materiale, combustibil, energie etc. Se disting, în acest cadru, două direcții de acțiune: a) folosirea cu maximum de eficiență a capacităților de producție de care dispunem, urmărind, în acest cincinal, nu atât crearea de noi unități economice, cât mai ales ridicarea nivelului tehnic-calitativ al potențialului existent și folosirea lui la întreaga capacitate; b) utilizarea rațională a materiilor prime și materialelor, care să ducă, pe de o parte, la diminuarea cheltuielilor materiale la 1 000 de lei producție-marfă, iar, pe de altă parte, la valorificarea superioară a lor, la obținerea de produse la nivel calitativ mondial.

De o mare importanță pentru creșterea eficienței utilizării resurselor este preocuparea partidului și statului nostru pentru gospodărirea judicioasă a investițiilor. Cel puțin, două aspecte rețin atenția în mod deosebit: a) asigurarea unei anumite structurări a efortului investițional, pe sectoare și ramuri, ținând seama de necesitățile concrete ale etapei, ca, de exemplu, în prezent, — pentru sporirea bazei proprii de materii prime și energetice, dezvoltarea agriculturii, valorificarea resurselor recuperabile și re folosibile, asimilarea de noi produse care să ducă la reducerea importurilor; b) sporirea eficienței folosirii fondului de acumulare, a tuturor investițiilor, astfel încât să se obțină efecte mai mari la fiecare unitate de efort alocat.

Un loc deosebit de important în dezvoltarea calitativă, intensivă, a economiei, în actuala etapă, ocupă asigurarea unor anumite structuri și priorități în evoluția ramurilor și subramurilor economice, avându-se în vedere aportul lor la impulsivitatea progresului, la gospodărirea și economisirea resurselor, la diminuarea efortului pe unitatea de efect util, la acoperirea necesităților în condiții de maximă eficiență. Se manifestă cu putere modul de abordare științifică, de pe poziția bunului gospodar, în dezvoltarea economică actuală, promovându-se raționalitatea atât în noile alocări de resurse, cât și în folosirea capacităților deja existente.

În ansamblul dezvoltării economice, partidul și statul nostru, asigurând progresul rapid al tuturor ramurilor, au în vedere rolul hotărâtor al unor anumite sectoare, dezvoltarea mai accentuată a bazei proprii de materii prime și energetice, precum și dezvoltarea mai puternică a agriculturii.

Totodată, realizarea unei noi calități a muncii, a dezvoltării intensive se întemeiază, în concepția partidului nostru, pe un aparat de producție, pe o bază tehnică-materială avansată în toate domeniile, capabilă să ducă la produse de calitate superioară, la creșterea productivității muncii, a eficienței economice. Aceasta situează în actualitate dezvoltarea în continuare a producției industriale, adâncirea gradului de prelucrare a materiilor prime și materialelor, valorificarea superioară a lor. În același timp, în interiorul industriei, ca și al altor ramuri, se realizează anumite diferențieri în creșterea și diversificarea producției, în dependență de însemnătatea pe care ele o au.

O altă componentă esențială a politicii partidului nostru privind realizarea unei noi calități a muncii o constituie promovarea permanentă a cuceririlor științei și tehnicii moderne, situarea în prim plan a dezvoltării științei ca factor determinant al progresului economico-social. O economie modernă este de neconceput în afara aportului masiv al celor mai noi realizări ale muncii de cercetare; perfecționarea mijloacelor de producție și a forței de muncă, înnoirea structurii producției, elaborarea de noi tehnologii de fabricație, diminuarea consumurilor specifice, măsurarea și urmărirea cât mai fidelă a cheltuielilor și rezultatelor etc., etc., sînt indisolubil legate de factorul știință. Dar, nu numai atât; se are în vedere rolul deosebit al promovării progresului științifico-tehnic în realizarea ritmului rapid al mișcării economice și, prin aceasta, în comprimarea etapelor dezvoltării, în micșorarea și lichidarea decalajelor. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, dezvoltarea cercetării științifice proprii permite punerea în evidență a capacității creatoare a poporului român și contribuie tot mai mult la rezolvarea problemelor progresului economiei românești, prin soluții originale de certă valoare. Totodată, se are în vedere afirmarea științei ro-

mânești pe plan internațional, mărirea aportului ei la îmbogățirea tezaurului științei mondiale.

Dezvoltarea calitativă, intensivă a economiei naționale este condiționată și de aplicarea noului mecanism economico-financiar, a pirghiilor și instrumentelor lui, menite să stimuleze interesul și răspunderea materială în utilizarea resurselor de care dispunem, îmbunătățirea calității, creșterea eficienței.

Dezvoltarea calitativă, intensivă a economiei naționale are un rol hotărâtor în afirmarea dinamică a României, în circuitul economic mondial. În termeni practici, calitatea muncii pe plan intern se reflectă nemijlocit în calitatea și în eficiența schimburilor noastre economice cu alte țări.

Noua calitate a vieții în strînsă legătură cu dezvoltarea economică

MARILE SUCESE înregistrate în creșterea forțelor de producție, în dezvoltarea producției de bunuri materiale și servicii, în sporirea venitului național, în perfecționarea relațiilor de producție socialiste asigură ridicarea nivelului de trai și a calității vieții întregului popor, fără deosebire de naționalitate, la orașe și sate. Devenind considerabil mai bogată, societatea noastră socialistă oferă condiții superioare de bunăstare și civilizație.

Ridicarea nivelului de trai și a calității vieții oamenilor este un proces cu un conținut larg, ce pune în relief mutații radicale de ordin economic, cultural, social-politic; el evidențiază creșterea veniturilor, a consumului de bunuri și servicii, a gradului de instruire profesională și culturală, a condițiilor de muncă și odihnă, a stării de sănătate, precum și poziția socială nouă a oamenilor, drepturile și atribuțiile ce decurg din tripla calitate a oamenilor muncii — de proprietar, producător și beneficiar —, relațiile de cooperare și intrajutorare tovarășească, asigurarea locului de muncă, promovarea spiritului de etică și echitate socialistă etc.

Partidul și statul nostru promovează politica de corelare a veniturilor oamenilor muncii cu creșterea productivității, cu rezultatele obținute de fiecare. În strînsă legătură cu dezvoltarea puternică a economiei, cu întărirea forței materiale a țării, în anii socialismului au avut loc schimbări radicale în condițiile de muncă și de viață ale poporului român.

În anul 1980, față de 1950, venitul național pe locuitor era de 11 ori mai mare, retribuiția reală atinsese nivelul de 418%, iar veniturile reale ale țărănimii provenite din munca în C.A.P. și din gospodăria personală — 434%; vânzările de mărfuri erau de 15 ori mai mari. Conform prevederilor, la sfîrșitul anului 1983, retribuiția reală va crește cu 4% față de 1980. Pe întreaga perioadă 1981-1985, se va asigura o creștere a retribuiției cu circa 8-10% și o sporire a veniturilor țărănimii cu 12%. În anul 1983 față de 1982, desfacerea de mărfuri cu amănuntul vor crește cu 3,0%, iar prestările de servicii pentru populație — cu 12%. Este de remarcă faptul că în actualele condiții grele ale situației economice internaționale, cînd în multe țări ale lumii se iau măsuri de reducere a consumurilor și veniturilor, în țara noastră se asigură, în continuare, sporirea veniturilor oamenilor muncii, ale populației, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

În contextul general al perfecționării mecanismului economic, al creșterii eficienței activității economice, al trecerii la o nouă calitate a muncii, în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, prezentat la Conferința Națională a partidului, se subliniază necesitatea aplicării mai ferme a principiului socialist de repartitie în raport cu munca depusă: „Retribuiția și veniturile fiecărui om al muncii trebuie să reflecte mai bine munca depusă, contribuția adusă la realizarea planului de producție... Trebuie să aplicăm cu mai multă fermitate normele eticii socialiste. Legile țării, după care fiecare cetățean are datoria să depună o muncă utilă, conform cărora nici un om valid nu poate trăi fără muncă“!

Realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului popor este condiționată de activitatea și aportul fiecăruia în procesul dezvoltării, necesitînd manifestarea unui puternic spirit de răspundere din partea tuturor ca adevărați proprietari, producători și beneficiari ai rezultatelor ce se obțin. „Depinde de munca noastră, a fiecăruia dintre noi, a întregului popor, ca viața să devină mai bună, mai îmbelsugată, ca societatea să fie tot mai înfloritoare...“ arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului. Este calea prin care îndeplinind obiectivele și sarcinile stabilite de Congresul al XII-lea și de recenta Conferință Națională a partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială, se va asigura trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, pe o nouă treaptă de progres și civilizație socialistă.

prof. dr. Constantin ENACHE

O POLITICĂ EXTERNĂ CONSACRATĂ ASIGURĂRII PROGRESULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

ÎN STILUL propriu secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, caracterizat prin investigarea atentă și studierea multilaterală a proceselor și fenomenelor noi, prin luciditate și realism, printr-o excepțională capacitate de sesizare a sensurilor reale ale mutațiilor ce au loc în lume, raportul prezentat Conferinței Naționale a P.C.R. oferă un nou și minunat exemplu de analiză și sinteză asupra realităților și perspectivelor lumii contemporane, din care se desprind cu o deosebită claritate marile probleme ce confruntă omenirea și căile de soluționare a lor.

Pornind de la adevărurile incontestabile că în viața internațională au avut loc profunde prefaceri revoluționare, naționale și sociale, că s-au produs noi schimbări și că modificarea raportului de forțe între diferite state și grupări de state continuă, că se manifestă cu putere vechile contradicții, apărând totodată, altele noi amplificându-se contradicția dintre țările bogate și cele sărace, care devine cea mai puternică contradicție a lumii contemporane, că s-a prelungit și s-a accentuat criza economică mondială — care, prin proporțiile ei, depășește deja marea criză economică din 1929—1933 —, la aceasta contribuind și politica financiară și rata dobânzilor mari, fără precedent în societatea modernă, că se dezvoltă cu o forță irezistibilă criza socială și politică a imperialismului și a capitalismului în general, că am asistat la o serie de manifestări ale politicii de forță, de amestec în treburile altor state, că s-au produs noi conflicte militare, s-a intensificat cursa înarmărilor, ceea ce a dus la o agravare considerabilă a relațiilor internaționale, la creșterea pericolului unor conflicte militare, unor războaie, inclusiv a unui război mondial atomonuclear, tovarășul Nicolae Ceaușescu concluzionează că „străbatem o epocă foarte agitată, omenirea fiind zguduită de cutremure, furtuni și uragane economice, politice și militare de mari proporții, care pun popoarele la grele încercări, le provoacă mari pagube și suferințe“.

Apărarea dreptului la viață, la o existență liberă și demnă

ÎN SPIRITUL înaltei responsabilități și profundului umanism ce-i sint proprii, secretarul general al partidului atrage atenția atît asupra menținerii valabilității tezei privind posibilitatea preîntîmpinării unui nou război mondial, cît și asupra pericolului pe care-l prezintă unele teze și iluzii despre ireversibilitatea destinderii, despre dispariția pericolului de război. Desigur, popoarele, această uriașă forță făuritoare a istoriei, acționînd unite, pot împiedica noi războaie, un nou război mondial, pot să asigure reluarea și continuarea politicii de destindere, dar trebuie avut în vedere, totodată, că în lume se menține pericolul unui nou război mondial, că politica de destindere nu a devenit ireversibilă, nu a triumfat pe deplin. În lume continuă și va continua să se manifeste încă vreme îndelungată confruntarea dintre cele două tendințe diametral opuse, dintre politica imperialistă — de forță și dictat, de ingerință în treburile altor state, de menținere și împărțire a sferelor de influență, de dominare, care duce la creșterea pericolului unor războaie, inclusiv a unui război mondial — și tendința spre lichidarea politicii imperialiste, colonialiste, a sferelor de influență, de amestec în treburile interne, tendința de instaurare a unor relații noi între state. În aceste condiții, așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „este necesar să acționăm cu hotărîre pentru unirea tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor forțelor realiste, a tuturor popoarelor în vederea respingerii politicii care împinge omenirea spre un război nimicitor, spre catastrofă, în vederea promovării unei politici noi, care să asigure fiecărui popor dezvoltarea economico-socială independentă, o colaborare egală între toate națiunile lumii, triumful păcii și cooperării internaționale“.

Într-o viziune științifică, realistă asupra multiplelor și complexe probleme internaționale, într-o abordare ale cărei valențe denotă principalitate și caracter constructiv, consecvență, spirit de inițiativă și implicarea directă în marea operă de asigurare a păcii, de apărare a dreptului fundamental al popoarelor la viață, la existență liberă și demnă, raportul aduce

în fața comunității internaționale propuneri concrete în asemenea probleme fundamentale cum sînt preîntîmpinarea războiului și dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, lichidarea tuturor conflictelor și stărilor de tensiune pe cale pașnică, prin tratative, înfăptuirea securității europene, lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini internaționale.

Astăzi, cînd cursa înarmărilor a luat proporții uriașe, cheltuielile militare depășind anul acesta imensa sumă de 600 miliarde dolari, iar arsenalul nuclear pușcă în pericol însăși civilizația, existența societății omenesci, nu există țel mai înalt decît dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, asigurarea securității fiecărei națiuni, a păcii mondiale. Iată rațiunea supremă a propunerilor României, ale altor state pentru înfăptuirea dezarmării, pentru elaborarea programului global de dezarmare sub control internațional. Pe deplin justificat, raportul secretarului general al partidului prezentat Conferinței Naționale a P.C.R. cheamă la realizarea unui acord cît mai rapid în problema opririi amplasării de rachete nucleare cu rază medie de acțiune în Europa, retragerii celor existente, la încheierea unui acord de reducere a armamentelor, înghețarea cheltuielilor militare și trecerea la reducerea lor, diminuarea rolului blocurilor militare și trecerea la desființarea simultană a N.A.T.O. și Tratatului de la Varșovia, ca prim pas în această direcție detașîndu-se limitarea activității militare a celor două blocuri. Deosebit de important ar fi, subliniază secretarul general al partidului, dacă statele celor două blocuri ar trece, de comun acord, la reducerea cu 20% a cheltuielilor militare pînă în anul 1985 față de nivelul anului 1982, la retragerea trupelor militare de pe teritoriile altor state, desființarea bazelor militare de pe teritoriul altor state, și-ar asuma angajamentul solemn de a nu amplasa arme nucleare de nici un fel pe teritoriul altor state și dacă s-ar acorda garanții statelor care renunță la arme nucleare că în nici o împrejurare aceste arme nu vor fi folosite împotriva lor. Înțelegînd multiplele valențe ale ideilor exprimate de secretarul general al partidului, Conferința Națională a P.C.R. și-a însușit propunerea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu și a hotărît ca cheltuielile militare ale țării noastre să fie limitate pînă în 1985 la nivelul cheltuielilor din 1982, ceea ce constituie nu numai o dovadă în plus că România îmbină vorba cu fapta, dar și un bun exemplu pentru toate statele din cele două blocuri.

Deoarece pe continentul european s-a acumulat cel mai puternic arsenal de arme atomonucleare și clasice, care reprezintă un pericol de moarte pentru toate popoarele, de o deosebită însemnătate este să se ajungă la încheierea cît mai grabnică cu rezultate pozitive a reuniunii de la Madrid, să se organizeze o conferință de securitate și încredere pe continent, să se asigure continuitatea reuniunilor începute la Helsinki în interesul unei Europe fără rachete sau alte arme nucleare, al unei Europe unite de dorința de a conlucra pentru dezvoltarea economico-socială a fiecărui popor, pentru colaborare internațională. O contribuție importantă la realizarea încrederii pe continent ar aduce-o transformarea Balcanilor într-o zonă fără arme nucleare și baze militare străine, într-o regiune a colaborării pașnice, a conlucrării în direcția progresului economic și social al fiecărui popor. Organizarea unei conferințe la nivel înalt a statelor din Balcani consacrată realizării acestor obiective a devenit de reală actualitate.

Întrucît în lume continuă să existe zone de încordare, raportul secretarului general al partidului reafirmă poziția consecventă a României care se pronunță cu hotărîre pentru încetarea conflictelor militare dintre state, pentru trecerea la soluționarea problemelor numai pe calea tratativilor. În același timp, este subliniată necesitatea de a se pune capăt politicii de mare putere, de hegemonie și de amestec în treburile interne ale țărilor mici și mijlocii, politicii de forță și dictat, presiunilor și sancțiunilor economice, toate statele, și în primul rînd marile puteri, trebuînd să-și asume obligația solemnă de a se călăuzi în relațiile internaționale și de a respecta principiile depline egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Cerințe fundamentale ale progresului tuturor popoarelor, ale stabilității economice și politice mondiale

PE BAZA acestor principii se cer a fi reglementate toate problemele de importanță fundamentală, între care un loc important îl ocupă lichidarea subdezvoltării și instaurarea noului ordin economic și politic internațional. Având în vedere că urmările crizei economice și politice dobânzilor înalte au afectat în mod deosebit de grav țările în curs de dezvoltare, este legitim să se ceară, așa cum face secretarul general al partidului, măsuri ferme pentru sprijinirea acestor țări, pentru crearea unor condiții propice progresului lor economico-social, prin realizarea unor înțelegeri corespunzătoare între țările bogate și țările sărace, prin abordarea într-un spirit nou a problemei creditelor acordate țărilor în curs de dezvoltare, în sensul de a se avea în vedere anularea completă a datoriei țărilor sărace, o reducere generală a datoriei pentru țările mai puțin dezvoltate, o limitare a dobânzilor și acordarea în continuare de sprijin țărilor sărace în dezvoltarea lor economico-socială.

În toate aceste probleme un rol însemnat revine organismelor internaționale și în primul rând O.N.U., care trebuie să treacă la elaborarea unui cod privind principiile relațiilor internaționale, pe care să se bazeze o nouă ordine internațională devenită atât de stringentă.

În deplină concordanță cu interesele vitale ale poporului român, ale păcii și securității internaționale, cu cerințele mersului înainte al societății omenesci, raportul secretarului general al partidului prezentat Conferinței Naționale jalonează cu toată claritatea direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea largă a relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, pentru extinderea raporturilor cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

În același timp, este reafirmată hotărîrea Partidului Comunist Român de a întări colaborarea și solidaritatea cu toate

partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste și social-democrate, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele antiimperialiste, democratice, progresiste, în lupta pentru progres social și pace în lume, considerîndu-se că întărirea colaborării tuturor acestor forțe constituie o necesitate a epocii contemporane, un factor de întărire a relațiilor între popoare, a luptei pentru independență și pace.

Avînd în vedere reactivarea în diferite țări a forțelor reacționare, neofasciste, manifestările șoviniste, rasiste, antisemite și teroriste, larma activitate de dezinformare a opiniei publice, de justificare a politicii de încordare, de înarmări, de încălcare a drepturilor și libertăților maselor populare, de independenței naționale a popoarelor, raportul subliniază necesitatea de a se acționa cu toată hotărîrea pentru demascarea politicii forțelor reacționare, pentru apărarea libertăților și drepturilor fundamentale ale omului — la muncă, la libertate, la demnitate, a dreptului popoarelor la independență — în acest sens un important rol revenind mijloacelor de informare în masă, presei și radioteleviziunii, care, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „trebuie să-și facă un titlu de onoare din a publica și transmite informații reale, care să acționeze în direcția bunei înțelegeri și prieteniei între popoare, să ajute la unirea eforturilor popoarelor de pretutindeni în lupta pentru progres economico-social, pentru independență, pentru pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună“.

Deosebit de pilduitoare este hotărîrea poporului român de a acționa cu toată consecvența în direcția dezvoltării relațiilor internaționale, a colaborării cu toate statele lumii, de a-și aduce contribuția activă la soluționarea marilor probleme mondiale, la asigurarea independenței fiecărui popor, a dreptului la dezvoltare liberă, la triumful politicii de colaborare internațională, de dezarmare, de pace pe planeta noastră, reafirmată de cel mai demn și autorizat reprezentant al său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de la înalta tribună a Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român.

prof. dr. George MARIN

Propășirea economico-socială a patriei

(Urmare din pag. 3)

muncii pe principiile autoconducerii și autogestiei, perfecționarea noului mecanism economic. Pentru că realizarea prevederilor programului adoptat în acest sens va constitui o bază trainică pentru creșterea răspunderii în muncă a fiecărui om al muncii, pentru întărirea sentimentului de stăpîn al proprietății socialiste, va stimula preocuparea pentru apărarea și dezvoltarea unităților economice, pentru creșterea rentabilității și a eficienței în toate domeniile.

Alături de problematica economică, regăsim în Raport expresia vie a grijii permanente pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, o manifestă pentru analiza și asigurarea corelațiilor dintre forțele și relațiile de producție, dintre diferite sectoare ale economiei naționale, dintre dezvoltarea forțelor de producție și cea a bazei tehnice a societății, dintre producție și consum, prin clarificarea unor aspecte teoretice pe care le ridică actualul stadiu de dezvoltare a României, a căilor de urmat pentru soluționarea contradicțiilor care apar. Avem o nouă dovadă de realism în faptul că partidul a sesizat cu limpezime în fața întregului popor disproporțiile și necorespundențele apărute, evidențiind totodată calea justă de urmat pentru înlăturarea lor, pentru satisfacerea cerințelor sociale, inspirînd încredere în depășirea tuturor dificultăților vremelnice, prin activitatea susținută a întregului popor.

Relevarea în marele forum al comuniștilor români a principiilor opțiunii de politică externă ale partidului și statului nostru, a evidențiat din nou voința de pace și colaborare a poporului român. Se regăsesse în documentele Conferinței Naționale propuneri concrete, noi căi de acțiune în soluționarea marilor probleme ale umanității: înlăturarea spectrului unui cataclism atomic, dezarmarea, stingera focarelor de conflicte, reluarea cursului spre destindere și pace, colaborarea și cooperarea, lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice pe plan mondial. Propunerile prezentate cu acest prilej privind retragerea trupelor țărilor celor două blocuri de pe teritoriul altor state, desființarea bazelor militare de pe teritoriul altor state, angajamentul solemn de a nu amplasa arme nucleare de nici un fel pe teritoriul altor state, acordarea de garanții statelor care renunță la arme nucleare, că în nici o împrejurare nu se vor folosi aceste arme împotriva lor, reducerea bugetelor pentru

înarmări cu cel puțin 20 la suta în cele două blocuri, necesitatea elaborării în cadrul O.N.U. a unei Carte privind principiile relațiilor internaționale, se constituie în noi și importante contribuții la edificiul politicii înțelepte și constructive a României socialiste, ce poartă pecetea personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, a activității sale neobosite, revoluționare pentru progres, cooperare și pace. Țara noastră și-a afirmat din nou, cu putere, prin glasul președintelui său voința fermă de acțiune pentru securitate și cooperare pe continentul nostru, pentru o Europă fără arme nucleare, o Europă unită, bazată pe respectul orînduirii sociale din fiecare țară, pe concurența rodnică dintre toate națiunile, pentru o largă dezvoltare a relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, de extindere a raporturilor cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii fără deosebire de orînduire socială, pentru întărirea colaborării și solidarității cu toate partidele comuniste și muncitorești cu partidele socialiste și social-democrate, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele antiimperialiste, democratice, progresiste.

Acum, la încheierea lucrărilor marelui forum al comuniștilor români, pentru a se asigura dezvoltarea susținută economico-socială a țării, pentru înaintarea sa fermă pe coordonatele progresului, pentru bunăstarea și fericirea întregului popor, esențial este să se treacă la transpunerea neîntîrziată în fapte, a obiectivelor și a prevederilor cuprinse în documentele adoptate de Conferința Națională. Așa după cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a P.C.R., „**întorși la locurile de muncă, toți participanții la Conferința Națională trebuie să acționeze într-un spirit de înaltă răspundere pentru îmbunătățirea activității din toate sectoarele de activitate, pentru unirea eforturilor partidului, ale întregului popor în vederea înlăturării neabătute a programelor și hotărîrilor Conferinței Naționale, a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului de fărîngere a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism**“. Întregul nostru popor, tot oamenii muncii sub conducerea comuniștilor, puternic mobilizați de către organele și organizațiile de partid într-un larg front al muncii, strîns unit în jurul partidului, centrul vital al societății noastre socialiste, a secretarului său general, sint hotărîți să acționeze fără preget pentru ca prin noi și grandioasa înlăturare în munca pașnică, constructivă, să asigure înlăturarea planului cincinal, dezvoltarea continuă și înflorirea patriei noastre socialiste.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

AUREL Brote¹⁾ este unul din economiștii transilvăneni cu contribuții în ce privește promovarea unor noi forme de activitate economică, a unor idei economice înaintate pentru cea de a doua jumătate a secolului trecut. În anul 1870 publică în mai multe numere din „Telegraful Român” studiul de mare răsunet pentru acea vreme: „Lucrul din punct de vedere al economiei naționale și ca factor civilizatoriu”, în care face elogiul omului, al muncii, al industriei ca factor de progres. În studiul amintit, de fapt publicarea unei prelegeri publice ținută anterior, Aurel Brote relevă și analizează în spiritul economiei politice clasice, o serie de categorii economice. Răspindite într-o vreme când încă nu exista un manual de economie politică în limba română pentru românii transilvăneni, cunoștințele cuprinse în acel studiu au jucat un important rol pentru familiarizarea unor pături mai largi ale populației cu noțiunile de economie politică.

Aurel Brote demonstra că dintre toate ființele numai omul își satisface trebuințele sale în mod conștient prin intermediul muncii, munca fiind o trăsătură proprie numai ființei umane. Trebuințele satisfăcute de om prin intermediul muncii nu sînt fixe, — arăta Brote, nu sînt constituite odată pentru totdeauna. Pe măsură ce societatea se dezvoltă, se diversifică și trebuințele oamenilor. Aceste trebuințe pot fi satisfăcute în măsură tot mai mare datorită faptului că oamenii descoperă tot mai multe utilități ale bunurilor. Descoperirea de noi valori de întrebuințare face din lucruri, altădată nefolositoare, lucruri utile, care satisfac un cerc tot mai larg de trebuințe. „Așa, de exemplu, — scria Aurel Brote — a existat desigur planta tutunului cu mii de ani înainte, dar un obiect de valoare

Tradiții progresiste ale gîndirii economice românești

s-a făcut numai de cînd s-a cunoscut folosirea ei spre fumare²⁾.

Natura — considera Aurel Brote — a pus la dispoziția omului o mare diversitate de materiale. Dar acestea nu pot fi folosite ca atare, luate de-a gata de la natură și neprelucrate. Gradul de civilizație se măsoară cu gradul de prelucrare al bunurilor obținute de la natură. Cu cît acest grad este mai înalt, cu atît și nivelul de civilizație este mai înalt, sublinia economistul transilvănean. El demonstra că existența popoarelor care lasă naturii grija, pentru existența lor, este precară, căzută în mizerie. Natura vine numai în ajutorul omului. Ea „...dă materia, care constă în substanțe animale, vegetale și minerale, punîndu-le la suprafața pămîntului; iar pe de altă parte, cooperează prin puterile sale cu căldura soarelui, care dezvoltă și coace vegetalele, cu ploile, la ce fecundează, cursurile de apă, care pun în mișcare roțile morilor, vînturile, care împing vasele pe mare, sau care fac să se învîrtească aripile unei mori de vînt; marea, lacurile și rîurile privite ca căi navigabile”. La aceasta se adaugă greutatea corpurilor, puterea de contraacțiune sau de expansiune a

metalelor, elasticitatea gazelor și a aburului, puterea vegetativă, energia musculară a vitelor, electricitatea. Dar cu toate acestea natura nu poate să joace rolul hotărîtor în producția bunurilor materiale. Fără intervenția omului prin munca sa, natura îl servește prea puțin. „Oamenii — scria A. Brote — sînt siliți a lucra, pentru că lucrul este izvorul tuturor avuțiilor, fără lucru stă materia fără nici un folos pentru noi”. Omul nu poate folosi numeroasele materii primite de la natură fără să le supună acțiunilor muncii sale. Munca este aceea care le face folositoare omului. În spiritul economiei politice clasice Aurel Brote afirma că munca este izvorul întregii avuții. Ea este condiția veșnică a existenței umane. „De ar înceta odată lucrul, este ușor de înțeles că foamea și mizeria vor veni în casa avuților și săracului... Fără lucru oamenii ar fi expuși la cele mai mari tulburări”.

Dar iată și alte idei relevate de Brote: munca asigură nu numai existența zilnică a omului; ea trebuie să-i asigure omului satisfacerea crescîndă a trebuințelor sporite; pentru aceasta ea trebuie materializată în mijloace de producție. Cu alte cuvinte, ea trebuie acumulată. Acumularea este o necesitate obiectivă. La rîndul său acumularea accelerează dezvoltarea economică. Acumulată în mijloace de producție însăși forța de muncă a omului devine mai spornică, mai rodnică și deci trebuințele pot fi satisfăcute mai deplin. Cu cît cantitatea de muncă încorporată în valori materiale dintr-o țară este mai mare, cu atît cea țară este mai avută. Această situație se reflectă mai ales în nivelul de dezvoltare al industriei. Între gradul de materializare al muncii membrilor societății și nivelul dezvoltării industriei exista — după Aurel Brote — o relație direct proporțională. Munca materializată în industrie se încorporează,

FIȘE

Căi și modalități de creștere a eficienței investițiilor

● Prin cartea „Căi și modalități de creștere a eficienței investițiilor” (autori: M. Horovitz — care asigură și coordonarea lucrării —, Gr. Corlan, I. Mihai și I. Cărnășoiu), publicată recent la EDITURA POLITICĂ, cercetătorii din cadrul Institutului de economie socialistă se angajează într-un dialog constructiv privind soluționarea unei probleme cardinale a econo-

miei naționale: sporirea mai accentuată a eficienței investițiilor. În elaborarea cărții autorii au pornit de la faptul că în domeniul investițiilor s-a acumulat un impresionant volum de lucrări și studii, ceea ce a impus sondarea unor direcții noi, neabordate sau insuficient abordate încă. Din această perspectivă rețin atenția capitole de carte consacrate unor probleme cum sînt: optimizarea deciziilor de repartizare a investițiilor, pe ramuri ale economiei naționale; normativul eficienței absolute a investițiilor; aplicarea metodei potențialelor la determinarea duratei de exe-

cuție a obiectivului de investiții ș. a. Alte studii înmănușiate în volum, între care amintim: reducerea duratei de execuție a parametrilor proiectați; eficiența scurtării perioadei de construcție a obiectivelor de investiții; utilizarea capacităților de producție; reducerea ponderii lucrărilor de construcție în valoarea totală a investițiilor — își fixează drept obiectiv găsirea unor noi soluții, apte să contribuie la creșterea eficienței investițiilor în economie.

Beneficil: reelaborarea unor funcții

● După cum este cunoscut, beneficil reprezintă una din-

tre cele mai complexe categorii economice în cadrul sistemului economic socialist. Se consideră că el are o funcție practică — nivelul beneficiului constituind principala sursă de sporire a avuției sociale, de continuare a procesului reproducerii lărgite — și o funcție metodologică în practica planificării. Aplicarea principiilor noului mecanism economico-financiar în economia bulgară, afirmă B. Belcev în articolul „Rolul beneficiului în contextul noului mecanism” publicat în numărul 9/1982 al revistei „IKONOMI-CESKA MISL”, impune însă o nouă viziune asupra funcții-

în primul rând, în unelte, mașini, materii prime, invenții etc. În special materializarea muncii în mijloacele de muncă, în cantități tot mai mari este aceea care potențează munca, sporește productivitatea muncii, duce la creșterea producției în general, la diversificarea muncii și a producției.

Subliniind importanța industriei, Aurel Brote demonstra că aceasta favorizează progresul și civilizația, cultura și răspândirea ideilor. Industria favorizează dezvoltarea diviziunii muncii, contribuie la dezvoltarea și perfecționarea agriculturii. „Dezvoltarea meseriilor și în genere a artelor manufacturiere sporește mărirea și puterea civilizației unui stat — arăta Aurel Brote. Prin comunicațiile neîntrerupte, care se stabilesc între oameni, ele favorizează progresul cunoștințelor de tot felul și contribuie prin aceasta foarte mult la perfecționarea industriei agricole...”. Industria mai contribuie la dezvoltarea comerțului, la „făurirea lucrărilor de folos public” : șosele, căi ferate, canale, porturi. Ea contribuie la dezvoltarea orașelor ș.a.

Economistul sibian demonstra că dezvoltarea diviziunii muncii este una din condițiile cele mai importante ale sporirii productivității muncii, iar aceasta este condiția esențială a creșterii nivelului de acumulare. Lipsa unei industrii dezvoltate, semn al slabei diviziunii a muncii, era echivalentă — după Aurel Brote — cu o înapoiere economică a țării respective. Pornind de la constatarea situației economice nefavorabile a populației românești din Transilvania, de la constatarea rolului și importanței economice a industriei, Aurel Brote ajungea încă în 1870 la concluzia că : „E timpul ca și românul să reflecte serios la rezultatele care le produce lucrul industrial”. Aceasta, considera Brote, era necesar și din punctul de vedere al rezistenței pe care trebuia s-o opună

tendințelor burgheziei din țările dezvoltate de a cuceri și domina economic țările mai înapoiate. A. Brote mai formula o concluzie de o mare însemnătate : dezvoltându-se din punct de vedere economic poporul român, arăta economistul, el putea rezista atît concurenței pe care i-o făceau popoarele dezvoltate din punct de vedere economic cît și tendințelor de desnaționalizare la care erau supuși românii din Transilvania din partea puterii politice a dualismului claselor exploatatoare din Austro-Ungaria.

Manifestînd o concepție înaintată pentru acea vreme, economistul sibian considera că românii trebuie să dezvolte o industrie care să satisfacă și necesitățile celor mulți, a maselor muncitoare. Acestea să fie remunerate corespunzător, să li se asigure o existență demnă de cetățeni ai patriei. Bunăstarea „...claselor lucrătoare produce o stare înfloritoare a unui popor” — scria Brote. Desigur, vorbind despre industrie, Aurel Brote vorbește despre industrie în general. Ca intelectual care interpreta problemele economice de pe poziții burgheze, el nu vedea însă consecințele sociale nefavorabile pe care le are industria capitalistă asupra celor ce muncesc. El vedea numai efectele pozitive. Aceasta nu diminuează însă importanța și semnificațiile concepțiilor sale democratice izvorite din dorința de mai bine pentru poporul său. Concepțiile lui Brote cu privire la cooperatie, la dezvoltarea multilaterală a agriculturii, ca și activitatea depusă în cadrul Comitetului central al „Reuniunii Române de agricultură” din Sibiu ni-l prezintă într-adevăr ca pe un intelectual atașat de popor.

De pildă, în calitate de director al băncii de asigurare „Transilvania” din Sibiu, Aurel Brote a venit în continuu în contact cu țărani și micii meseriași care

solicitau credite folosite adeseori pentru a evita ruinarea completă de care erau amenințați. Prin însăși funcția sa el a fost nevoit să constate situația grea în care se găsea țărăimea din Transilvania. Brote a susținut că economia Transilvaniei nu se va putea dezvolta dacă nu se vor lua măsuri de îmbunătățire a situației economice a țărănimii.

Aurel Brote a dat o atenție deosebită acordării de credite țărănimii în condiții avantajoase. Realizării acestui scop îi corespundea — după părerea sa — înființarea de asociații economice. Brote este astfel primul economist român din Transilvania care a semnalat, pentru acea vreme și pentru acele condiții, superioritatea cooperativelor de credit în comparație cu alte forme de obținere a creditului. Nu întîmplător ultimii ani ai vieții și-i consacră activității de înființare și stimulare a cooperativelor de acest fel.

conf. dr. Toader IONESCU

Cluj-Napoca

¹⁾ Născut în comuna Rășinari, Aurel Brote (1842—1897) a făcut studii juridice la Sibiu, Viena și Graz. Între 1866—1867 este funcționar la cancelaria aulică transilvăneană din Viena. După desființarea acesteia, în 1867, îmbrățișează cariera de avocat, iar din 1874 este numit director al băncii de asigurare „Transilvania” din Sibiu. A fost membru al Comitetului Asociației transilvănene pentru cultura poporului român. Alături de fratele său Eugen Brote, Dimitrie Comșa, Victor Tordășianu, este inițiatorul „Reuniunii Române de Agricultură” din Comitetul Sibiului, în al cărui comitet central a fost membru. Activitatea sa economică a fost, în primul rând, o activitate practică. Dar A. Brote a scris și o serie de articole cu caracter economic, a publicat statistici în „Telegraful Român”, a tradus lucrarea economistului german T.W. Raffenzen, a ținut conferințe de popularizare a cunoștințelor economice teoretice și practice în Sibiu sau în satele înconjurătoare etc. Raportul general pentru anul 1897 al „Reuniunii române de agricultură din Comitetul Sibiului” îl caracterizează ca fiind „unul din cei mai laborioși și pricepuți” membri ai Comitetului central al acestei reuniuni.

²⁾ Aurel Brote, Lucrul din punct de vedere al economiei materiale și ca factor civilizatoriu, în „Telegraful Român”, anul XVIII, nr. 102, 24 dec. (24 ianuarie) 1870.

lor și o reclaborare a sistemului de planificare a acestui important indicator economic. În esență ar fi vorba de două aspecte. Primul se referă la modul în care beneficiul poate să imbine caracterul planificat, deci predeterminat, cu funcția sa de a exprima tocmai calitatea activității desfășurate în fiecare unitate economică. Pot exista situații, opiniază autorul studiului, în care nivelurile planificate să fie determinate incorect, ceea ce conduce la utilizarea, de către întreprinderi, a unor măsuri neeconomice pentru realizarea indicatorilor respectivi. Al doilea fapt men-

ționat de autor se referă la necesitatea instituirii unei mari elasticități în stabilirea rentabilității unor sectoare a căror activitate nu se concretizează imediat în produse finale cum ar fi, de pildă, cercetarea.

Strategii educaționale

● Unul dintre aspectele cele mai complexe cu care se confruntă țările capitaliste dezvoltate îl reprezintă elaborarea strategiei de calificare a forței de muncă. După cum observă Norris Willatt în articolul „La formation professionnelle en R.F.A.” publicat inițial în revista Management

Today și reprodus în PROBLEMES ÉCONOMIQUES” (nr. 1770), opțiunile, și implicit rezultatele, diferă considerabil de la o țară la alta. Din această perspectivă o experiență interesantă prezintă R.F. Germania. Potrivit opiniilor formulate de N.W., obiectivul central al sistemului de învățămînt practicat în această țară este acela de a asigura o calificare, o meserie fiecărui tînăr. În consens cu acest obiectiv, sistemul de învățămînt prevede trei forme spre care sînt orientați copiii : a) liceul, care permite urmarea, într-o fază ulterioară, a învățămîntului supe-

FIȘE

rior, formă de învățămînt în care este încorporată eca. 20% din promoție ; b) școala profesională care este, de regulă, urmată de un colegiu tehnic ; c) un sistem de învățămînt „dublu” în care, timp de trei ani, elevii (contingentul cel mai numeros) asociază stagiul de formare practică în uzină cu cel al învățămîntului teoretic și de cultură generală. Acest sistem de învățămînt conduce și la o creștere considerabilă a stabilității în muncă.

PROCESE ȘI FENOMENE ACTUALE DIN ECONOMIA MONDIALĂ (V)

Dezbateri inițiate de „Revista economică” cu sprijinul Secției de științe economice
a Academiei de științe sociale și politice, Academiei „Ștefan Gheorghiu” și Institutului
de economie mondială

Relațiile capitalist-imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, izvorul principal al crizei

Tudorel Postolache — Dezbateră, așa cum a fost ea prefigurată în cele spuse la deschiderea de tovarășa Maria Popescu și tovarășul Costin Murgescu se anunță a fi pe cât de interesantă pe atât de utilă. În ce privește discuțiile de până acum țin să remarc intervențiile tovarășilor Andrei Vela, Maria Popescu și Constantin Moisuc care și-au asumat o sarcină dificilă, dar extrem de necesară — aceea de a contribui la clarificarea **conceptului** de criză economică mondială, atât de larg vehiculat, dar atât de intens controversat. Nu este vorba de un simplu exercițiu „didactic” sau „academic” (în paranteză fie zis acestea nu sînt cuvinte de ocară, iar importanța didactică în sine nu e deloc de neglijată), ci vizează un domeniu în care confruntările politice, practice, ideologice se exprimă în manieră concentrată, esențializată. În acest context aș dori să citez cele spuse de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**: „Noțiunile nu sînt veșnice, nu au fost definite odată pentru totdeauna, ele se modifică, se înlocuiesc cu noțiuni noi, corespunzătoare realităților schimbate, noii etape de dezvoltare economico-socială, noilor descoperiri științifice, noii cunoașteri umane”. După ce arată că și în fizică, chimie și alte științe terminologia suferă schimbări, chiar fundamentale, tovarășul Nicolae Ceaușescu insistă că acest proces este firesc și pentru științele economice și sociale.

Crizele economice de dimensiuni mondiale au existat și în trecut, însăși evoluția economiei politice este într-un anumit sens intim legată de crizele și ciclurile economice din ultimii 150 de ani. Actuala criză economică mondială are un caracter specific. Interpretarea naturii, cauzelor și căilor depășirii ei a și generat, în decurs de numai un deceniu, o excepțional de bogată literatură, o largă diversitate de poziții care nu mai încap în cadrele tradiționale ale teoriei economice; lucru, de altfel, firesc, aprecierea acestui proces atât de complex și atât de nou făcîndu-se în chiar cursul derulării lui de pe poziții filozofice, de clasă, național statale atât de diferite și în continuă diversificare ele însele. Vastitatea ariei punctelor de vedere emise ar putea fi sugerată prin evocarea a două poziții extreme: pe de o parte — tendința de a reduce actuala criză economică la crizele „tradiționale”, pe de altă parte — tendința de a invoca în așa manieră caracterul global și noutatea actualii crize, încît să dispară orice contact cu sistemul capitalist-imperialist, colonialist și neocolonialist.

Iată de ce are o importanță principală aprecierea programatică a partidului nostru asupra crizei: este vorba „de o criză economică mondială, care se reflectă, într-o măsură sau alta, în toate statele, indiferent de orînduirea lor socială”, subliniindu-se totodată că izvorul ei principal îl constituie relațiile capitalist-imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, iar din caracterul ei mondial se trage concluzia necesității participării tuturor statelor la găsirea soluțiilor. Pe deasupra deosebirilor existente în interpretările ce se dau actualii crize economice mondiale, deosebiri care s-au făcut simțite și în cursul acestei dezbateri, pot fi totuși conturate și anumite puncte de sprijin care întrunesc un larg consens: evidențierea lor mi se pare deosebit de importantă atunci cînd ne propunem precizarea conceptului. Între acestea aș menționa, în primul rînd, faptul că noțiunea de criză economică mondială cuprinde în prezent o **multitudine de crize**, reunite de accentuarea interdependen-

țelor între sferele reproducerii, ramurile și fluxurile economice. În aceste condiții, crizele, ca perioade de concentrare a contradicțiilor și disfuncțiilor diferitelor sfere, ramuri și fluxuri, nu se mai desfășoară izolat unele de altele ca în trecut, cînd interferarea lor era accidentală, ci în mod necesar se împletesc, se intercondiționează și se accentuează reciproc.

În al doilea rînd, dacă precedentele crize economice din țările dezvoltate au putut fi depășite prin transferarea efectelor lor asupra „periferiilor”, asigurîndu-se creșterea economică a metropolelor cu prețul adîncirii decalajelor — în acest sens dispunem de date statistice elocvente — în actuala structură politică și tehnico-economică a lumii, adîncirea decalajelor nu mai asigură stabilitate nici măcar economiei țărilor dezvoltate; dimpotrivă, tocmai **decalajele economice constituie coloana vertebrală a actualii crize economice mondiale**.

În al treilea rînd, specificitatea actualii crize economice mondiale constă în aceea că ea **reprezintă una din laturile** — e drept, esențială — ale **unei crize mondiale mai ample**, determinată de tranziția de la un anumit raport de forțe și un vechi echilibru, către un nou echilibru mondial între diferite state și grupări de state; cursa înarmărilor și înfruntarea între cele două tendințe fundamentale opuse în viața internațională exprimă în mod concentrat esența acestei crize mondiale.

În al patrulea rînd, specificitatea actualii crize economice mondiale derivă din faptul că ea nu este o criză în termenii exclusiv sau preponderent cantitativi, ci calitativi, structurali, o **criză a modului tehnic de producție**, cu întreg setul de „probleme globale”, atât de amplu tratat în literatura științifică a ultimului deceniu. Aceasta înseamnă că actuala criză nu e de scurtă durată, ci **de lungă durată**, ea necesitînd modificări adînci în structurile economice, ceea ce se poate realiza doar în perioade de circa 20—25 ani.

La cele 4 momente amintite mai sus ar putea fi adăugate și altele, de natură să evidențieze zonele de consens în definirea actualii crize economice mondiale.

Mă voi mai referi doar la un singur aspect. Este larg împărtășită convingerea că actuala criză a găsit teoria economică „nepregătită”. Dar tocmai noul caracter al crizei, alături de alți factori economico-sociali, pune în mod imperios la ordinea zilei necesitatea unei noi teorii a crizelor și ciclurilor economice, în care atât ciclul clasic „decenal”, larg acceptat de teoria economică de cele mai diverse orientări cît și controversatul ciclu „secular”, devin cazuri particulare ale unei ciclicități economice mai generale.

Nu întimplător tocmai în anii actualii crize economice mondiale s-au intensificat cercetările în această direcție. De pe acum pot fi desprinse cîteva elemente definitorii ale noii teorii a ciclului economic care să răspundă noilor probleme ridicate de criza economică mondială.

1) Criza fiind structurală, și deci de durată, ciclul „**primar**” devine „ciclul lung”; spre deosebire de ciclul „secular” care era „**derivat**” din ciclurile „decenale”, ciclul lung se „**divide**” în cicluri scurte, care, așa cum arată practica, au tendința de a deveni „cincinale”, reglate fie de planificare în țările socialiste, fie de ceea ce a căpătat denumirea de „ciclu electoral” în țările capitaliste. Raportul este dialectic, ca între prognoză și plan. Se produce astfel o mutație esențială în teoria economică: ea nu mai privește viitorul ca o extrapolare cantitativă a tendințelor din trecut, ci modelează prezentul din perspectiva exigențelor fundamentale ale viitorului.

2) Atît „ciclul lung” cît și cel „cincinal” vizează toate aspectele principale pe care modelarea structurilor economice puse în cauză de criza mondială le presupune; o multi-

tudine de cicluri obiectiv determinate avind fiecare o independență relativă, uneori chiar mișcări în direcții opuse (în accepțiunea lui Emilian Dobrescu, căruia îi aparține cea mai cuprinzătoare tratare, după opinia mea, a problemei, este vorba de: a) ciclurile formării și reproducerii resurselor primare; b) ciclurile cercetării științifice și ale inovării tehnologice; c) ciclurile modificărilor structurii economiei naționale, care se produc „în valuri”; d) ciclurile „elementelor de compensare” etc) sînt „integrate” într-un ciclu unitar, conștient prefigurată de opțiunile de politică economică.

3) Elementul constitutiv al noului tip de ciclu nu va mai fi criza în termeni cantitativi, adică restrîngerea volumului absolut al producției, ca în cazul ciclului „decenal”, ci **reglarea permanentă a efectelor amplificatorii și limitative ale echilibrului dinamic pe termen lung**, în care aspectele calitative, de eficiență, capătă prevalență.

4) Dacă privim lucrurile în perspectiva posibilității unei dezvoltări conștient concertate între state, cu diferențieri pe țări și grupe de țări, se poate întrevedea situația în care vechiul „asincronism” al ciclului mondial capitalist să devină un caz particular al unei dezvoltări economice inegale de tip nou, care să favorizeze atenuarea decalajelor și pe acest temei stabilizarea economiei mondiale.

Responsabilitatea pentru inflație revine economiei capitaliste

Constantin Moisuc — Aș dori pentru început să avansez unele teze. Una dintre acestea este raportul dintre criza mondială și criza capitalistă. Noi am mai discutat data trecută și am convenit că avem de-a face astăzi cu o criză cu caracter planetar. Dar, în același timp, această criză se manifestă concret și, desigur, în forme specifice în economia țărilor capitaliste dezvoltate. Aceste țări dețin o pondere mare în economia mondială, deși în producția mondială ea nu este tot atît de mare ca în comerțul mondial, în relațiile valutar-financiare internaționale, în exportul și importul de inflație, în exportul și importul de șomaj. Deci, văzînd și recunoscînd că avem de-a face cu o criză a economiei mondiale, cu o criză globală, nu trebuie să pierdem din vedere că **principala responsabilitate a acestei crize o are economia capitalistă, care prin diverse mecanisme a condus la acumularea de contradicții în economia mondială.**

O altă teză la care doresc să mă refer privește inflația în țările capitaliste. Ea este evidentă, este ușor de cuantificat și — împreună cu rata înaltă a șomajului — **afectează nivelul de trai al oamenilor muncii.** Indiferent dacă o măsurăm la nivelul prețurilor de consum sau la nivelul produsului național brut, al deflatorului produsului național brut, fie analizată la prețurile de en-gros — toate atestă evident că avem de-a face cu inflație galopantă. Am constatat pentru țările capitaliste dezvoltate apariția unor elemente noi în această perioadă care, teoretic, nu sînt suficient de explicate și sînt puțin sesizate în literatura de specialitate românească și străină. Și anume este vorba de **raportul dintre dinamica prețurilor interne și dinamica prețurilor internaționale.** Prețurile în economia capitalistă postbelică au avut întotdeauna o tendință de creștere, imprimînd inflației un caracter tîrîtor, redus etc. Creșterea într-o anumită măsură a prețurilor era acceptată implicit și în teoria lui Keynes. Teoria keynesistă prevede o anumită rată a șomajului, o anumită rată a inflației, o anumită rată a dobinzii etc. Dar în perioada pînă la declanșarea crizei din anii '70 și după anii 1973-74 constatăm o **inversare în ce privește dinamica prețurilor, mai exact o inversare a raportului dintre rata inflației naționale și internaționale.** Pînă în 1973-74 asistam la un proces în care prețurile internaționale și rata inflației internaționale erau inferioare ratei creșterii prețurilor interne din țările capitaliste dezvoltate. Și acest lucru se explica probabil prin faptul că pe piața mondială era o concurență foarte puternică și prețul era o armă de concurență în comerțul internațional. După 1973-74 observăm că rata de creștere a prețurilor internaționale devansează rata de creștere a prețurilor interne. Prețurile internaționale au crescut în primul rînd datorită celor două șocuri petroliere care au și determinat pe foarte mulți să considere că inflația actuală este rezultatul creșterii costurilor de producție. În ce măsură poate fi considerată creșterea prețurilor la țîței și a altor costuri de producție drept cauză principală a inflației, așa cum se încearcă uneori să se acrediteze? Dat fiind faptul că ponderea materiilor prime ale căror prețuri au crescut foarte mult este relativ mică în produsul național brut, cred că nu se poate socoti că această creștere a prețurilor internaționale, foarte mare de altfel, ar

fi factorul decisiv al declanșării inflației interne și internaționale la proporțiile din anii de după 1973/74.

Mulți economiști au încercat să explice și să imbine două procese care au loc în economia capitalistă: **recesiunea economică și inflația.** Tributari teoriei keynesiste unii dintre ei au emis noțiunile de stagflație și apoi slumpflație. Adică stagnarea producției concomitent cu creșterea prețurilor sau scăderea producției concomitent cu creșterea prețurilor. Cred că în aceste cazuri se operează cu o doctrină și un aparat instrumental de analiză specifice crizelor ciclice. Or, după părerea mea, inflația în țările capitaliste reprezintă astăzi nu efectul unei crize ciclice, ci al unei crize cu caracter structural. Deci **inflația contemporană este consecința unei crize economice structurale.** Este vorba despre criza mecanismului de prețuri ca sistem și nu de o simplă creștere a prețurilor: în timp ce costurile cunosc o anumită tendință, prețurile au o tendință contrarie. Acesta este cazul la țîței al căru preț de cost este foarte scăzut, dar același fenomen îl putem sesiza și în cazul tehnologiilor al căror preț, exagerat în raport cu costurile reale, denotă că țările capitaliste dezvoltate poartă principala responsabilitate a inflației. De aceea cred că nu este corect să folosim termenii de stagflație și slumpflație, ci că ar trebui să depășim această viziune pur cantitativă asupra aspectelor inflaționiste ale crizei.

Suneam că s-a inversat raportul între dinamica prețurilor interne și dinamica prețurilor internaționale, că dinamica prețurilor internaționale este mai rapidă decît dinamica prețurilor interne. Am calculat, de asemenea, în ce măsură este implicată politica monetară în inflație. În ciuda politicii foarte restrictive pe care a dus-o F.E.D. — organismul federal de rezervă american în ce privește emisiunea monetară — în sensul că a fost o emisiune relativ mai redusă decît în trecut, tocmai pentru a tempera creșterea prețurilor, concomitent cu o dobîndă foarte înaltă, scumpînd accesul la mijloacele de plată, din datele pe care le-am calculat pentru S.U.A., Anglia, Franța și Italia **se confirmă că rata de emisiune monetară a devansat rata producției.** Nemaivorbind de faptul că în mod normal în timpul acesta s-a accelerat viteza de rotație a banilor, ceea ce a continuat să constituie un factor generator și de accelerare a inflației. În același timp, mai observăm o tendință nouă: dacă în anii '60 rata emisiunii monetare era inferioară ratei inflației, în anii '70 corelația s-a inversat: **rata inflației depășește rata emisiunii monetare.** De aici rezultă că emisiunea monetară superioară necesităților circulației mărfurilor nu este singura cauză a inflației.

A treia și ultima problemă la care doresc să mă refer constă în sublinierea **transferului internațional de inflație,** inflația devenind „o marfă” de import și de export. Acesta este un lucru nou. Decalajele în ratele naționale ale inflației nu erau în trecut atît de mari cum sînt acum, de la 5 la sută la 15 sau 17 la sută (5 la sută are Japonia, iar Italia și Anglia 15 la sută și 17 la sută). Oricum, proporțiile sînt de 2:1 sau chiar mai mult. Țările capitaliste dezvoltate dețin ponderea principală în comerțul mondial (70 la sută din comerțul mondial), în care locul cel mai important îl dețin produsele prelucrate industriale; deși prețurile acestor produse nu au crescut în aceeași cadență ca al materiilor prime și energiei mai ales, țările capitaliste — prin inflația internă și ponderea mare a produselor prelucrate pe care le exportă — au intensificat inflația internațională, care și așa fusese accelerată de cele două șocuri petroliere. Putem spune deci că **inflația internațională își are în mare parte originea și în exportul de inflație din partea țărilor capitaliste dezvoltate.** Dar nu este suficient să remarcăm doar fenomenul nou al transferului internațional de inflație, ci să analizăm mecanismul acestui transfer. Desigur că impactul inflației externe și influența lui asupra economiei interne depinde de mulți factori cum ar fi cota de export/import în P.N.B., structura fizică și geografică a comerțului exterior, politicile interne de contracarare a efectelor sau de limitare a influenței inflației internaționale etc.

Transferul internațional al inflației se realizează printr-o serie de canale. Un rol important îl au raporturile de schimb (Terms of Trade), care exprimă, în esență, raportul dintre indicii prețurilor de export raportați la indicii prețurilor de import. Mult timp în anii '50 și '60 indicii raporturilor de schimb funcționau în favoarea țărilor dezvoltate, prin așa-numita „foarfecă a prețurilor”. În ciuda faptului că inflația în țările dezvoltate era moderată, un indice al raportului de schimb pozitiv atestă că aceste țări erau exportatoare de inflație. După cel două șocuri petroliere din anii '70, multe țări dezvoltate și majoritatea țărilor în curs de dezvoltare au un indice al raportului de schimb negativ, astfel că în aceste țări, alături de inflația internă s-a adăugat inflația importată care variază între 10 la sută și 20 la sută din inflația globală internă. Totuși este

nteressant de remarcat că în 1978 țările dezvoltate și-au „activizat” indicele raportului de schimb, astfel că inflația internă dezvoltă inflația globală, ceea ce atestă că aceste țări au redevinut exportatoare de inflație în restul lumii.

Un al doilea canal prin care se propagă inflația este evoluția cursurilor de schimb dintre dolarul S.U.A. în care sînt exprimate prețurile majorității produselor care fac obiectul comerțului internațional în devize libere — și celelalte valute. Reprecierea dolarului în ultimii 3 ani (1980—1982) a însemnat creșterea prețurilor în monedele naționale la mărfurile de import, amplificînd rata inflației în multe țări ale lumii.

În al treilea rînd, trebuie să remarcăm creșterea enormă a ratei dobînzilor la dolarul S.U.A., și prin efect propagat și la celelalte valute convertibile. Firmele folosesc în diferite proporții — alături de capitalul propriu și capitalul de împrumut, iar creșterea dobînzilor s-a reflectat în sporirea costurilor, astfel că „inflația prin costuri” s-a realizat atît prin creșterea prețurilor la țîței și materii prime, cît și a procentului de dobîndă.

În al patrulea rînd, inflația este rezultatul nu numai al emisiunii naționale de monedă, dar și al creșterii puternice a masei eurovalutelor pe piața financiară internațională. După datele B.R.I. în 1981 mărimea masei monetare în eurovalute era de circa 1 000 miliarde echivalent dolar S.U.A. Această masă monetară nu se afla sub controlul autorităților monetare, suprapunîndu-se emisiunii monetare naționale, accelerînd sporierea lichidității și, deci, inflația internațională.

În fine, un factor multiplicator important al inflației este dezechilibrul cronic al balanțelor de plăți externe, care determină apelul la piața financiară internațională pentru procurarea sau plasarea de fonduri, antrenînd un flux internațional important al capitalului. În ciuda creșterii dobînzilor, piața internațională de capital a atins în 1981 o sumă record de 193 mild. dolari, din care 75 la sută sub formă de eurocredite și 25 la sută sub formă de obligațiuni externe și internaționale. Ceea ce este important de adăugat este faptul că în condițiile inflației s-a trecut la dobînzii variabile într-o măsură tot mai mare, accentuînd instabilitatea economiei mondiale.

Daniel Dăianu — Cred că trebuie să privim cu circumspecție o explicație sau alta, pentru că fenomenele menționate nu au efecte univoce. Referindu-mă la inflație, sînt de părere că se reproduce în spațiul mondial ceea ce vedem că se produce în numeroase spații naționale, și anume, o creștere a prețului într-un sector al economiei naționale — datorită unor modificări în prețurile relative sau a altor fenomene obiective din economia internă — nu are loc concomitent cu coborîrea prețurilor în alte sectoare; ajustarea prețurilor celorlalte sectoare la ceea ce se întîmplă într-un sector sau altul, are loc „în sus”. Asistăm astfel la concurență între sectoare care se manifestă prin fluctuația ascendentă a prețurilor; fiecare caută să-l ajungă pe celălalt din urmă prin creșterea propriilor prețuri. Subliniez că nu mă refer la dinamica relației între capitaliști și sindicate, ci la competiția între diverse sectoare industriale. Mai mult, acest tip de competiție este mult influențat de rigidizarea vieții economice prin constituirea grupărilor de interese de mare forță — inclusiv sindicatele pot fi văzute într-o astfel de ipostază — care acționează fie ca monopol, fie ca monopson (monopolul exercitat de cumpărător). Același lucru îl putem remarca pe plan internațional. Au crescut prețurile la materii prime și energie, desigur că cei care exportă bunuri industriale caută să răspundă printr-o creștere a prețurilor la mașini și echipamente. În asemenea circumstanțe creșterea productivității muncii nu poate decît decelera ascensiunea generală a prețurilor pe plan intern și internațional. Două idei mi se par esențiale pentru înțelegerea dinamicii inflației în economiile capitaliste avansate: a) creșterea generală a prețurilor nominale este compatibilă cu diminuarea unor prețuri relative, deci cu redistribuirea valorii sociale nou create; b) „prăvălirile” prețurilor în domeniile de virf (microprocesoare) nu infirmă contextul de mai sus dacă ne gîndim la marea instabilitate tehnologică din aceste zone, la modul de utilizare a rentei născute de monopolul tehnologic. În plus, să nu omitem că progresul tehnologic rapid într-un sector sau altul nu facilitează neapărat avansul productivității la nivel societal; uneori dimpotrivă!

Eu nu aș folosi termenul de „export de inflație” ce este simpatizat de aceia care vor să explice fenomene interne identificînd cauzele în intenții, dorințe sau acțiuni ale unor agenți exogeni. Nici o țară nu are interesul să aibă o rată internă a inflației ridicată și, în mod logic, nici nu i se poate atribui exportul de inflație. Nici un guvern nu poate dori intensificarea inflației, care este un proces obiectiv. De aceea, mi se pare mai potrivit termenul de transmisie de inflație.

Creșterea prețurilor nu este sinonimă cu inflația

Vasile Pilat — Am impresia că în dezbateră noastră, ca, de altfel, în general în literatură, **problemei inflației i s-a substituit problema creșterii prețurilor**. Poate fi identificată inflația cu creșterea prețurilor? Dacă nu, și eu cred că nu, care este diferența și cum poate fi ea măsurată? În etapa actuală a cercetărilor ar fi, desigur, temerară o încercare de elaborare a unei metodologii de determinare cantitativă a ceea ce reprezintă creștere inflaționistă din creșterea de prețuri. Cîteva puncte de reper cred însă că pot fi puse în discuție. În primul rînd, cred că creșterile de prețuri determinate de creșterea reală a costurilor nu poate fi considerată ca o creștere inflaționistă. Se poate replica că de fapt creșterea costurilor unui produs este tot o creștere de prețuri și anume a producției preluate ca input din sectoarele din amonte. Desigur, dar și în cazul acestor sectoare din amonte am în vedere numai acea parte din creșterea prețurilor determinată de creșterile de costuri.

Dinamica ascendentă a costurilor poate fi generată de creșterea rentei de monopol asupra resurselor (în virtutea caracterului lor limitat) ca urmare a creșterii gradului lor de raritate. Creșterea rentei de monopol asupra resurselor de țîței nu este un simplu act politic. Momentul și amploarea ei sînt, desigur, multiplu determinate (și, în special, asupra justificării dimensiunii acestei creșteri se poate discuta) dar fenomenul în sine are cauze obiective. Literatura prognostică ridicase încă înainte de 1973 problema caracterului limitat și a perspectivelor acestei resurse. O asemenea creștere de costuri ca urmare a creșterii rentei de monopol nu poate fi, cred, considerată ca inflaționistă.

În al doilea rînd, este vorba de necesitatea atragerii în circuitul economic a unor resurse naturale calitativ inferioare, care reclamă costuri mai mari de punere în valoare. Deplasarea în sus a costurilor marginale de producție — în funcție de care se formează valoarea — la resursele primare — determină creșterea prețurilor acestora, creștere care, în măsura în care nu este contracarată de creșterea eficienței utilizării lor în ramurile din aval (în care intră sub forma de costuri), duce la creșterea prețurilor producției finale. Nici această creștere de prețuri nu poate fi considerată ca fiind inflaționistă. (Precizez, pentru evitarea neînțelegerilor, că am în vedere creșterile de costuri pentru producerea uneia și aceleiași valori de întrebuintare).

Există, desigur, și creșteri inflaționiste de costuri. Nu putem pierde, spre exemplu, din vedere implicațiile, sub acest aspect, ale existenței monopolului și monopsonului despre care a vorbit aici colegul Dăianu. O creștere a costului mîinii de lucru mai rapidă decît creșterea productivității muncii va determina o creștere inflaționistă de costuri și respectiv de prețuri, ca urmare a dezechilibrului pe care îl creează între cerere și ofertă. Cum pot exista, și există, situații de creștere inflaționistă, absolută sau numai relativă, a ratei profitului prin menținerea delibărata — în lipsa concurenței prin preț, a unei reale „forțe compensatoare” la monopolul producătorilor — a unei oferte inferioare cererii.

În al treilea rînd, cred că nu trebuie să pierdem din vedere un element de maximă importanță: ritmul extrem de rapid, în epoca noastră, al înnoirii produselor, implicit a tehnologiilor și tehnicilor de producție. Demonstrarea de către Emilian Dobrescu a caracterului obiectiv al creșterii prețurilor ca urmare a ritmului rapid al înnoirii produselor este uneori prezentată ca o explicație a inflației. După părerea mea ea este în primul rînd o explicație a creșterii prețurilor, care nu neapărat și în orice caz nu integral, este creștere inflaționistă. Și nu este vorba numai de faptul că produsul nou este în fapt o altă valoare de întrebuintare, care a necesitat fie costuri nemijlocite de producție suplimentare, fie efort material din partea întregii societăți (cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare, calificarea forței de muncă etc.). Este mai ales vorba de modul de formare a valorii la produsele noi. Știm încă de la Marx că valoarea nu este numai expresia cantității (fie ea medie din punct de vedere social sau marginală) de muncă înmagazinată în marfă; ea este un raport social: în ea se exprimă raportul dintre structura nevoii sociale și structura împărțirii (pe sfere, ramuri, și în ultimă instanță pe produse) a timpului global de muncă al societății. În economiile de piață forma de manifestare o constituie raportul cerere-ofertă. Și independent de costurile de producție — care ar putea fi mai mici decît ale produselor vechi — valoarea produselor noi este mai mare în virtutea relativului lor deficit în raport cu nevoia socială.

U. R. S. S.

COORDONATE ALE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE

ÎN ACESTE ZILE poporul sovietic aniversează 60 de ani de la constituirea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. Un bilanț, fie el și sumar, al drumului ascendent parcurs în cele șase decenii de către primul stat socialist din lume evidențiază dimensiunile realizărilor obținute pe multiple planuri. Sînt edificatoare în acest sens datele privind o serie de indicatori economici de bază (vezi tabelul). Ele ilus-

Indicatori de bază ai dezvoltării economico-sociale a U.R.S.S.

	1922	1981
Venitul național produs (%)	100	de 167 ori
Producția industrială totală (%)	100	de 514 ori
— producția mijloacelor de producție (%)	100	de 1 352 ori
— producția bunurilor de consum (%)	100	de 151 ori
Producția agricolă globală (%)	100	de 5,2 ori
Volumul traficului de mărfuri cu toate mijloacele de transport (mln. t/km)	28,2	6 337
Investițiile capitale (mlrd. ruble, în prețuri comparabile)	0,25	138,8
Efectivul muncitorilor și funcționarilor ocupați în economia națională (mil. persoane)	6,2	114,0
Suprafața totală (utilă) a fondului locativ din mediul urban (mil. mp)	194	2 270
Efectivul studenților (mii pers.)	217	5 284
Efectivul medicilor de toate specialitățile (mii pers.)	21,1	1 034

Sursa: „Ekonomiceskaja gazeta”, nr. 38/1982

trează amploarea efortului depus de mai multe generații de oameni ai muncii sovietici, de diferite naționalități, pentru transformarea radicală a unei țări cu o economie relativ înăpoiată, distrusă de război, într-un puternic stat socialist, situat pe avanposturile progresului economic și social.

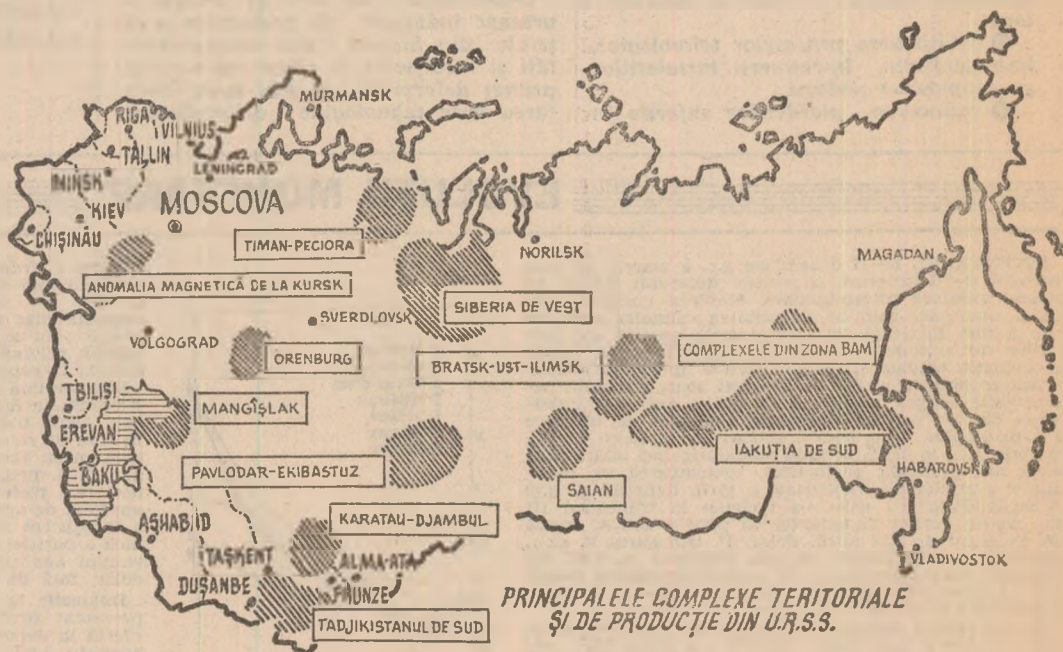
Imaginea dinamicii dezvoltării, conturată de cifrele de mai sus, poate fi sugestiv completată de datele referitoare la producția unei serii de produse industriale esențiale. Astfel, producția de energie electrică a sporit de la 0,8 mlrd. kWh în 1922 la 1 326 mlrd. kWh în 1981, cea de petrol (inclusiv gaze condensate) — de la 4,7 la 609 mil. tone, cea de gaze naturale — de la 30 mil. mc la 465 mlrd. mc, cea de oțel — de la 0,3 la 148 mil. tone, cea de îngrășăminte chimice (în unități convenționale) — de la o valoare apropiată de zero la 109 mil. tone, cea de automobile — de la zero la 2 198 mii bucăți, cea de țesături de toate categoriile — de la 460 la 10 951 mil. mp, cea de încălțăminte din piele — de la 6,8 la 738 mil. perechi ș.a.m.d.

Creșterea uriașă a capacității de producție a economiei naționale a Uniunii Sovietice, edificarea unei ample și moderne baze tehnico-materiale a acesteia, apariția și dezvoltarea unui mare număr de noi centre și zone industriale, crearea unor noi ramuri industriale, purtătoare ale progresului tehnic în întreaga economie, formarea unui imens potențial tehnico-stiințific și a unui puternic detașament de cadre cu înaltă califi-

care în principalele ramuri și domenii de activitate, precum și alți factori economico-sociali, au determinat, totodată, necesitatea unei abordări strategice calitativ noi a problemelor construcției societății socialiste dezvoltate, abordare net diferențiată de cea din primele decenii ale construcției socialiste. Imperativul trecerii la dezvoltarea intensivă a economiei naționale a impus elaborarea și aplicarea în practică a unor noi metode și pirghii de conducere, a unui mecanism economic corespunzător cerințelor etapei actuale.

Tratarea sistemică a problemelor economiei naționale, abordarea ei ca un complex teritorial și de producție unic, cu întrepătrunderile și interdependențele inerente, făurirea treptată a unor complexe teritoriale și de producție pe plan zonal (actualmente circa douăzeci) prezintă o mare importanță în condițiile unei țări de proporțiile Uniunii Sovietice, deoarece ele permit dezvoltarea cât mai rațională a forțelor de producție în diferite republici și regiuni ale țării. Apariția și consolidarea în ultimul deceniu și jumătate a unui număr crescînd de complexe teritoriale și de producție (vezi harta alăturată) asigură valorificarea intensivă a resurselor naturale, tehnice și de forță de muncă în multe zone noi, îndeosebi în estul și sud-estul țării.

Dacă la cele de mai sus adăugăm elaborarea și punerea în aplicare a 160 de programe cu caracter tehnico-stiințific (dintre care 38 sînt programe complexe speciale), cît și — mai ales — a programului alimentar al U.R.S.S. pînă în anul 1990 (aprobat în acest an), rezultă întreaga amploare și complexitate a efortului prin care economia sovietică avansează spre noi culmi. Toate aceste programe, dar mai ales cel alimentar — menit să ducă la dezvoltarea proporțională și echilibrată a complexului agroindustrial al țării (care înglobează, pe lîngă 26 mii de colhozuri și 21 mii de sovhozuri, întreprinderile intergospodărești, gospodăriile anexe ale întreprinderilor industriale, gospodăriile personale ale populației, precum și un mare număr de ramuri industriale avînd ca profil deservirea agriculturii) — au ca obiectiv comun ridicarea pe o nouă treaptă calitativă a activității în diverse ramuri și sectoare. Programul

alimentar, corelat cu modificarea politicii în domeniul investițiilor (prin sporirea simțitoare a ponderii celor îndreptate în agricultură și, în general, în ramurile producătoare de bunuri de consum) vizează nemijlocit ridicarea gradului de satisfacere a necesităților populației, îmbunătățirea condițiilor sale de viață.

Nicolae TABĂRA

Priorități în economisirea energiei

RECESIUNEA din economia mondială a atras în modul cel mai sever atenția tuturor țărilor asupra necesității de a trece la programe de economisire a energiei, de a-și adapta consumul la surse cât mai variate, astfel încât să se evite disfuncții majore în balanțele lor energetice.

Țările membre ale Agenției Internaționale pentru energie investesc în prezent circa 8,5 miliarde dolari anual în cercetare, în scopul conservării energiei, pentru exploatarea surselor altădată considerate drept neeconomice sau pentru folosirea surselor alternative. Pe primul loc în ce privește cheltuielile guvernamentale cu această destinație — cheltuieli care au crescut puternic în ultimii cinci ani — se află industria cu diferitele sale sectoare, printre care de o atenție deosebită se bucură industria chimică. Numai în Statele Unite, de exemplu, cheltuielile de promovare a cercetării au însumat 3,7 mrd. dolari în 1981.

Conform datelor furnizate de o anchetă efectuată de Asociația producătorilor americani din industria chimică, companiile chimice americane au realizat în cursul anului 1981 o reducere medie a consumului de energie/unitatea de produs de 24,2 la sută față de nivelul anului 1972. Aceste realizări se înscriu pe linia hotărârii adoptate de membrii asociației, în anul 1980, privind reducerea voluntară a consumului de energie cu 30 la sută până în 1985.

Economia de energie realizată de 110 companii chimice analizate este echivalentă cu un volum de 174 milioane de barili de țitei (24 milioane tone). Printre măsurile de conservare a energiei luate de firmele chimice respective pentru realizarea acestei economii se află:

- utilizarea unei aparaturi suplimentare de măsură și control, eficientizarea utilizării energiei și aburului și îmbunătățirea izolației termice a instalațiilor;
- modificarea proceselor tehnologice, îmbunătățirea întreținerii instalațiilor și recuperarea căldurii;
- reducerea pierderilor suferite în

procesul distribuției energiei și reutilizarea deșeurilor;

● utilizarea unor instalații noi, care folosesc energia mai eficient (pentru obținerea olefinelor, stirenului, acidului azotic, acidului acetic, polistirenului, PVC-ului etc.) sau a unor noi tehnologii, mai eficiente din punct de vedere al consumului energetic (de exemplu, înlocuirea tehnologiei de obținere a metanolului la presiune înaltă printr-o tehnologie care utilizează presiunea scăzută, sau înlocuirea proceselor discontinue cu procese continue);

● îmbunătățirea tehnologiilor existente în scopul măririi randamentelor în produse prin intermediul îmbunătățirii proceselor de încălzire, ventilație, obținere a aerului condiționat etc.

Industria de prelucrare a țiteiului continuă, de asemenea, eforturile de reducere a consumului de energie și în alte sectoare de activitate.

Conform opiniei Institutului american al petrolului, industria americană de prelucrare a țiteiului a reușit să-și reducă în perioada 1972—1981, cu 20,8 la sută consumul de energie necesar pentru prelucrarea unui baril de țitei.

Principalele direcții de eficientizare a consumului energetic în industria petroliferă se referă la majorarea randamentelor energetice ale proceselor de încălzire, de circulație a aburului, îmbunătățirea proceselor de recuperare a căldurii și a izolației termice a instalațiilor.

Capacitatea acestei industrii de a satisface, în cursul acestui deceniu, cererea pentru un produs anumit va depinde în ultimă instanță de dimensiunea rafinării, amplasarea ei, utilizarea cu maxim de eficiență a energiei folosite și de flexibilitatea de prelucrare (capacitatea de a prelucra diverse materii prime) a rafinării — apreciază specialiștii americani.

Dificultățile de care se lovește în prezent industria de prelucrare a țiteiului din Statele Unite (supracapacități și modificări în structura materiei prime) determină tot mai mult orientarea spre tehnologiile de prelucrare

care economisesc energia. Eforturile deosebite făcute de industria americană în acest sens apar evidente dacă se ia în considerare faptul că pentru un volum aproximativ egal de țitei prelucrat în anii 1972 și 1981, industria de prelucrare a țiteiului și-a redus consumul de energie de la 3,1 · 10¹² BTU la 2,8 · 10¹² BTU. De asemenea, gradul de utilizare a rafinăriilor americane în anul 1981 a fost de aproximativ 69 la sută (cu 20 la sută mai scăzut față de anul 1972), în primul trimestru al anului 1982 scăzând sub 65 la sută.

Reglementările tot mai severe ale Agenției americane pentru protecția mediului înconjurător (E.P.A.) privind concentrația de noxe admisă și implicit conținutul tot mai redus de compuși pe bază de plumb (necesari pentru ridicarea cifrei octanice) al benzinelor atrag după sine sporirea consumului de energie. Pe aceeași linie care conduce la sporirea consumului de energie se înscrie și orientarea tot mai pregnantă spre prelucrarea de țiteiuri grele (oferita de țiteiuri ușoare reducându-se continuu) combinată cu necesitatea obținerii unui volum sporit de produse ușoare. Datorită tuturor acestor cerințe contradictorii, industria de prelucrare a țiteiului se află confruntată cu necesitatea realizării simultane a unui volum tot mai mare de produse ușoare, prelucrând țiteiuri din ce în ce mai grele și utilizând din ce în ce mai puțină energie.

Se observă, de asemenea, în perioada analizată o tendință de modificare a ponderii deținute de diverși combustibili în industria de prelucrare a țiteiului. Astfel, ponderea deținută de gazul natural a scăzut, în perioada 1972—1981, de la 34 la sută la 25 la sută. În același timp, datorită condițiilor de prelucrare mai severe (temperaturi și presiuni mai ridicate) cerute de prelucrarea unor țiteiuri din ce în ce mai grele, ponderea gazelor de rafinării în consumul de combustibil al rafinăriilor s-a majorat de la 33 la sută la 42 la sută.

Iolanda DĂDIUANU
I.E.M.

EVOLUȚII MONETARE

INTERVALUL 13—17 decembrie a.c. a marcat un nou moment de deteriorare a poziției dolarului S.U.A. pe piețele valutare internaționale. Slăbirea cursului monedei americane față de majoritatea valurilor occidentale a fost motivată de preocupările sporite ale factorilor de acțiune de pe piața internațională, legate de evoluția actuală și de perspectiva apropiată a activității economice în S.U.A. În acest sens, influențe nefavorabile asupra poziției dolarului a exercitat publicarea datelor privind reducerea indicelui de utilizare a capacităților în industria S.U.A. de la 68,3% în octombrie a.c., la 67,6% în luna noiembrie (cel mai scăzut nivel din perioada postbelică), restringerea în continuare a producției industriale a țării, deficitul de 4,23 miliarde dolari cu care s-a încheiat în trimestrul III a.c. contul curent al balanței de plăți a S.U.A. (după un excedent de 2,53 mld. dolari în trimestrul II a.c.). Presiunile „a la baisse” asupra dolarului au fost accentuate de manifestarea, în cursul săptămânii analizate, a unor noi indicii ale orientării spre o relaxare a creditului în S.U.A.

Cursul mărcii vest-germane față de dolar s-a apreciat, la nivelul întregului interval, cu circa 1,75%, situându-se la finele săptămânii la 2,4050 mărci/dolar, comparativ cu 2,4525 mărci/dolar în ziua de referință de 10 decembrie a.c. La aceasta a contribuit și publicarea datelor privind excedentul de 160 milioane de mărci vest-germane, al contului curent al balanței de plăți a țării în primele 9 luni a.c., comparativ cu un deficit de 20,3 miliarde mărci înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut. Francul elvețian era cotat la finele intervalului analizat la 2,0450 franci/dolar, față de 2,0025 franci în ziua de referință, marcând astfel o apreciere de circa 1,8 puncte procentuale. Francul

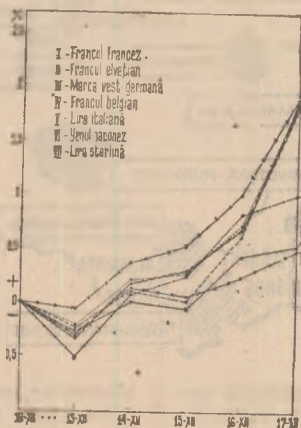
francez și francul belgian au înregistrat o apreciere a cursului față de dolar de circa 1,8 puncte procentuale, cotind — la sfârșitul săptămânii — la 683 franci francezi/dolar și 47,15 franci belgieni/dolar. Cele două valute s-au aflat sub influența nefavorabilă a speculațiilor privind o nouă devalorizare a lor (în cadrul S.M.E.) în raporturile față de alte valute vest-europene.

Lira sterlină a marcat o apreciere de circa 0,35 puncte procentuale față de dolar, cursul atinând la 17 decembrie 1,6225 dolari/liră, comparativ cu 1,6150 dolari/liră în ziua de referință. Această valută s-a aflat sub influența puțin favorabilă a evoluțiilor curente din economia țării, precum și a incertitudinilor legate de perspectivele pieței internaționale a țiteiului. Un procent apropiat de apreciere față de dolar, de circa 0,50 puncte, a înregistrat yenul japonez (după consolidarea puternică a poziției din săptămânile trecute) și la finele intervalului analizat valuta niponă era cotată la 243 yeni/dolar, față de 244,25 yeni în ziua de referință.

Doanzile la fondurile în principalele eurovalute au prezentat următoarea evoluție (se dau nivelurile de cferță la depozitele pe 6 luni din zilele de 10 și 17 decembrie a.c.): eurodolari — 9,873% și 9,9375%, euro-mărcii vest-germane — 6,50% și 6,4375%, eurofranci elvețieni — 4,00% și 4,125%.

Frețul aurului a oscilat în intervalul de 435—443 dolari per unce, fixându-se la Londra în după-amiaza zilei de 17 decembrie a.c. la 437 dolari/uncie (ultimul fixing din săptămâna precedentă 435,75 dolari/uncie).

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 10—17.XII.1982; bază: 10.XII.a.c.

Industria chimică : extinderea bazei de materii prime

DUPĂ ce a crescut într-un ritm mediu anual de 7% în perioada postbelică, până în 1973 — consumul de petrol și-a încetinit dinamica în următorii ani în țările din zona C.E.E./O.N.U. (sporul mediu anual fiind de numai 0,7%), iar din 1979 s-a afirmat o tendință de scădere absolută a consumului menționat.

În ceea ce privește evoluția în perspectivă a structurii consumului de petrol și produse derivate, se are în vedere sporirea rolului acestora ca sursă de materii prime pentru industria chimică, urmînd ca și industria de prelucrare a țiteiului să fie orientată corespunzător; aceasta înseamnă — ca tendințe dominante în viitor — sporirea consumului de fracțiuni ușoare (rezultate din rafinarea țiteiului) în transporturi și în industria chimică, concomitent cu reducerea cererii de fracțiuni grele în vederea producerii de energie.

Se apreciază, de asemenea, că prelucrarea chimică a cărbunelui ar putea furniza derivate valoroase ca, de pildă, metanolul. Cea mai promițătoare metodă de prelucrare o constituie gazeificarea cărbunelui, în timp ce metoda lichefierii acestuia va deveni actuală într-un viitor mai îndepărtat. Cît despre baza de materii prime a industriei chimice, aceasta va putea fi lărgită pe termen lung, de asemenea, prin prelucrarea diferitelor reziduuri, a țiteiului obținut din șisturi, a cărbunelui și a biomasei.

Obiectivele comerțului exterior ungar

DUPĂ cum arăta nu demult, la o conferință de presă, ministrul comerțului exterior al R. P. Ungare, Peter Veress, cea mai importantă sarcină în acest domeniu în anul 1982 constă în consolidarea echilibrului balanței comerciale. În acest scop se prevede ca volumul exporturilor în țările socialiste să sporească cu aproximativ 8% în raport cu anul precedent, în condițiile menținerii la același nivel a importurilor, o creștere cu 8—9% a exporturilor fiind urmărită și în cadrul schimburilor cu țările capitaliste dezvoltate. În sfîrșit, cea mai dinamică evoluție este preconizată pentru schimburile cu țările în curs de dezvoltare, respectiv o majorare cu 12% a exportului ungar și cu 5,5% a importului din aceste țări.

Or, rezultatele menționate urmează a fi atinse în condițiile unei conjuncturi economice externe apreciată ca fiind mai dificilă decît în cursul anului trecut, pe piețele de mărfuri manifestîndu-se relaxarea în continuare a cererii (de exemplu, din partea țărilor exportatoare de petrol, ca urmare a reducerii încasărilor lor valutare) și tendința de reducere a prețurilor la unele produse exportate de Ungaria. Se scontează, ca dificultățile datorate intensificării concurenței pe piețele externe să fie depășite prin organizarea mai metodică a activității comerciale, prin

ridicarea calității acesteia, prin asigurarea unei colaborări mai strînse și a identității de interese între societățile de comerț exterior și întreprinderile industriale, prin extinderea relațiilor de cooperare cu parteneri străini etc. De asemenea, concomitent cu realizarea schimbului de mărfuri, societățile de comerț exterior vor avea în viitor sarcina fundamentală de a transmite în timp util producătorilor interni modificările survenite în cererea pe piețele externe, pentru a se putea asigura o structură modernă a exporturilor ungare.

Spania — program energetic

ÎN Spania a fost recent elaborat programul de valorificare a resurselor alternative de energie pînă în anul 2000; el prevede în esență crearea, pînă la sfîrșitul perioadei, a unor capacități energetice bazate pe utilizarea energiei solare și a celei eoliene, însumînd echivalentul folosirii a 3,7 milioane tone de cărbune pe an. Ca urmare, dacă în prezent sursele alternative contribuie cu mai puțin de 1% la echilibrarea balanței energetice a țării, se scontează ca în anul 2000 ponderea respectivă să ajungă la 8,2%.

În acest cadru, se prevede instalarea de colectoare solare în suprafața totală de 7,3 mil. mp, care să asigure gospodăriilor casnice un volum de energie de 2,6 tcc; totodată, urmează a fi montate 8,8 mil. de panouri parabolice, care vor furniza anual industriei energie echivalentă cu cea obținută din 616 mii tone de cărbune. În următorii ani se proiectează, de asemenea, dotarea unui număr de 8 mii de gospodării din mediul rural cu instalații de transformare a luminii solare în energie electrică (cu o putere unitară de 100 kW). În ceea ce privește utilizarea energiei vîntului, se preconizează crearea, pînă în anul 2000, pe teritoriul Spaniei a unei rețele de generatoare eoliene (cu o putere unitară de 55 kW), capacitatea lor instalată totală urmînd să ajungă la 700 MW.

Flota maritimă cehoslovacă

DEȘI Cehoslovacia este o țară continentală, situată la distanță apreciabilă de orice ieșire la mare, ea posedă totuși o flotă maritimă constituită — la mijlocul acestui an — din 14 nave, cu un deplasament total de 264 mii tone. Flota comercială a fost constituită treptat, după cel de-al doilea război mondial, ca o necesitate în fața creșterii continue a cheltuielilor de transport în cadrul schimburilor comerciale externe, a ponderii acestora în prețul de import, în primul rînd al materiilor prime. În perioada 1959—1981 navele maritime sub pavilion cehoslovac au transportat în total 19,3 mil. tone de mărfuri, îndeosebi materii prime minerale, produse chimice, cereale, articole din metale feroase, cocs ș.a.

Pe lîngă satisfacerea cerințelor diferitelor întreprinderi cehoslovace, navele respective au efectuat și un important volum de prestări de servicii

pentru beneficiari străini, aducînd astfel o substanțială contribuție la echilibrarea balanței de plăți externe. Ținîndu-se seama de aceste avantaje, sînt prevăzute în perspectivă investiții destinate lărgirii și modernizării flotei maritime comerciale cehoslovace, prin dotarea ei cu nave noi, perfecționate, destinate în special transportului de mărfuri în vrac.

Resursele Antarcticii

ÎN centrul dezbaterilor recente conferințe internaționale asupra viitorului continentului antarctic, care s-a ținut în Chile cu participarea a 15 țări, au stat perspectivele descoperirii și valorificării resurselor sale minerale și alimentare. După cum s-a evidențiat la conferință, pînă în prezent au fost identificate numeroase minereuri (aur, fier ș.a.) și există șanse să se descopere petrol în platforma continentală antarctică, dar nu s-a trecut încă la exploatarea lor economică.

Alte studii au fost orientate către evaluarea resurselor de krill, crustaceu care pînă acum a servit în special drept hrană balenelor. Conform aprecierii unor specialiști, krillul ar putea constitui o sursă importantă pentru satisfacerea necesităților de proteine ale omenirii. Se evaluează că ar putea fi pescuite anual 30—40 mil. tone de krill, începînd din 1986, cînd se consideră că vor fi destul de avansate și cercetările privind folosirea krillului în alimentația omului și a animalelor.

Sulful — repercusiuni ale creșterii prețurilor

CONFORM unor aprecieri publicate de revista *L'Usine Nouvelle*, consumul mondial de sulf elementar (cel nativ și cel extras din gazele naturale) a crescut în deceniul 1970—1980 de la circa 18,7 milioane tone la aproape 33,6 mil. tone, devansînd dinamica producției sale, care a sporit în aceeași perioadă de la peste 20,2 mil. tone la aproape 31,6 mil. tone. Apariția unui dezechilibru între cerere și ofertă a determinat majorarea de peste două ori în ultimii trei ani a prețurilor sulfului pe piața mondială, fapt care provoacă dificultăți financiare utilizatorilor acestei materii prime.

Astfel, într-un mod sau altul, sulful participă la elaborarea a circa 60% din ansamblul produselor industriale fabricate, dar — în proporție de peste 80% — sulful elementar este folosit la producerea de acid sulfuric. Mai mult de jumătate din acidul sulfuric produs în lume este destinat industriei de îngrășăminte fosfatice, utilizate în primul rînd în agricultura țărilor industrializate. Or, puterea de cumpărare a agricultorilor din S.U.A., din majoritatea țărilor vest-europene ș.a. a fost sensibil erodată în ultimii ani, iar recurgerea la credite sau împrumuturi pentru achiziționarea unor îngrășăminte scumpe a devenit oneroasă din cauza ascensiunii dobînzilor bancare, ceea ce ar putea să determine în perspectivă restrîngerea cererii în acest domeniu.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 51 din 24 decembrie 1982

DOCUMENTELE CONFERINȚEI NAȚIONALE A P.C.R. — AMPLU PROGRAM DE ACȚIUNE

— Amplu program de acțiune pentru propășirea economico-socială a patriei (Bogdan Pădure)	2
— Dezvoltarea bazei energetice, componentă esențială a strategiei economice (Nicolae Liciu)	4
— Noi dimensiuni ale industriei recuperării și valorificării resurselor refolosibile (Ion Gh. Badea)	6
— Orientări de mare însemnătate pentru dezvoltarea mai puternică a agriculturii (Ovidiu Popescu)	8
— Exportul românesc în fața unor noi exigențe (Marin Tănase)	10
— Organizarea producției și a muncii — la nivelul dotării tehnice a întreprinderilor (Stelian Grindeanu)	12
— Creșterea eficienței în întreaga activitate economică (Gh. Șică)	14
— Un concept original cu privire la proprietatea socialistă (Maria Stănescu)	16
— Lupta dintre nou și vechi — factor motrice al dezvoltării societății noastre socialiste (Nicolae Lotreanu)	18
— Realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate (Constantin Enache)	20
— O politică externă consacrată asigurării progresului și păcii în lume (George Marin)	22

TEORII — IDEI

— Școli ● curente ● economiști. Tradiții progresiste ale gândirii economice românești (Toader Ionescu)	24
--	----

ECONOMIE MONDIALĂ

— Procese și fenomene actuale din economia mondială (V)	26
— U.R.S.S. Coordonate ale dezvoltării economico-sociale (Nicolae Tabără)	29
— Tendințe — conjuncturi	30
— Mondorama	31

ÎN SUPPLEMENTUL NUMĂRULUI: Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice

Numărul 52 al revistei
noastre va apărea joi
30 decembrie 1982

IN THIS ISSUE

— An ample programme of actions for the economic and social flourishing of the country (Bogdan Pădure)	1
— An original concept of the socialist property (Maria Stănescu)	16
— The strife between new and old — a motive power of the development of the socialist society (Nicolae Lotreanu)	18
— The achievement of a new quality of the work and life in all areas of activity (Constantin Enache)	20
— A foreign policy meant to ensure the progress and peace in the world (George Marin)	22
— Schools ● trends ● economists. Progressist traditions of the Romanian economic thought (Toader Ionescu)	24
— Debate. Current processes and phenomena in the world economy (V)	26
— U.S.S.R. Coordinates of the social-economic development (Nicolae Tabără)	29

DANS LE NUMÉRO

— Ample programme d'action pour le progrès économique et social du pays (Bogdan Pădure)	1
— Un concept original de propriété socialiste (Maria Stănescu)	16
— La lutte entre l'ancien et le nouveau — facteur motrice du développement de notre société socialiste (Nicolae Lotreanu)	18
— L'accomplissement d'une nouvelle qualité du travail et de la vie dans tous les domaines d'activité (Constantin Enache)	20
— Une politique étrangère vouée à l'assurance du progrès et de la paix dans le monde (George Marin)	22
— Ecoles ● courant ● économistes. Traditions progressistes de la pensée économique roumaine (Toader Ionescu)	24
— Processus et phénomènes actuels de l'économie mondiale (V) (débat)	26
— L'U.R.S.S. Coordonnées du développement socio-économique (Nicolae Tabără)	29

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

— Широкая программа действий для социально-экономического процветания родины (Богдан Пăдуре)	2
— Самобытный концепт социалистической собственности (Мария Стănescу)	6
— Борьба между новым и старым — движущая сила в развитии нашего социалистического общества (Николае Лотреану)	18
— Достижение нового качества труда и жизни во всех сферах деятельности (Константин Енаке)	20
— Внешняя политика, направленная на обеспечение прогресса и мира в мире (Джордже Марин)	22
— Школы ● течения ● экономисты. Передовые традиции экономического мышления в Румынии (Тоадер Ионеску)	24
— Актуальные процессы и феномены в мировой экономике (в порядке обсуждения) (V)	26
— СССР — Координаты социально-экономического развития (Николае Табăра)	29

În atenția candidaților la admiterea în învățămîntul economic superior

În curînd „Revista economică” va relua publicarea consultațiilor în sprijinul celor ce doresc să se prezinte la concursul de admitere în învățămîntul economic superior. Elaborate de cadre universitare de la Academia de Studii Economice din București și de la facultățile economice din alte centre universitare, consultațiile sînt în conformitate cu temele cuprinse în programa aprobată de Ministerul Educației și Învățămîntului, referindu-se la toate subpunctele fiecărei teme.

Pentru a vă asigura o pregătire completă, beneficiind de toate consultațiile ce se vor publica, abonați-vă din timp la „Revista economică”. Costul unui abonament anual individual este de 260 lei, plus 13 lei taxe poștale pentru expedierea revistei la domiciliu. Abonamentele se primesc la toate oficiile și agențiile PTTR, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Redacția și administrația : 70159, București, Bd. Magheru nr. 28—30 etaj I, sectorul I. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector I.

STIMAȚI CUMPĂRĂTORI!

În vederea îmbunătățirii aprovizionării populației cu mărfuri metalo-chimice, s-a trecut la organizarea de unități de desfacere cu amănuntul în depozitele de mărfuri ale I.C.R.M. din țară. Aceste magazine asigură cumpărătorilor o serie de avantaje în alegerea și procurarea mărfurilor metalo-chimice, deoarece :

– Sînt organizate pe suprafețe mari, în care se prezintă totalitatea articolelor din grupa de mărfuri ce se livrează de către industrie, prezentate pe destinații și pe principiul de înrudire a cererii.

– Aceste magazine vor pune în vânzare mărfuri sosite direct de la fabrici, inclusiv noutățile.

– Vânzarea se realizează pe principiul expunerii deschise și autoservirii, cumpărătorii avînd acces direct la produse.

– Cumpărătorii au posibilitatea să facă aprovizionarea din timp, anticipată, cu produse foarte solicitate în vîrf de consum în anumite perioade.

– Servirea populației este asigurată de un personal cu un nivel profesional ridicat la fiecare grupă de mărfuri.

– Orarul de funcționare al unităților va fi în zilele lucrătoare, între orele 10–20.

Prin aceste magazine urmează a fi vindute toate grupele de mărfuri metalo-chimice : produse de menaj din sticlă, porțelan, faianță, articole de uz casnic-gospodăresc, unelte agricole și de grădinarit, articole chimice, rechizite școlare și studențești, jucării, bunuri de uz îndelungat cum sînt radio-receptoare, televizoare, aparate de gătit și încălzit, frigidere, mașini de spălat, mașini de cusut, aspiratoare de praf, piese de schimb ș.a.

Dintre magazinele deschise recent menționăm în București :

Magazinul din șos. Viilor nr. 14 – accesul prin șoseaua Sălaj –, organizat pe o suprafață de 1 400 mp și avînd ca profil articole de menaj din sticlă, porțelan, faianță ; articole de uz casnic și gospodăresc din lemn, metal și nase plastice ; bunuri de folosință îndelungată ; corpuri de iluminat și abajururi, aparate electrocasnice și piesele de schimb necesare. Pentru a avea o imagine asupra multitudinii de mărfuri care vor fi puse în vânzare, puteți reține că la grupa sticlărie sînt aproape 1 000 de articole într-un număr de peste 300 000 piese.

Magazinul din bd. Emil Bodnăraș nr. 84 cu un profil de jucării, papetărie și produse chimice de uz casnic este organizat pe o suprafață utilă de 2 000 m.p. și se adresează în special populației din cartierele Militari, Drumul Aberei.

În municipiul Brașov, magazinul din str. Bazaltului nr. 1, cartierul Bartolomeu, desface peste 3 600 sortimente de articole de uz casnic și gospodăresc, jucării, sport, papetărie și electrotehnice.

În municipiul Constanța, magazinul funcționează în strada Interioară nr. 2, cartierul Traian.

În municipiul Pitești a fost dat în folosință magazinul situat în cartierul Nord, str. N. Bălcescu nr. 48. Asemenea magazine au fost deschise și în orașele : Bacău, Baia Mare, Cluj-Napoca, Craiova, Deva, Galați, Iași, Oradea, Ploiești, Sibiu, Suceava, Tîrgu Mureș și Timișoara.

Asigurăm pe cumpărători că aceste unități comerciale vor satisface cele mai exigente gusturi.

Magazinul din șos. Viilor nr. 14

Magazinul din bd. Emil Bodnăraș nr. 84

Recom

MODA ÎN IARNA 1982-1983

● **PALETA DE CULORI** : pe de o parte, se mențin tonurile închise purtate în vara '82 (ca uniuri, pentru piese mici, tricoturi, mățasuri sau ca fonduri, pentru lenajuri), iar pe de altă parte, aceste tonuri evoluează spre culori neutre clasice (ușor albaștrii) și spre culori vii, recomandate pentru tineret.

● **MATERIALE** : voluminoase, lejere, moi, culoarea și efectele obținute prin finisare constituind factorii de innoire.

● **LINIE** : în principal este fluidă, oscilând între amplă și dreaptă. Umerii sînt naturali și continuă să fie ușor rotunjiți. Talia este marcată pentru a da impresia de suplețe, de

lejeritate, dar rămîne și liberă (în special la siluetele drepte).

În ansamblu, tendințele modei pentru acest sezon rămîn consecvente formulelor clasice și sport, asociind funcționalitatea cu eleganța.

DORIȚI SĂ VĂ COMPLETAȚI GARDEROBA DE IARNĂ CU ULTIMELE NOUȚĂȚI ?

Vizitați magazinele de confecții ale comerțului de stat ! Creații de ultimă oră, conform actualelor tendințe ale modei veți găsi în toate marile magazine universale precum și în unitățile DE-MA, organizate în cadrul depozitelor cu ridicata.